

ధర్మదీపికలు

రచయిత
కాట్రపాటి సుబ్బారావు

ప్రచురణ,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి
1994

DHARMA DEEPIKA
(Collection of Editorials of 'Saptagiri')
Written by K Subba Rao

Edited by
M Rama Krishna Sastry

Year of Publication 1994

Religious Publication Series No 448

Cover Designed by
Jagadish
Chandrasekhar

Copies 1,000

Published by
Sri D V L N Murthy, I A S ,
Executive Officer,
T T Devasthanams,
Tirupati

Printed at
T T Devasthanams Press,
Tirupati - 517 507

ముందుమాట

పన్నగిది పులికకు, క్లాటపాటి సుబ్బారావుకు వున్న అనుబంధం ఈనాటిది కాదు. గత పాతిక సంవత్సరాలుగా పన్నగికి పారధ్యం, సంపాదకత్వం వహిస్తున్నది ఆయనే అంతేకాదు అంతకుముందు తిరుమల, తిరుపతి దేవస్థానముల జర్నల్ గా పులిక వెలువడుతున్నప్పుడు కూడ దాని బాగోగులు చూసుకున్న వారు వారే శ్రీవారి దర్శనానికై వచ్చే యాత్రిక బృందానికి, దేవస్థానముల పరిపాలనారంగానికి మధ్య వారధిలా వనిచేస్తూ, ప్రతినెలా పులికలో సంపాదకీయాలు వ్రాశారు అందులో ఆ యా సందర్భాంకు తగ్గట్టుగా, అయినా నెలసరి అలోచనా పరచిని ప్రతిబింబించేవిగా ఎక్కువ రచనలు ఉన్నా కొన్ని మూతం పార్శ్వజవీనమై, పాపితి గంధంలో నిండి వని మరికొన్ని పార్శ్వకాలికమైనవి. ఆ రచనలు అలోచనలు రేకెత్తించే కొత్తదనంతో మౌలిక జీవన విధానాలను ఆన్వేషింపజేసేవిగా ఉన్నాయి ఈ తరహా రచనలను పుస్తక రూపంలో- 'ధర్మదీపికలు' అనే పేరుతో ఇక్కడ సంగ్రహించుటమైనది

ఆర్షవిజ్ఞానంలో పరిణతులైన శ్రీసుబ్బారావు ఆధునిక మనస్తత్వం కలిగిన వ్యక్తి సనాతనధర్మం, సంస్కృతి, సాహిత్యం, ఏకేశ్వరవారం, సంఘజీవనం మొదలైన అంశాలపై దూరదర్శిత్వో, సహానుభూతితో వారు మధనం జరిపి, కొన్ని నిత్యసత్యాలను ప్రస్తుతంగా చెప్పటం జరిగింది తిరుమల, తిరుపతి దేవస్థానం ఇతర ప్రచురణలలాగే పాఠకులు దీనిని అదరిస్తారని విశ్వసిస్తాము

22-6-94,

తిరుపతి

డి.వి.ఎల్.ఎస్.మూర్తి,

కార్యవిద్యహణాధికారి,

తితి దేవస్థానములు

నివేదన

సప్తగిరి సంపాదకులు క్లాటపాటి సుబ్బారావుగారు తెలుగు పాఠక లోకానికి పాతికేళ్లనుండి పరిచితులు. సప్తగిరి పత్రిక ఆంధ్రదేశంలోనే కాక మరి నాలుగు భాషా ప్రాంతాలలో జనజీవన సరళిలో మిళితమై, నెల నెలా ఎదురుచూచి చదివే వాతావరణాన్ని నిర్మించారు. ఆయన వ్రాసిన కొన్ని సంపాదకీయాలను ఒక పుస్తక రూపంలో ఇవ్వడం ఇక్కడ జరిగింది. ఈ సంపుటానికి రచనలను ఎన్నుకునేటప్పుడు కాలసూచక ప్రమాద దోషం లేనివాటిని, పునరుక్తులు లేనివాటిని మాత్రమే ఎన్నుకోవటమైనది. ఐనా అక్కడక్కడ పునరుక్తులు దొర్లివుంటే అవి విషయావగాహనకు సహకరించేవిగా ఉంటాయి.

ఈ పుస్తక ప్రచురణకు తోడ్పడ్డవారు సప్తగిరి ఉపసంపాదకులు బి.ఎన్. శ్రీనివాసన్, రీసెర్చ్ అసిస్టెంటు కోరాడ రామకృష్ణ సంపాదకులు ఎల్లోరా, తదితరులు, అతి తక్కువ వ్యవధిలో ముద్రించిన తి.తి. దేవస్థానం ప్రెస్ సీబ్బందికి కృతజ్ఞతలు.

తిరుపతి

22-6-94

ములుకుట్ల రామకృష్ణశాస్త్రి

తి.తి.దే. ప్రచురణ విభాగాధికారి.

తొలిపలుకు

మనిషిని వాడికి ఒక మదింపు కావాలి అంటే వ్యక్తిగతమైన గుణాలు ఆధారంగా ఒక గుర్తింపు తను ఆశించిన స్థాయికన్న ఏ మూతం తేడా వచ్చినా మనస్సు బాణం తగిలిన రేడిలా విలవిల్లాడిపోతుంది. ఈ గుర్తింపులో తేడాలవల్లే చరిత్ర పుటలలో మహాయుద్ధాలు కోటుచేసుకున్నాయి అందలా లెక్కిన వారిమంచి అడుగున బడుగుజీవనం గడిపేవాళ్ళదాకా ఈ మదింపు మత్తుకు దామరే మహాకవులు మత్తులు కాకపోయినా, దీనివల్ల ప్రేరణ పొంది మంచి కావ్యాలను స్రవించారు ఇంట్లో ఈగల మోతలున్న కవులుకూడా వెలువలి పల్లకిమోతలకు పరవశులు కాక తప్పలేదు. కనుకనే ఇంట్లో ఈగలబార ఇలానే ఉంటుందనుకుని, బైట పరువు పల్లకి వెక్కాలని ప్రాణులాడటంలో వింతేలేదు

నేను ప్రవృత్తి రీత్యా కవిని కాను, రచయితనని చెప్పటంకాని, ఒప్పు కోవలంకాని కష్టం ఏదో ఉద్యోగానికి ముందు వాలుగో బదో పాటలు, ఉద్యోగంలో నెంకొకసారి పరీక్షల సమాధానాల మూదిరి, చిరుగిలుకులు తప్పు సాధించిందేమీ లేదనీ ధీమాన్యుల బాధలు ఈ సామాన్యుడికి ఉండవని సంతోషిస్తుండేవాడిని

కాని ధీమాన్యుల బాధ నాకూ అంటుకున్నట్లుంది అందుకే -- నీ రాతల మీద మదింపు హక్కు నీది కాదు మాదీ అని పతోద్యోగులూ, సహోద్యోగులూ ఒక పేడీ రాత కావాలంటే కాదన లేకపోయాను కాద నటానికి నేనెవరిని? ముప్పయి పంచత్రురాలు కొండమీది స్వామి సేవలో కొలువున్న నాకు నాదంటూ ఒకటి ఉంటే కదా! ఆ స్వామిని అందరు అక్షరాలైనవాటి తోటి, లక్షలతోటి అర్చిస్తుంటే అంత ఓపికలేని నేను ఈ నెలవరి అక్షర మందారమాలతో ఆ స్వామిని అర్చించామనకొన్నాను

“నీ పాదాలకు వే చేపిన పూజలివి

పూచి నీ కేరితిరూప పుష్పము లివియుయ్యా”

అనుకుంటే పరిపోతుంది.

ఈ సంపాదకీయ మందారమాలకు ప్రేరకులు, కూర్చరులు నా సహోద్యోగులు, శ్రీ, ఎన్ ఎస్ రామమూర్తి, బి.ఎన్ శ్రీనివాసన్, సహోద్యోగి

సహచరులు, రచయిత, రంగశ్రవయోక్త, నటుడు శ్రీ టి.ఎల్.సుబ్బారావు,--

అందరూ రాస్తున్నారు అని అనుకోకుండా అమితమైన ఆదరణతో ఈ గ్రంథ ముద్రణకు ఆదేశించిన నిపుణుల సంఘ మండలి అధ్యక్షుడు శ్రీ ఎ.చెంగల్ రెడ్డిగారు, కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ డి.వి.ఎల్.ఎన్.మూర్తి,--

అనతి కాలంలో కొత్త మెరుపులు చూపేటట్లు ముద్రించగలమని నిరూపించిన మేనేజరు శ్రీమోహన్ రావు,--

నా అధికారపరిధి ఆచరణకు ఆవరణగా నిల్చి ఆవకాశమున్నంతవరకు ఆప్యాయతతో సహకార మందించిన శ్రీయుతులు శ్రీ ఎం.రామకృష్ణశాస్త్రి, శ్రీ ఎల్.రా, శ్రీ డి.నాగసిద్ధారెడ్డి,--

ఇలా వీరందరికీ కాక ఇంకెందరికో నా కృతజ్ఞతాభివందనాలు అర్పించవలసి వుంది.

ఈ పాతిక పరువాల పరుగు జీవితంలో 'ఈ రచయితకు' తెలిసేటట్లు తెలియకుండా ఎందరు సహకారాలను అందించారో అందరూ....

అందుకోండి నా వందనాలు
కురిపించండి మీ ఆశీస్సుల చందనాలు

కాట్రపాటి సుబ్బారావు

సంపాదకుడు - సప్తగిరి

విషయ మూచిక

1. గణపతి	1
2. వేదవాఙ్మయం	2
3. మంత్రాలెందుకు	6
4. ఏకం వత్	9
5. ఆది దంపతులు	12
6. దశావతారం	13
7. శ్రీరాముడు	17
8. వామనుడు	20
9. వ్రహ్మద హిరణ్యకులు	22
10. దత్తాత్రేయుడు	24
11. హరి హర రూపం	27
12. శ్రీనేతుడు	29
13. శంకరశాస్త్రి	30
14. శివతత్త్వం	32
15. వర్ష వర్షం	34
16. మకర సంక్రమణం	36
17. వైశాఖం	39
18. పౌర సప్తమి	41
19. మార్క వారాయణుడు	43
20. దీపావళి	46
21. రామాయణ పాఠాలు	49
22. అంజనేయుడు	52
23. రామాయణ భారతాలు	54
24. భారతం -- కృష్ణుడు	57
25. గీతార్థం	60
26. పుత్రం -- పుష్పం	62
27. సంశయాత్మకం	64

28. గురువు	67
29. విద్యయా అమృతమశ్వుతే	69
30 శిష్య చిత్తావపారకః	72
31. విద్యాబోధన	74
32. ముగ్గురు ఆశ్వురులు	77
33. రామానుజాచార్యులు	79
34 తాళ్లపాక కవులు	81
35 వేదాంత దేశికులు	84
36 మీరా	86
37 అన్నమయ్య వారసులు	88
38 ఉత్పవాలు	90
39. ధర్మం	92
40. గుడికెందుకు నెల్లాలి	95
41 మతం	96
42 అన్నయజ్ఞం	99
43. తన కోపం	101
44 లాంప — పాంప	104
45 మాతృత్వం	106
46 పహదర్మచారీతన	109
47. వరకట్నం	111
48 మనం పోగొట్టుకున్నది	114
49 మదిర — మత్తు	117
50. పనుత	120
51 పక్షి కో రక్షితి..	122

1. గణపతి

ప్రపంచంలో ఎవరికైనా గౌరవం ఎందువల్ల లభిస్తున్నది? ఆ వ్యక్తి సమాజంలో మిగిలిన వారికన్న గుణంలోనో, ధర్మంలోనో, అధికారంలోనో, విద్యలోనో అధిక్యత సంపాదించటంవల్ల అవి స్ఫూరితంగా చెప్పుకోవల్సివుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు అందరికన్న అందగాడని అదరణ లభించవచ్చు ఈ సరిగ జనం వల్ల ఆ వ్యక్తికి ఒక స్థాయి దానివలన కొంత తృప్తి లభిస్తుంది. అతని కార్య సాధనలో ఈ సైశ్విర్యం అమయాయులను సమకూర్చి కొంతవరకు అత్యున్నత ప్రత్యయాన్ని కల్గిస్తుంది వేను, నాని అనే అక్షరాలు కలిగింది, విశ్వాసంతో ముందుకు పోయేందుకు తోడ్పడుతుంది దీన్ని మనం ఆత్మవిశ్వాసం అంటున్నాం. ఇది పూర్తిగా లోపిస్తే ప్రపంచపు అస్త్రత్వానికే ప్రమాదం కనుక ఇది అవసరమే!

కాని మనము మరీ పొపిష్టిది. ఇది ఇక్కడిలో ఆగనీయదు. గోరంత విజయానికి కొండంత గౌరవ ప్రాంతం కల్గిస్తుంది. ఇక రూపం కూడా తోడైతే పాపం పెరిగినట్లే! నా ఎదుటి వాళ్ళందరూ వాచలనీ, నేనే వీరుణ్ణనీ అలమందలో ఆటోటు మదిరి రంతెలు వేస్తూ ఎదుటివాడు ఎంత గొప్పవాడైనా, గోటికి కూడా తగడవ్వుట్లు అవహేష్టం, అవహేళన చేస్తాడు. విజానికి ఎదురుదెబ్బ తగిలితే ఎవరితో చెప్పుకోవాలో తెలియని అర్భకుడు. అంతటి పిరికి మరొకడుండడు ఇదంతా 'నేను' చేసే మాయాశీల! మనసులోని ఆ తెర తొలిగితే గాని 'నేను' వ్యాధి నయంకాదు; వినయం రాదు. ఈ సైత్యమంతా ప్రహేళికలట్టే, కంఠేకాల బటామకుటమణిననీ, దారాధిపతి ననీ, ఓషధీశ్వరుడననీ, అదిపురుష హృదయాధిజాతుడననీ గర్వించిన శీతకీరలుడు విఘ్నేశ్వరుని చూచి హేళన చేయటం, వినాయకుడు శపిస్తే మర్రి ఆ విఘ్నరాజునే శరణు వేడటం జరిగింది. విజానికి బలిచక్రవర్తి కూడ దాటననే గర్వంతో ఏది అడిగినా ఇస్తాననటం, వాసువ త్రివిక్రమాబోధినికి తట్టుకొలేక శరణు వేడటం జరిగింది ఆ వినాయకుడు గాని ఈ నామనందు గాని సురూపులు కాకపోవటం గమనార్హం.

బహిరార్చకు మత్తులై వశ్యమైన దాని భ్రాంతిలో అవహేళన చేయుటం దోషమని బాహిళ ప్రకృతిని భిన్నమైన కాశ్యతమైన అత్మ శౌందర్యం ప్రతి జీవిలోను నిక్షిప్తమై వుందని దాన్ని గ్రహించి మెలగాలని పై రెండు కథల పారాంశం మందర దేవతా కోటిలో ఈ విరూపేశ్వరుడు రూపాందటానికి చెప్పిన వారణాలేవైనా సమాజానికి చక్కని సందేశం మూత్రం వుంది.

నాయకత్వానికి కావలసినది, స్ఫుర్తద్రూపం మూత్రమే కాదు. నిశ్చలత, బాధ్యత, మోక్షార్హుని విషయపరిజ్ఞానం. ఇవన్నీ అంతరితాలే మన పురాణ పాహిత్యంలో, వినాయకునికి సంబంధించిన ఏ కథలోనూ అడుగుతు తడటాలు కాని అవేశం కాని ఉన్నట్లు కనిపించదు. స్ఫుర్తద్రూపీ, దేవసేనా వల్లభుడైన షణ్ముఖుడు మయూరవాహనుడై బయల్దేరగా మోక్షార్హుని బన వినాయకుడు జననీజనకులకు ప్రదక్షిణించి తగిన ఫలాన్ని ముందుగానే పొందాడు పై లక్షణాలలో పాటు సమయక్షుర నాయకత్వానికి కలిశీతు రాయి అహంకార రహితంగా ఈ బుద్ధులు సంకరించుకున్నవారికి పీఠ్ఠి కరతలామలకం దీనికి సంతేతంగానే బహుళ వినాయకునికి పీఠ్ఠి, బుద్ధి భార్యలని వుండవచ్చు.

మిగిలిన వారి మీదకన్నా వైకల్య వైకూప్యాలున్న సంతానం మీదనే తల్లిదండ్రులకు మక్కువ ఎక్కువని కూడా వినాయకుని గణాధిపత్యపు కథ నిరూపిస్తున్నది త్వరగా కదలలేని బిడ్డదనే మమకారంతో లోక జననీజనకులు ధర్మమోక్షంతోపాటు వదలిని కూడా ఇప్పించారు.

అవలు గణాస్థం, మూషక వాహనం ఆ దేవుని సమరస భావానికి నిదర్శనం అని కూడా అనుకోవచ్చు. అతి పెద్ద ప్రాణిని తలగా, అతి చిన్న జీవిని వాహనంగా రూపొందించుకోవటం దేవుని పర్యజీవ సమభావాన్ని సర్వాంతర్యామిత్వాన్ని నిరూపిస్తాయి ఏ రూపంలో వున్నా భగవంతు డొక్కడే కదా! పైగా ఈ గణమూషకాలు రెండు సవ్య శ్రుతువులు శావనంవల్ల వాటిని కైవసం చేసుకొన్న దేవుడు నిజంగా శ్రేష్ఠుడై కదా!

ఇన్ని విశేషాలున్నదేవుడు గణనాధుడు కావటంలో ఇంతటి బుద్ధితీవి విఘ్నవాయకుడు కావటంలో అశ్చర్యం లేదు పాన బెట్టుని వజ్రానికి రాజంపు లేదనే అంటారు దేవుని విఘ్నాలు మావన సాధనకు పరీక్షలు విఘ్నాన్ని ఊహించుకుని తట్టుకునే శక్తిలేవి కలిగిననుం కనుక విఘ్నాలే కలిగించవద్దని వేడుకుంటున్నాం. వేమన్నానని హస్తే బరించలేం గనుక నీ పున్నావని మనమే పిలిచి పండుగ చేపి ఇక అద్దం రావద్దని మొక్కుకుంటున్నాం చాలా వ్రతాల క్రితువుల సందర్భంలో వా సాయం కావాలి అని ఒకాయన అడిగితే అద్దం రాకుంటే అదే చాని పమాధానం వచ్చిందట ఇది అంతే నవిపిస్తుంది బాహ్యార్థస్థితో

“గణాచారి త్వా గణపతిం హవామహే!

కవిం కవీచారి ముషశ్చవస్తమమ్,

జ్యేష్ఠరాజం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పతి

రాష్ట్రశ్చ్యుజ్జమ్నాతిథి స్థిరపాదవమ్.”

2. వేదవాఙ్మయం

వేదాలు అంటే చాలు మొదట ప్రారంభమయ్యేది అని పొరుషేయాలా అపొరుషేయాలా అన్న వాదాలు ఇవి చాలా పరుషంగా పొరుషవంతంగా ప్రారంభమై వక్షం తార్కిక ప్రతిభకు, తరతరాల వైషమ్యాలకు తార్కాణా లొతున్నవే తప్ప సత్యావిష్కరణకు పాధనాలు కావటం లేదు. ఎవరన్నా మధ్యమార్గంగా ముషవయం చేస్తే వేదాలపై ఈ వాదాలు చల్లబడ్డాయేమో

‘విద్’ ధాతువుకు తెలియు, జ్ఞానము అన్న అర్థాలున్నాయి ఈ జ్ఞానం సత్యమని, అనంతమని, బ్రహ్మమని అన్నారు అఖిల చరాచర

సృష్టిలో ప్రతిదీ ఒక నిర్ణీత పరిధిలోనే నడుస్తున్నదే తప్ప, కొన్ని వేల ఏళ్ళ గతిలో వ్యత్యాసమైన దాఖలాలు లేవు. ఈ సర్వ వియోమకశక్తిని తెలిపేది, తెలిపే శక్తిగండి విజమైన జ్ఞానం. అదే వేదం. ఆ జ్ఞానానికి అవిరూపకరూపం వాదం. అందువల్ల వేదాలు విశ్వనిరాట్ విశ్వాపాంచి అవ్వారు. సృష్టి నిర్మాణ నైచ్చితిలో తీవ్రజిజ్ఞాసగల కొందరు ఒక్కొక్క అంశంపైన మనస్సును, తమ అనుభవాలను కేంద్రీకరించి తపించి మదిం చగా, వారికి అతీంద్రియ జ్ఞానం, ప్రకృతి మూలరూపం-తరంశలు, వివిధ పరిణామాలు-ఈ విధంగా చేతనా చేతన వస్తుజాలాన్ని గూర్చి గోచరించగా వాటిని తమ అంతేవాసులకు, అమయాయులకు వివరించారు. ఇలా అగమ్యంగా, అగోచరంగా ఉన్న జ్ఞానాన్ని దర్శించి చెప్పగలిగినవారు కనుక వారిని ద్రష్టలన్నారు. పత్యావిష్కరణకు వాగ్రూపమే పాదనమైంది గనుక, ఆ స్వరం ఉదాత్తానుదాత్తాది భేదాంతో ఉండి లిపిముఖ ప్రకటనంతో అపాద్యం గనుక, ఆ పదమపురుషుని విశ్వాన స్వరూపమైన అవంత విజ్ఞానం చతుర్ముఖబ్రహ్మకు గోచరమై సృష్ట వాగ్రూపం పొంది, ద్రష్టలద్వారా వ్యాఖ్యా తమూ, వ్యాకృతమూనై పరంపరాగతంగా గురుశిష్య సంబంధం, పితృపుత్ర రూపక బంధవ్యంతలో మనవాటి పరకు మనగల్గింది.

ఐతే దేహం సక్రమం, తామరాకు మీది నీటి ఋడగలాగా పలువర్ణ రంజితమై ఎప్పుడో ఒకనారు “టప్” మనేదే. మన మీనాడమకుంటున్న ఈ మాట వాళ్ళు ఏనాడో గ్రహించి వేసిన విషయం గనుక తమ కవగతమైన విజ్ఞానాన్ని చీలెనంతవరకు లిపిబద్ధం చేసే ప్రయత్నం చేశారు. ఈ ప్రయత్నాలకు ప్రాతిపదిక రూపంగా, మూహేత్సర మూలావిరూపాన్ని తీసుకోవచ్చు వ్యాకృతమైన భాషావ్యరూపం అధారంగా ఉపవిషత్తులు, వివిధ శాస్త్రాలు ఏర్పడి ద్వాపరం వాటికి వాఙ్మయారణ్యం కాగా కాలగతిలో బుప్త మైన వాటిని, చేర్పులను శోధించి కృష్ణద్వైపాయనుడూ పరాశరాత్మజుడైన వ్యాసభగవానుడు, ఈ వేదవాఙ్మయమంతా ఈ యీ భాగాలలో ఈ విధంగా పమీకృతమై ఉన్నది - అని వేదాలను విభజించి తత్సంబద్ధ ఉపవిషదారి

వాఙ్మయాచిష్కరణకు మూలపురుషుడయ్యాడు. వేదోపనిషద్వృంహితమైన వాఙ్మయపారాన్ని తత్కాలపు భాషలో, నిలద్రంచేసి, కథారూపకమైన అష్టాదశపురాణాలకుకూడా వారణభూతడయ్యాడు శాంకరమైన లిపి పరిణతి పొంది, వైజ్ఞానిక విజయము తోడై ఆ వేదవాఙ్మయాన్ని క్రమబద్ధంగా గ్రంథాలుగా రూపొందించడమే గాక వాదాన్ని పది శాలాం పాటు పదింపరచి ముందు తరాలవారి కందించే అవకాశం కూడా ఏర్పడింది.

మరి ఇందరు మహనీయుల నిరంతర కృషివల్ల ఈనాడు మనకు లభించిన మహత్తర వాఙ్మయ మహోదధిని కూడా విస్తారమైన పౌరుషేయా పౌరుషేయ వాదదావాగ్నితో ఇంకించినేమైనాం సమరసభావాన్ని సజీవ జేసి సమరభావాన్ని రెచ్చగొట్టే కన్న ఒరకంగా వేదాలు పౌరుషేయాలు, అపౌరుషేయాలు అవి తృప్తిపడవచ్చు కూడా. ఈ ప్రక్రియలో శ్రీకృష్ణుడు తప్ప మిగిలినదంతా శ్రీ స్వరూపమే అని మీరా చెప్పినట్లు పురుష శబ్ద వాచ్యార్థతగల ఏకైక పురుషుని గురించినవి గమక పౌరుషేయాలు ఆ పరమాత్మచేత గూడా చెప్పబడక, పాంచభౌతిక పురుషరూపులకు కూడా గోచరించినవి మాత్రమే అయినందువల్ల అపౌరుషేయాలు అన్నా తప్పలేదు.

ఇంతకీ 'ధర్మ రక్షతి రక్షితః' అన్నట్లు సార్వకాలిక ధర్మ స్వరూపమైన వేదాన్ని రక్షించి పోషించుకోవటమే మనకర్తవ్యం.

ఇలా అమావాసంగా అన్యభూతంగా వచ్చే వేదవాఙ్మయాన్ని, స్వర పహితంగా రక్షించుకోవటానికి గురుకుల పంథదాయాలు, ఏ శారణం చేతనైనా స్వార్థాయాదులు మరుగునపడే దుష్ప్రతి ప్రాప్తిస్తే కనీసం బాహ్య రూపం, వాచ్యార్థంతోనూ సమాజానికి లభించేందుకు లిపి, ముద్రణాలు తోడ్పడ్తున్నవి.

కనుకనే దేవస్థానం, తనకు సంబంధించినంత వరకు ఏ వాదాల జోలికి పోకుండా, వేదవాఙ్మయ పరిరక్షణకు యధాశక్తి తోడ్పడుతున్నది. సప్తర వేదవాఙ్మయ రక్షణకు, ఈ వాటికే కమమరుగైన వేదశాఖలకు రూపా

లుగా ఉన్నవారినుండి అయో భాగాలను టేపరికార్డు చేసి కార్మికమార్చి చేపట్టింది. ఎన్నడువరకా వచ్చే వేదాధ్యయన రక్షణకు, కుమారాధ్యయన వధివార్చి స్వీకరించి వేదవిధుల సంతతి పాశ్చాత్య విద్యావిమోహితులు కాకుండా వేదరక్షణలోనే తమ ప్రశాంత జీవితాలను గడుపుతూ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానోన్ముఖులై దేశం వలములలా వెదజల్లేందుకు తోడ్పడుతున్నది.

...

3. మంత్రాలెందుకు?

మంత్రాలెందుకు అన్నది ప్రశ్న. మనసుద్ధరించటానికి - అని సమాధానం. మనసుద్ధరించటమే కాదు, ధరించటానికి, భరించటానికి అని వ్యాఖ్యానిం. ధరించటానికి కూడా - అనే భయంతో కూడిన హెచ్చరిక. మంత్రాలపై సమాజంలోని అభిప్రాయాలు చూస్తే ఇవి నిజమే ననిపిస్తుంది.

అవేమ మంత్రమంటే ఏమిటి? 'మహాత్ త్రాయతే ఇతి మంత్రః' మననంవల్ల మనల్ని రక్షిస్తుంది. కనుక అది మంత్రమైందని విజ్ఞానవాక్కు. దేనినుంచి రక్షిస్తుంది? మానవుడు ఎంత వికసనశీలియైనా, జన్మజరా మృత్యుభయం అతల్ల అనాదిగా వెన్నాడుతూనే వుంది. 'జాతస్య హి ద్రువో మృత్యుః ద్రువం జన్మ మృతస్య చ' అని గామగెడ్డులాగ జీవుడు ఈ చక్రవర్త మణం చేస్తూనే వున్నాడు. మంత్రం అనేది మనన శీలంగల జీవి తాత్కాలిక శాశ్వతానస్తాభేదాలను నిరూపించి ఈషణ్మయ్యాన్ని క్రమంగా దూకం చేసి, సువరాచంద్ర రహితమైన, శ్రీకాలాతీత శాశ్వత బ్రహ్మలోకాన్ని పొందేందుకు తోడ్పడుతుంది. తాత్కాలిక ప్రయోజనాలకం అష్టసిద్ధుల లాంటి వాని లవణ్యాన్ని మట్టిరంగు నిరూపించి పరతత్త్వావగాహనకు, తురీయపురుషార్థ ప్రాప్తికి మంత్రాలు మార్గదర్శకాంతాలు.

మంత్రానుష్ఠానానికి ముందు ఆ మంత్రాధిదేవతను మన ఆత్మక
త్వంలో ఆహూనం చేసికొని ముందుకు సాగుచూ దీనివల్ల అనుష్ఠితము
అవధుల కనుగుణంగా కొంత ఉద్దిష్ట ప్రయోజనం పొందెదమి. దేహధ
ర్మాల వనుసరించి ఈ సాధన సాగుతుంది కనుక, అంతవరకు మనలను
ధరిస్తాయన్నమాట

కాని అదర్భారెంత గొప్పగా పున్నా సాధించిన విజయాంలో ఒక్కొక్క
వృద్ధు మనస్సు మదంతో కదముక్కొక్క సమాజ మారక కారణమౌతుంది.
దైవదత్తమైన మేధానంపల్లిన మేదోస్థి రక్షనంవృద్ధికి, సమాజ పీడా కారకంగా
దురుపయోగం చేసేవారిని మంత్రాధిదేవతలు తీవ్ర వైకల్యానికి గురిచేసి
శిక్షించటం జరుగుతుంది ఈ రీతి ప్రయోగవేత్తలలో ఇది అనుభవంలోని
మాట. కనుక ఇలా మంత్రాలు మానవోద్ధరణ, దారణ, దరణ, సంహరణ
కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తుంటాయనుకోవచ్చును.

మంత్రద్రవ్యము తమకవగతమైన శక్తిని గూర్చి పరిపూర్ణమైన అనుభవం
పొంది తరువాతి తరాలవారికి ఎలా అచరించాలో వివరణ పూర్వకంగా
అందించారు కాని ఇందులోగల చిక్కులన్ని గమనించిన పెద్దలు మంత్ర
శాస్త్రాన్నంతటినీ, సాత్త్విక, రాజస, తామస సాధనా విధాలుగా విభజించి,
మానసిక పూజను సాత్త్వికమనీ, అది అందరికీ అందుబాటులో లేనిదిగనుక
అర్చనమూర్తి పూజ రాజసమనీ, జీవహింస మోహక ప్రవృత్తులు గల్గిన పూజా
విధానం తామసికమని వివరించి, దేహబుద్ధి దర్మానుగుణంగా ఎవరెవరు
ఏ ప్రక్రియ వనుసరించవచ్చునో నిరూపించారు

ఇంకొక మూల పరిగణన తీసుకొంటే శ్రీరూప దేవతారాధనమంతా
నామమనీ, పురుష దేవతారాధకమైనవన్నీ దక్షస్థాపితాలు గనుక దక్షిణారా
ధనని గీటుగీప తేల్చటమేకాక, నామతామసిక, తామసిక విధానాన్నిటిని
క్షుద్రవిద్యలుగా భావించారు వీటిలో ప్రాచీన భోగ్యవస్తువులకుగల ప్రాధా
న్యాన్ని చూచిన పెద్దలు పరమ లౌకిక ప్రయోజనాలుగల యీ తామసిక

విద్యంను 'క్షుల్' విద్యలుగా (అతి విద్యలు) నిర్ణయించి వుంటారు అని శాస్త్రమన వావార్థాంను వాచుధేయాలను వంతరించుకొన్నది చెమక వాచుమంతా తామపికం శాదన్నమాట

అవాదిగా పృష్టి ధర్మాన్ని గూర్చి వస్తాన్న తాత్త్విక భావన కనుగుణం గానే ఈ మంత్ర విడవ కూడా జరిగిందా అనిపిస్తుంది. అనంతవాముడైన ఆ పురుషోత్తముని పురుషతత్త్వ ప్రతీకగాను, సకల జీవజాల హేతుభూతమైన ప్రకృతి వంతరించి స్త్రీరూప దేవతగాను అరాధించారన్నమాట

మంత్రశాస్త్రం మరొక పత్యాన్నికూడా చాటుతున్నదేమో! పరమ పరువ శోభన పృష్టిలో ఆ జగజ్జననీజనకులు అవిభాక్త భాగదేయులనీది ఆ పత్యం

శ్రీచండీవార్ణవ మంత్రాద్యులు బ్రహ్మ విష్ణురుద్రులనీ, శ్రీమహాశక్తి, శ్రీమహాలక్ష్మీ మహాసరస్వతులు మంత్రదేవతలనీ, త్రిదేవ్యులితయైన ఆ మహాశక్తికి మధురైటభాషమని, మధురైటభాషిణి, మాహిణోమ్మాలినీ అనే ప్రశస్తయిన్నవనీ ఆ మంత్రం చెప్పుతూంది ఇక శ్రీవిద్యా పరాచోదశాక్షరి పరాదేవతను తార్కన్య రూప పరిపూర్ణయ సరోజంలో నెలుగొందే పరమ విశ్వరూపిణిగా వర్ణిస్తోంది

పురుషపత్యాక మంత్రాలలో పాత్త్వికమంత్రాలలో కూడా సవితా దేవతా, అదిత్యపూర్ణయ రూపీ వారాయణోదేవతా, శనిశ్చందోదేవతా అని స్త్రీలింగ ప్రత్యయాన్ని వాడటం కూడా సూక్ష్మార్థాంను కల్పిస్తున్నది. ఇది ఆదిశంకరులు చెప్పిన 'శివ శక్త్యా యుక్తో యది భవతి శక్తః ప్రభవతుం' అన్నదానికి లక్ష్యభూతంగా వున్నది

అంటే ఈ విశాల చరాచర ప్రకృతి అంతా పరమ పురుష పరార్పకుల రీతాణామన్నమాట ఏపేరుతో పిలిచినా, ఆ సుమత్య పరమపురుష పూర్ణయంతరాళంలో, అనంత సైతన్యం అతిగోష్ఠంగా వుండి, తత్సంకల్ప మూలాన ప్రబుద్ధమై, ప్రకృతి రూపధారిణియై విశాలవృష్టికి శారణభూ

తమోతున్నదన్నమాట ఒకే సూర్యుడు వస్తున్నదాన్నిబట్టి వివిధాకృతులలో గోచరిస్తున్నట్లుగానే పరమాత్మ ధరించే అవస్థాజేదాం కనుగుణంగా పరాశక్తి కూడా రస రూపాలను బ్రహ్మ, జ్ఞాన, శక్తి ప్రదాత్రిగా మారుకుంటూ విశ్వ చాలన బాధ్యతను తన కర్తవ్యాన్ని విధిహిస్తూ పుంజుందన్నమాట. మరి ఇది పరమపురుషుడైన వేంకటేశ్వరునకు బ్రహ్మాత్వవంగాను, పరాత్పరియైన అనంతసైతన్య శక్తికి నవదాత్రిసుబోధ్యవంగాను మనం తరించేందుకేర్పాటున మహత్తర సమయం.

మామష మనోమాలిన్యాలను మాని, దైవీవందన మహిమను పొందించుకోవలసిన దీక్షా సమయం. నీది వాదనే నాదాం కఠీనంగా తిరుమల శిఖరాం వెంపిన, పుండీభూత అనంతసైతన్యాన్ని సేవించి, ఆ జ్ఞానగంగలో మును కలిడి, మన కలిదోషాలను కడుగుకొందాం మహేశ్వరద్యాన తత్పరుడై కృష్ణకదను శ్రీరాముని కంకితం చేసిన పోతనమహావి అనునరించినదికూడా ఈ అఖండ సైతన్యరాధనమే మరి!

“లక్ష్మణుల గెవ్వుయమ్మ ముగురమ్మల మూంపు టమ్మ, చాలదె
దమ్మ, మరారు లమ్మకడు పొయిడి పుచ్చివయమ్మ దమ్మలో
నమ్మిన వేద్యుటమ్మల మనమ్మం మండెడి యమ్మ రంగ మో
యమ్మ, కృపాల్లి, యిచ్చుత మహర్త్య కవిత్వ వటుత్వ వందలలో.”

4. ఏకం సత్

“ఏకం సత్ విప్రా బహుదా వదంతి” - బ్రహ్మపదార్థం ఒక్కటే. పండితులు దాన్ని పలువిధాల వర్ణిస్తుంటారు ఇదీ ఈ ప్రామాణిక వాగ్యానికి స్థూలమైన తాత్పర్యం వేండితుడైనవాడు బ్రహ్మపదార్థం ఒకటే అని తెలిసి కూడా బిచ్చంగా ఎందుకు వ్యాఖ్యానిస్తున్నాడు? అన్న ప్రశ్న

సాధారణ పరిజ్ఞానులకు కంగటం నహిం. నిజానికి విశ్వరచనా విలాసం ఈ వాక్యతాత్పర్యంలోనే ఇమిడి ఉందా అనిపిస్తుంది.

ఏకవస్తువు భిన్నరూప దర్శనానికి కారణం ప్రతిభాసంలో కల అవస్థాభేదం ఒకే మార్కడు వస్తువు పారదర్శకతా ఆకార వైవిధ్యాల కారణంగా అదర్శనం నుండి భిన్నరూపదర్శి వరకు బహురూపాలుగా కన్పించినట్లుగానే, నామరూపరహిత విస్తృత చైతన్యంనుండి సంకల్పవికల్పాల కారణంగా భిన్నరూపగుణాద్వితమైన విశాం విశ్వావిర్భావం జరిగింది. ఆ మూలకల్పాన్ని పుంజావనలో పరమాత్మ అనీ, పురుషోత్తముడనీ, ఆ మహాపురుష సంకల్ప పాదన భూతమైన సృజనాత్మక తత్త్వాన్ని త్రీ రూపభావనతో ప్రకృతి అని పేర్కొనటం జరిగింది. అతివ్యామోహక విశ్వనిర్మాణ పాంచజోతిశ శక్తిని మహామాయ అనీ, నారాయణీ అనీ విదులు వివరించాడనుకోవచ్చు నారాయణునివలె నారాయణీ కూడ అతినైభవ ప్రాణవాత్మకశక్తే అని చెప్పవచ్చు నిజానికి దేవీమాహాత్మ్యములో రుద్ర విష్ణుభావంతల్ల ఎవరినీ రుద్రహీనుడు, విష్ణుహీనుడు అని అనటంలేదు. కాని శక్తిహీనుడన్నమాట ప్రాణీ మూల ప్రపంచంలో దౌర్భజ్యసూచకమైంది అని వివరిస్తుంది. ఈ విధంగా చూస్తే వస్తువై చరాచర విశ్వరచనా సంపాదన సంపాదన కార్యక్రమంలో రెండే శక్తులు ప్రకృతి పురుషరూపాలు సృష్టి స్థితి రయాత్మకజాంచక్ర సంచలనంలో లక్ష్మీనారాయణులు నాగ్దేవీ బ్రహ్మదేవులు, మహామాయా మహేశ్వరులుగా వ్యక్తర్తవ్య విర్యపాణి బోధనను చేస్తున్నారు ఈ అవిభాజ్యతను నిరూపించేందుకే విష్ణువు పక్షాన బ్రహ్మవాక్కున, అర్థేందిదరుని అర్థదేహంగా శక్తు లమరిపున్నారు

మహామాయాతీత సర్వవర్తక ప్రాణవాన్వి మాయావరణాద్విత బహురూప ప్రపంచాన్ని ఏరీహలో సందర్శించగల్గిన విదులకు ఏకరూ! బ్రహ్మపదార్థమే బహురూపవిస్తృత ప్రపంచముగా గోచరిస్తుంది. ఆ యువర్గాల కమగుణంగానే ఆ యా రైవీభావన రూపాలు ఉంటాయి.

అంటే దశరా పేరుతో మనం బహుశుకానే ఉత్సవాలు వర్చదేసి రూప- ప్రకృతిమాత ఆరాధనోత్సవాలన్నమాట ఆ మహాశక్తి అవతారాల్లో అతిముఖ్యమైన వాటిని ఈ రూపంగా జ్ఞాపకం చేసుకొని ఆనందిస్తోంది జాతి

ప్రతి కథకూ అర్థం వెనుక సమాజానికందించే పరమార్థం ఒకటి ఉండనే ఉంటుంది. దశరాలో చివరి మూడురోజులు పరస్పతి, దుర్గ, మహాలక్ష్మీపూజ బహుపుత్రారు. విజయదశమితో దశరా సమాప్తమౌతుంది. దీనికి కూడ విశేషం ఉండనే చెప్పాలి

సమాజవికాసానికి అంగభూతంగా, అంతర్లీనంగా ప్రవహిస్తూ తోడ్పడేది జ్ఞానం 'జ్ఞానవాన్ మాం ప్రపద్యతే' అన్నట్లు సమాజ స్వరూప స్వభావాలను అవగతం చేసుకున్న జ్ఞానికి ధర్మస్వరూప దర్శనం కలుగతుంది సమబుద్ధితో దుర్గమమైన అవరోధాలను అతిక్రమించి ధర్మబద్ధంగ సంపత్సేవనం జరిగి సమాజాన్ని సంపద్యరితం చేయటం బహుశుకుంది అదే లక్ష్మీపూజ

ఇహంలో కూడా పరాన్ని పాధించగలిగిన జీతకామికి పాధించలేనివిగాని, పాధించవలసిందిగాని ఏమీ ఉండదు పార్త్వికారాధన ద్వారా మహామాయా నైకణ్య సరీక్షలను అపలీలగా అధిగమించి లౌకిక చరమాంశాన్ని చరితార్థం చేసుకొంటాడు అదే జీవిత పరమార్థం- జీవిత విజయదశమి.

అలా కాక అంతా లామే, తమదే అన్నట్లు వడుసుంట్లపు జ్ఞానంలో సమాజ సంక్షోభకారులైన మహిష స్వరూపులకు సామాజికమైన ప్రతి వ్యక్తి ఒక శక్తిగా, పార్త్వికరూపం కూడా సత్త్వరూపమైన చండికగా నిల్చి ఎదుర్కొంటుంది పీడాకారుల మిడిపిపొటుపై వడుమునేటు తప్పదు. అది జాతికొక విజయదశమి.

ఈ సత్యానికి సంకేతంగానే మనం పరాదేవిని బ్రహ్మ, విష్ణు, శివాత్మికగా అరాధిస్తున్నా మేమో! ఆమె అవతారాలు ఆకారాలూ అసంతమైనవి ఆమెను గురించిన భావనలు కూడా అవంతసాగరం. అందులో ఇది ఎన్నోది? ఎంతటిది?

5. ఆది దంపతులు

ఈ విశాల విశ్వమంతా ప్రాకృతికం. అంటే ప్రకృతి సంబంధమైనదన్న మాట. మరి ఇది ఎక్కడి నుంచి ఉద్భవిస్తున్నది అంటే పురుషోత్తముడైన శ్రీమన్నారాయణుడు పురుషరూపమని, ప్రకృతి స్త్రీ రూపంగాను, బహు మోహకమైన ఈ మాయారూపిత అధారంగా, ఈ విశ్వసృజన కార్యక్రమాన్ని ఆయన రచించాడనీ పురాణాలు చెప్తున్నాయి. వరమ పురుషత్వాన్ని గూర్చి వైన, వైష్ణవాలు తమ తమ అభిప్రాయ దైవాంశంగా చెప్తుంటే, శాక్తం ఇదంతా తన సంతకం నుహిమ అని, తన అనుగ్రహబలంవల్లనే త్రిమూర్తులు విశ్వదర్శ నిర్వహణచేయి దైవారవి అంటున్నది. ఏది ఎలావున్నా సృజన కోణానుమానం కావాలంటే ప్రకృతిరూప మహాత్మి సంసర్గం చాలా అవసరం శ్రీమన్నారాయణుడు యోగవిద్రునుండి లేచి, సృష్టి సంతకించాడనీ, తత్కృతికంగా 'హృదయా దధి జాయతే' అన్నట్లుగా నాథిశమలంనుండి బ్రహ్మ అవిర్భవించాడనీ, ఆయన సదస్వతి ఆలంబనంగా వాచిక సంకల్పంలో నననోన్మేషమైన ఈ విశాలవిశ్వాన్ని సృష్టిచేశాడని విన్నాం. గీతలో చెప్పినట్లు క్షేయము, బీజము, క్షేత్రజ్ఞుడు తానే అయిన ఆ అఖండ సైకవ్యం ఏ నామ రూపంలోవున్నా వైవిధ్యాన్ని పొంద సంతకించినప్పుడు దానికి ౬౩ మాయావరణం, మనోహరకల్పన ఆలంబనం కాక తప్పదని, అది లేచిదే సృష్టికి పరిపూర్ణత, ప్రగతి పుండదని అనుకోవచ్చు నిజానికి మానవ జీవితం కూడా అంతే మనస్సు కమనీయము, జీవితం రమణీయమూ కావాలంటే పురుషాంశమైన వరునికి ప్రకృతిరూపమైన నారి అండగా వుండాలి. అదే జీవితానికి ఇహమూ, పరమూ. శ్రీమన్నారాయణుడు లక్ష్మీకి తన వక్షంపై ఆవాసం కల్పించాడన్నా, బ్రహ్మ వాక్కులి బనాడన్నా లర్థం ఇదే. ఈ పరిపూర్ణతను స్ఫురింపజేసేదే పరమేశ్వరుని లర్థనారీ స్వరూపం. ఈ రసమయజగత్తుకు ఆ పరస్పరశ్లేష్టవపువులే కారణమనటంలో దృష్టి ఇదే.

జ్ఞానమనేది బ్రహ్మస్వరూపం, ఏకరూపం, అఖండ జ్యోతిర్మయం, బద్ధంతరహితం, త్రికాలాతీతం, అది స్థాణువువలె నిశ్చలం, నిరంజనం.

కాలానికే వరైన కొంమానం లేదంటే కాలాతీత జ్ఞానపు అధ్యంతాలు తెలుసుకోవాలనుకోవటం అర్థరహితం లింగరూపాన్ని కొలవాలనుకున్న బ్రహ్మ, విష్ణువుల కథ ఈ అంశాన్నే తెలియజేస్తుంది. సార్వాత్ కాలాతీతుడు, సరంజ్యోతి, శివుడూ తానేకావటంవల్ల ఈ సత్యాన్ని బోధిస్తున్నట్లు, వారాయణుడు తన ప్రయత్నాన్ని విరమించుకోగా, జగత్సృష్టవన్న అహం అణగని బ్రహ్మ విఫలయత్నం చేసి ఎలా అవమానం, పూజారూపిత్యం పొందిందీ మనకు తెలుసు. శివతత్త్వం మనకు స్థూలంగా బోధించేది ఇది అఖండ జ్ఞానరూపక బ్రహ్మం మంచి పాఠమాత్మిక విచ్ఛేదం కారణంగా, రసమయస్పృష్టి రూపొందింది. ఆ మహాచైతన్యంలో భాగమే ఈ స్థూల సాంపారిక రూపం పూర్ణరాముడైన (ఇంద్రియావధులను గ్రహించి నిగ్రహించిన వాడు) మామృతే పరమేశ్వరునకు ప్రీతిపాలుడు

ఇలా ఎన్నో అర్థాలు ఎందరో దేవతల గూర్చి ఆలోచించినకొద్దీ చెప్పకోవచ్చు అసలు మహర్షుల హృదయం ఒక అగాధ క్షీరసముద్రం. సమస్తా మందరాలను వేసి, ఆలోచనా రజ్జువులలో ముద్దించారేగాని, అఖండిక అమృతం పుట్టక తప్పదు శివరూపి సుపరీవర్తనావ ఆ అదిదంపతులను స్మరించుకు తరిద్దాం!

నమశ్శివాభ్యాం నమయోనమాభ్యాం
నరహృదాశ్చివైవహృదరాభ్యామ్,
నగేంద్ర కన్యా నృపతేతవాభ్యాం
నమో నమశ్శంకరహృతిభ్యామ్.

6. దశావతారం

న మే ద్వేష్యే, న చ ప్రీయః, మమ మాయా దురత్థాయా, అహం సర్వభూతేషు సంస్థితః -- లాంటి ఖంగారపు వలుకులు భగవానుని నోటి

నుంచి భగవద్గీతగా వెలువడ్డాయి అంటే భగవానుడు ఎందుకు ఏ పని చేస్తాడో తెలియదు మనం పాపములం, పరిమిత బుద్ధులం కనుక మన లౌకిక ప్రయోజనాలను, సిద్ధాంతాలను ఎంత కష్టపడినా కన్పించని అయవకు అంట గర్వంటాం మన అభిప్రాయంలో, మన మఖమే భగవంతుడికి ప్రీతి అని, మన కోపమే ఆయన వైకుంఠంలో చేతులు చాపుకుని ఆచస్పించేందుకు కూర్చుంటాడనీ అంటేగాని అతి సనాతనమై కూడా విశ్వమాతవంగా భాసించే ప్రతి భగవచ్ఛర్యపట్ల మూడు రోజుల ముచ్చట జీవితానికి మురిపి మరిచే మానవులు పెంచుకోవలసిన అవగాహన ఎంతో ఎక్కువని గ్రహించడం లేదు. ప్రపంచమంతా వా అంతే అని భగవానుడంటుంటే మనం మన లౌల్యాల ప్రలోభాల కారణంగా భగవత్సందేహాన్ని పరిగ్గా అర్థం చేసుకోలేక మన బంహీన భావాలను ఆహరికి అంట గడుతున్నాం.

విజ్ఞానికి ప్రతి అవతారంలోనూ భగవానుడు జీవతత్త్వంపట్ల జీవ లోకం పట్ల తనకున్న గౌరవాన్ని ప్రకటిస్తూనే వున్నాడు

అర్హులు 'అనంతా నై అవతారా' అన్నప్పటికీ విభిన్నతకు అద్భుతమైనవి పది అవతారాలే ప్రతి అవతారంలోను వదమనయోజనం పరిహితంగా ప్రకటించాడు

మొదటిది మత్స్యావతారం పూర్తిగా జలచరం తత్సంబంధం గలది. సమాజహితాన్ని వెదజల్లే విజ్ఞానాన్ని, దుష్టులు, చోరరావి ప్రదేశంలో దాచి నన్నుడు భగవానుడు మహామత్స్య రూపంలో దోమకాసుడుజ్ఞు సంహరించి వేదోద్ధరణ చేశాడు

రెండవ అవతారం కుర్మావతారం ఇందులో భగవానుడు కూర్మ రూపుడై సమాజ సంపదోద్ధరణం చేశాడు. సమాజానికి పెద్ద ఆపద గరిగి ఆపన్నివారణకు, అన్ని భేదాల కఠితంగా పాముహిత ప్రయత్నం జరిగినప్పుడు కేవలం కర్మఫల సప్రసవ పరమాత్మకూడా మోస్తూ వూరు

అంతలా స్వయంగా బాధను అనుభవింపకూడా తన వంతు కర్తవ్యాన్ని భ్రూహిస్తాడు. అందుకే దేవదానవులు మూపున మందర మేసీ మధిస్తున్నా ౨హోకూర్మంగా అమృతసిద్ధికి లోభుడైతాడు. (ఇది ఉభయచరం కావటం మునించదగ్గది.)

ఇంక వరాహోపతారాన్ని గూర్చి దాన్ని హీనంగా చూసి భగవంతుణ్ణి , బ్రహ్మసూక్ష్మతానికి కూడా మనం జంకటం లేదు. విజ్ఞానికిది చాల ముఖ్యమైన అవతారం. జలంనుంచి భూమి పుట్టినట్టే జలం జలభూయుక్త మైపోయికి విడిగా జీవజాల అవిర్భావాన్ని సూచిస్తుంది. జలం పరిమాణం, మాణం భూమికన్న చిన్నగదా అవి వీళ్ళలో కలిపి వేయాలని ప్రయత్నం లిగితే హిరణ్మయక కత్తి తనకు తోచిన రూపంలో అవతరించి స్రుతిఘటించి ామిని ఉద్ధరిస్తుంది

వాగ్దేవది వారసంహితారం. ఇది మృగశక్తిలోమంచి వరశక్తి (బుద్ధి) క్తి అవిర్భావానికి వంకేతం. 'యే యథా మాం ప్రవక్ష్యంతే తాం ాధా భజాన్యహం' అన్న మాటను తాను ఋణాపు చేసుకున్నాడు , బ్రహ్మకృ. హిరణ్యకశిపుడు తనకు కొన్ని సంభవించలేని పరిస్థితులలో, ౨౦టే ఇంటా బయటా, లోపలా నెలువలా, వెగలు, రాత్రి, నేలా, ఏంి , వి తాని లేని తత్త్వాల వల్ల తనకు చాపు కావాలని పరబ్రహ్మనుండి వరం గాందాడు. వరనరాలలో పారిచి ద్వేషిస్తూ ఆ రూపంగా ఆ హిరణ్యకశిపుడు గారిభక్తుడయ్యాడు. అందుకే భగవానుడు కూడా ఆ కోరిన పరిస్థితులలో ౫౦సా కసాధ్యమైన రూపాన్ని ధరించి హిరణ్యకశిపుని ముచ్చట కడవేర్చాడు. ౨౦టే ఇక్కడ ఒక బుద్ధి పటిమను మరొక మెరింత దృఢమైన యుక్తి గాటనలో ఎదుర్కోవటం జరిగిందన్నమాట. ఇక్కడ మండి నరుడి బుద్ధి ౨కాసం ప్రారంభమైందన్నమాట.

ఇక వాసుదావతారం కేవలం ప్రజ్ఞాప్రాభవ ప్రతిపాదకమైంది. ఇక్కడ ఎదించగల శక్తులనుకన్నా ఒడించిన విధం గొప్పది. రాజ్యాధిపత్యమన్న బలి

పదాన్యహంకారాన్ని మూడడుగులలో అధోలోకాలకు త్రొక్కివేసిన అద్భుత బుద్ధిశాలి అవతారం ఇది. అడిగినదానికి మించి తనకున్నది గదా అని, ఇచ్చేస్తానంటే అది దయాగుణఫలం మూతమే గాని, దాని ప్రాధాన్యాన్ని గుర్తించింది కాదు అర్థిని అవమానించటమే అవుతుంది. ఆ తర్వాత అర్థిని పై చేయి అయి దాళ తల్లకిండుగా పడిపోతాడు మనకుంది గదా పాడేద్దాం అన్న అహంకారంతో గాక అర్థి అవసరాన్ని గుర్తించి పానుదూరితో ఇచ్చే దానం కొండంత ప్రయోజనాన్ని తల్లిస్తుందిని విద్దేశించే అవతారం.

తరువాతి భార్గవ రామాయణం మూల కూర్పుంది గదా అని పీడిపీడికి వచ్చి అపూయిత్యానికి పాలు పడివే పిల్లికూడా పడింతలు పులిగా మారుతుంది. పామాన్య అంటువుకే ఇది వర్తించేటప్పుడు, శస్త్రాస్త్ర విదుడైన ఆ నరకరాముడు ఈ పత్యానికి ప్రతివిధి కావటం అశ్చర్యం కాదేమో.

ఇక రామాయణం పరిపూర్ణమైన మామవుని జీవితం ఎలాంటది, అదిర్భ జీవనకోసం ఎంత శ్రమశిక్షణ, ఒడుదుడుకుల నెదుర్కొనే శక్తి రావాలి అన్న విషయంలో రాముడి పోలే కాదు, రామాయణంలో ప్రతి పోలా ప్రతిబింబమే.

సోదా మరణశీలే ఐనా కోరేది ప్రళంభ జీవితాన్ని అందుకే తనలో చున్న శక్తులను గుప్తంగా ఉంచుకొని వీలైనంతవరకు విలాసవంతంగా కలకలదానికి ప్రయత్నిస్తాడు. అయితే కోపం తల్లివేమూరం తనంతవాడు తానే బొలాడు అంతటి ప్రళయశక్తి అది. అంతాముని అవతారం ఈ అత్త వ్రాసినా

కాని కొందరి విషయంలో పీడలు పుట్టుకతోనే వెన్ను పట్టుకు వెన్నాయి. తన ప్రతిఅడుగుకు ముందు భయంభర ఉత్సాహం మీదికి వెన్నెన్నట్లుపీష్మంది అలాంటప్పుడు తలుతూ కావాలనుకోవటం కూడా చాలే అవుతుంది. ఈ విశ్వసంఘర్షణలో అనుభవపూర్వకమైన విజ్ఞానం వంపాదించుకున్న మనిషి మనీషీగా తాను తప్పుకుంటూ ఎంతటి భయోత్సా

తానైనా చిరునవ్వుతో చూడటం వేర్చుకుంటాడు రామావతారం ఎందుకు బ్రతకాలి అన్న అదర్శవహాన్ని చూపిస్తే, కృష్ణావతారం తన చేతికి మట్టంటుకోకుండా ఎలా బ్రతకాంన్న తంత్రవిజ్ఞానాన్ని ప్రదోధిస్తున్నది

సమాజంలోని అకృత్యాలకు ఆధారం ఏదో తన తనవ స్వరణలకు తగిలివచ్చుడు ఆ సత్యాన్ని బోధ చేయడానికి బుద్ధిమంతుడు ప్రయత్నిస్తాడు కాని అనంతకాలానికి సంబంధించిన సమస్యలు కూడా అనంతంగా పొగుతుంటాయి. దాని నిరోధ ప్రయత్నమూ అచంచలంగా పొగుతునే ఉంటుంది. ఈ అవతారం ఒక వ్యక్తి గాక, ఆ వ్యక్తి ధర్మజ్ఞానకు ప్రతిక. ఈ సత్యావేషకులందరూ బుద్ధావతారులే

ఇవికాక అవతార ప్రయోజనం నిర్ధారణం లేదు కనుక, అవకాశం కలియుగాంతం వరకు ఉంది మనకు కల్యాణతారం అందేది ఎప్పుడో.

ఇన్ని విశేషాలకు మూలమైన ఆ చతుర్ముఖ తత్త్వం అన్ని వేషాలకు భిన్నమైంది, అతి సౌమ్యమైంది. దౌష్ట్యం చావటానికి కూడా శక్తిలేని దుర్బలుల పాతపడింది కనుక పరమాత్మ కూడా వారాయణ ప్రతిరూపంగా పాపమిచ్చునని తీరాన అవతరించి బాణాల తూట్లు కాకుండా, సమస్యల నూదిపోట్లతో మమస్కల్పి మంచి మార్గాన్ని మర్చివారిని ప్రయత్నిస్తూ అందరూ దేవులమా జ్ఞ బాటన నడిపిస్తున్నాడు

...

7. శ్రీరాముడు

అభయం సర్వభూతేభ్యో దదా మ్యేక ద్రుతం మమ, . . . యది వా రావణ స్పృయమ్.

ఆనన్నదైనవాడు తన శ్రాత్రుడైన రావణుడైనా సరే అభయమిస్తానన్నది రాఘవరాముని వీరి.

'అథయం సర్వకాఠిన్యం' అన్నది ఆ జాతి నీతి. అందువల్లనే ఈ జీవం అనాదిగా వివిధ సంస్కృతుల ప్రజల తిండికి అలవాటయై పోషిస్తున్నది. కుండబలం అదారంగా దుండయోజనం జరిపిన వారికి ఎదురుగా దిండి మగండు నిలిపి జాతిశక్తిని నిరూపించుకొన్నాడే తప్ప పాధారణ క్షీరదో అందరికీ అథయం ఇచ్చి విల్పకొన్నది. అందువల్లనే ఈ జీవం జాతియితా సైకవ్యవహారంలో వివిధసంస్కృతులు అంతర్వాహినులై భావనబాహిగా రూపొందాయి. భిక్షుత్వంలో ఒక బిళ్ళక ఈ జాతి విశిష్టతగా చిహ్నపించాయి.

నాని ఈ జాతి వస్త్రేక్ష్య బావాన్ని పరంపరానుగత ప్రాప్తం చేయటానికి, పండిత మహావీరులు ఎన్ని విధాల శ్రమించి, ఎన్నెన్ని త్యాగాలు చేసి, వానాపిండి తీరభూములయ్యారో, అవసరమైనాధ్యయన శీలురమైన మన కవగమం తాడు మనకు తెలిపిందల్లా ఇది మనమే పొందించామని, పాపంలా ఒక రోక అని.

ఒకానికి కేవలం బోధన ద్వారా కాక, అవతల ద్వారా సుహిత ముష్టిత అయిన పాపవతు మూలప్రంతాలైన మహావీరులు భగవాన్ రాముడు, కృష్ణాచార్యులలా అంటే అశ్చర్యం లేదు అతిశయోక్తి కాదు.

మరిగి మనిషిలోని మనిషిని గుర్తించి గౌరవించగలగటం వల్లనే గొప్పనం తిండి నాని అన్నలు అంతరాల వల్ల కాదు.

శ్రీరాముని చంద్రి దేవతలకి సహాయపడ్డవాడు ఇక శ్రీరాముడు దేవ భవనములైన రాక్షసంను ముక్కుపచ్చలారని పసివనంలోనే ముప్పతిన్నలు పెట్టి పీచుడు నాని రావణకృత అపాంశారం కన్న అత్యయంతపైనే అతనికి అభిమానం ఉపించి, బోయరాజు గుహాడు, వానముడు మగ్గివుడు, రాక్షస భవనంలోని పిట్టలుడు, వీరందరూ వారి వారి సామాజిక స్థాయిలలో గౌరవించి పరిరక్షించి రాముడి ప్రీతి విక్రతులయ్యారు. అందరినీ రాముడు ప్రాప్తిబావంతో ఆదరించాడు చివరకు శిఖరి ఇచ్చిన పళ్ళు తూడా

స్వీకరించారు. ఇక్కడ శుబరి సామాజిక స్థితికన్న అత్యున్నతే రాముణ్ణి ఆశించింది ఇవన్నీ ఒక ఎత్తు. రావణుని పట్ల రాముని ప్రసక్తన ఒక ఎత్తు. తన భార్య నవహరించిన వ్యక్తిని కూడా, శరణు అంటే క్షమించగల బౌద్ధాత్మం రామచంద్రుడిది. వశ్యాత్వాసం, క్షమాభివాంతో వరుడు వారాయణుడికి దగ్గరౌతాడని, ఇది లౌకిక విబంధనల కఠిరాని రాముడు నడిచి నిరూపించిన సత్యం

కాని అచ్యుతం దుర్బలులమైన మనం అవన్నీ అవతార పురుషులకే తప్ప మనకు కాదనుకుని రైవీగుణాలతో చేర్చేశాం. పూజలతో తృప్తి పడుతున్నాం.

ఆ తర్వాత కాలంలో ఎందరో మహనీయులు జాతి వైవేక్యతకు భిన్నత్వంలో ఏకత్వం సాధించటానికి ఎన్నో విధాల ప్రయత్నించినా అగ్రతాంబూలం రామానుజులవారికే చెల్లాలి.

స్థిరపంకల్పం, ధృఢదీక్షతో సమాజాన్ని సంస్కరించాలని భగవద్రామా మణులు కూరిమితో శ్రమించారు. శ్రీరాముని మదిరిగా లోకానికి ఆదర్శప్రాయు లయ్యారు. వింటే పీసం పోయ్యాలనే వింత రోజులలో అతి గోష్ఠంగా వుంటున్న తిరుమలరాన్ని గోపుర్రాగం నుంచి బహులో పయంకంగా ప్రచారం చేయటం దళితజనులపట్ల వారిరీగల అనురక్తికి సాక్ష్యం. నల్లంకన్న గుణమే మిన్న యని వారు భావించారు. అసలు భాగవతోపవకు వర్ణవిభేదాలు ఎంత ప్రతిబంధకమో గుర్తించటమే, వారి తురీయ్యాశను స్వీకారానికి త్రోవ చూపించని విజ్ఞానంబారు. మనకు బాగా తెలిపింది, కర్ణాటక ప్రపన్నామృతంలో కప్పించే వీరీవాంచారి కథ రైనిక సంపత్సమీకరణకు వర్గ వర్ణాది భేదం లేదని యథాయోగ్యంగా అందరూ తరించవచ్చునీ తెలియజేస్తున్నది. శంకరాద్వైతాన్ని సగుణంచేసి, విశిష్టాద్వైతముగా ఎరూపించిన రామానుజులకు కేవలం వేదభాష్య వేదాంత ప్రవక్తగానే కాక, వర్గ, వర్ణ విద్వేష రహిత సమాజ వ్యవస్థాపకులుగా కూడా జాతి చరిత్ర పుటలలో చెదగని స్థానం ఉంది.

దాని ఆ మహాచేయల వెమరన భావం, సహన పోలికలు మన
 కవగతమైనా చాలు. మనం కావల్సిన వాటిని వదలి పోవలసిన వాటికోసం
 పోట్లాడుకోం

యో విశ్వ సుమ్యత సదామృతాయుగ్మరుక్మ
 వ్యామోహత వైదిత్యాణి తృణాయ మేనే,
 అన్యధ్యురో ర్భగవతోఽన్య దయైకపిన్ధోః
 రామాయణస్య చరణౌ శరణం ప్రవర్త్య.

8. వామనుడు

మన కుంటే మూడుపార్లు తింటాం, ముప్పైచోట్ల తిరిగుతాం,
 మూడంతస్తుల మేడలెక్కి మురిసిపోతాం దాంట్లో తోప్పమీ లేదు. కాని
 ఎదుటివాడిని మన ధనమంతాతో తూచాలనుకుంటే మౌనం మనం
 పొరాలలో పెడిపోక తప్పదు అందుకే అహంకార మంత ప్రమాదమైంది
 మహాకవి లేదంటుంది వామనావతారం

నిజానికి పుట్టుక రాక్షసజాతిలోనే అయినా అపరతేజ స్సంపన్నుడు,
 దైవీశక్తివతుడు, మహాదానశీలుడు బలిచక్రవర్తి. ఆన బలంకన్న దైవబలం
 గొప్పదని వచ్చి తెలిచిగా వదులుకోగల రాజకీయ విజ్ఞాని ప్రహ్లాదుని
 మనుమడుగా, మహావిష్ణు పాదహస్తాన్ని గ్రహించి ప్రస్తుతించే అధ్యాత్మిక
 విరుడు.

కాని దాతకు పాదారణంగా అహంకారపుపాటు అంతో ఇంతో ఎక్కు-
 వగానే ఉంటుంది బలికి కూడా అంతే

ప్రతి ప్రాణి పదమాత్మ ప్రతిరూపమని, అర్థిలోనూ అనంత పరిజ్ఞానం
 అలాగే ఉంటుందని వివయరహిత దాన శక్తితో దాన్ని కొలవాలనుకుంటే
 అది ప్రతిబుద్ధమై పరమేశ్వర స్వరూపాన్ని ప్రకటిస్తుందని మర్చిపోయి

“పపిబాలండపు నేర వీ నడుగ వీ భాగ్యంబు లీ పాటగా
జనురేంద్రుండు సదతయం బడుగ వీ యల్పంబు వీ వేర్పునే”

అనగల్గారు. అందువల్లనే వామనుడు ఏ మరుగుతాడో తెలుసుకోలేక,
ఏ మడిగివా ఇస్తావని వాగ్దానం చేశాడు. విజ్ఞానికి ప్రతి దానమూ ప్రతి దాతా
చేయదగ్గది కాదు. దాతకు కూడా పరిమితులున్నాయి. అది మరచి “దాత
పెంపు పొంపు తంపవలదె” అని అహంకరించిన వ్యక్తిపైన పరమేశ్వర
తత్త్వం దెబ్బతీస్తుంది అందుకే వామనుడు కూడ ఒకటి రెండడుగుల
మేర ఇవ్వచి, దాన పరిగ్రహణం కాగానే త్రివిక్రమ స్వరూపాన్ని చాల్చి
భూవలోంఠరాజులు రెండు పాదాలతో వ్యాపించాడు. అర్థిక ఆనకాశమిస్తే
ఆకాశమంత ఎదుగుతాడన్నమాట అప్పుడు ప్రతి దాత గతి బలి గతే.
తీరని మూడో కోరిక తీర్చేందుకు పాతాళ ప్రవేశం అప్పుడు.

అయితే ఇక్కడ త్రివిక్రముడైన వామనుడు బందీ అయిన బలికి
ఎంతటి శిక్షనైనా విధించవచ్చు. కాని వ్యక్తిగా ఆమోదయోగ్యుడైనందువల్ల
తన భక్తుని మనుచుదైనందువల్ల అహంకారాన్ని శిక్షించి పాతాళంలోనే
పరమబోగాలను ప్రసాదించడమే గాక పాపర్థి మనువు కాలంలో ఇంద్రపదవిని
కూడా అనుగ్రహించాడు. అహంకారదూరుడైన బలి, అనంతనికి ప్రియ
భక్తుడై సకలార్థాలూ పొందాడు. అంటే వినయశీలికి ప్రళయం కూడా
వ్రమోదాంతమే అవుతుందన్నమాట ఆర్థులను అతి చురుకైనగా చూపే
ప్రతి దాతకు బలివర్తన బలీయమైన మార్గదర్శక మూత్రం.

ఇంక దశావతార పరిణామదశలలో వామనావతారం మానవ మేధో
వికాసానికి ప్రతిరూపం. మత్స్య, కూర్మ, వరాహ, వానసేంహతారాలు ప్రాణి
పరివర్తన చరిత్రకు సాక్ష్యాంశాలులే, వామనావతారం పూర్ణమానవాకృతిలో
విజ్ఞాన విన్యాసానికి ప్రాణిపదిక అయింది. యుక్తి, సరియ్యుక్తి లాంటి లౌకిక
రాజనీయాలు ఇక్కడ నుండీ ప్రారంభమైనవా అనిపిస్తుంది తరువాతి
పరశురామ, రామకృష్ణావతారాలు ఆ లౌకిక విజ్ఞాన విన్యాస సగ్లేషణాంకూ
మానవ శ్రగతి గీతకు ప్రతిధ్వని రూపాలే.

'పొట్టి వారికి పుష్టదు బుద్ధులు' అన్న వామదీకి ఆధారం, ఆకారం వామనానంతరమే

ఇలా చెప్పకుంటూపోవే, పూర్వం ప్రతి మూలా, ప్రతి బాటా మహాగ్రంథమే అవుతుంది అంతా ఒకేసారి తరచి మరచి ఒకపోసుకునే తప్పా మిదిషికి, మమముకు వీలైనప్పుడల్లా మధించి మనమున కందినంత జ్ఞానముధను సేవించుకుం మంచిది. అది నట్టం, నిట్టం, అనంతం.

సమోఽప్యనంతాయ సహస్రమూర్తయే

సహస్ర పాదాక్షి శిరోరుబాహవే,

సహస్ర వామ్నే పురుషాయ శాశ్వతే

సహస్ర కోటియుగధారిణే నమః.

9. ప్రహ్లాద - హిరణ్యకశిపులు

'ఉర్వారుశమివ బంధవాత్

మృత్యోర్ముక్తియ మోఽమృతాత్'

'తొడిమ వీడిన దోపవండు విధంగా మృత్యుబంధనం నుంచి తప్పించు, అమృతబంధనం నుంచి మూతం వద్దు' పాఠమార్థిక పరమావధికోసం చేసే ప్రార్థనను పరమలౌకిక జీవవాఙ్మయయానికి తప్పిస్తూ జపిస్తున్నాడు మానవుడు. నిజాని కీ ఆరాటం జీవి అవతరించినప్పటినుంచి ఉన్నదనే అనిపిస్తుంది. సామాన్య జీవాలు వాధారణ నస్తువులతోనే 'రక్షించు కొంటూంటే, అన్నిటికన్న అలోచనా పరుడు, అధ్యాత్మ విదుడూ నివ మానవుడు, అధిష్టాన దైవాన్ని మెప్పించి, మృత్యువును తప్పించుకొనేందుకు ఎన్ని మార్గాలున్నవో వాటన్నిటికీ అడ్డుగోడలుగా వరాలు గుప్పించుకున్నాడు

అడ్డులేనందువల్ల అరువు తప్పి, తీహాలోకాల్లో విహరిస్తూ ఈ జడేశ్వరుడు జగదీశ్వరుడుగా చాటుకున్నాడు.

కాని, బ్రతుకు బొమ్మలాటలో గాలి పోయటం తీయటంలో ఆరిచేరిన అటగానికి, ఈ కీబందొమ్మల మాటలు, అటలు, నీతులు, కుటలు, వినటం అదో నేడుక అందుకే 'వాడెక్కడ' అని ఎగిరిపడేవాణ్ణి, ఆయాసం వచ్చేదాక అరవనీ అనుకొని దోబూచులాడుతుంటాడు మరొక్కసక్క, తన విశ్వవ్యాపకతను, సర్వశక్తుడవనే సత్యాన్ని దండ్రింతరంగా చూపిస్తుంటాడు కాని, తన అరువు బరువులన్నీ అసలు పామ్మలనుకొనే 'మరబొమ్మ' 'మనిషి' అంటా తానేను అహంకరించి, అదిపురుషుని అవమానించి, విశ్వ ధర్మాలపై విలయతాండవం చేసినప్పుడు తెరమడుగు మూతదారి తానొక పాత్ర దరించి ఆ అగదాల అటకు దరతవాళ్ళం, నవజీవన నాటకానికి నాంది పలుకుతాడు

ఒక రకంగా, నరసింహోవతార కథ నరులకు చెప్పే దిదీ!

"పీరాగార వివిష్ట పాంధుల శ్రీయన్ విక్రంబు పంపార పం
చారుల్ నత్తురు గూడి చిత్తురు పదా పంగంబు లే దొక్కనో"

అనే జీవన తత్వాన్ని అకళించుకొని, అందరికీ చెప్పిన హితబ్రహ్మ పుడు ఎన్నెన్ని మార్గాలలో మృత్యువు రా దగ్గదో అన్ని మార్గాల లోనూ చాపులేకుండా నరాలు పొందీ, కంచుకోట కట్టుకున్నా ననుకొని తానే రైవాన్ని అన్నంతటి అహంకారాన్ని పెంచుకొని, హరిద్రేష్టిగా మారాడు కాని, లోకములన్నీ గడియలో జయించిన అతనికి, ఇంట శత్రువు లొక్క టున్నారని, వారిని జయిస్తే పార్థ్యంకానిది లేదని కొడుకు ప్రహ్లాదుడు చెప్పినా పెడచెవిని పెట్టాడు ఎన్నివిధాల శిక్షించినా ప్రహ్లాదుడు చానలేదే అని కోపం వచ్చిందే కాని, విష్ణుమహిమలను, కప్పిస్తున్న నాటిని కూడా తెలిపకొనలేకపోయాడు మితిమించిన అహంకారంతో నత్తాన్నేషణ చేసి, తనలాంటి వాడికి సత్యం ఎంత భయంకరంగా, క్రూరంగా, తన విజ్ఞానానికి

అతీతంగా వుంటుందో తెలుసుకోగలిగాడు అందుకే పశ్చిమరూపుడైన నారాయణుడు హిరణ్యకశిపుడున్న తర్జకవర వలయాని కఠితంగా వరహరిగా ఆవిర్భవించి ఆ జీవితానికి జరచవాక్యం వలికాడు

కాని పరతత్త్వహగాహన కం ప్రహ్లాదుడు 'నీ వరసింగాకృతి జూచి నే వెరువ' అంటూ ఆ జాహిర జియంతర నరసింహ రూపం వెనుక ఉన్న దివ్య కరుణామయ రత్నాన్ని నందర్శించి తరించగలిగాడు దృష్టిబీదంలో ఉన్న అదృష్టదేదం లలాంటిది మరి

ఇక మనం అలి సగటు మానవులం ఆ తండ్రి బెద్దత్యం కాని ఈ కోడుకుకున్న తత్త్వదార్శనికర కాని మనకు లేవు బ్రతుకంటే జయం, చానంటే అపహ్లాం గం మనం ప్రతిదినం పైకి క్రిందికి తిరుగుతుంటూ పరిం పాడు కాకుండా, ఇహంలో ఇంతో అంతో పార్థక జీవనం గడపాలంటే అపదలలో ఆడుకొని చేయిచ్చి చేడుకొనే దేవుడు మనకోసం దిగి రావాల్సిందే అందుకే ఆయనను ప్రార్థిద్దాం

పంపార యోగీ పకలేప్పిత నిత్యకర్మ
పంప్రాప్య దుఃఖ పకరేంద్రియ మృత్యునాశ,
పంకల్ప సిందుతనయా కుచకుంకుమాంక
ంక్షీన్నసింహ మమ దేహీ కరాచలంబమ్.

10. దత్తాత్రేయ

ధర్మానికి ధిక్కారం అదర్మానికి అత్యుత్తానం తల్లిసప్పుడు తనను తానే అవతరింపజేసుకుంటానని జగవాసుడు గీతలో పెరివిచ్చారు దుష్ట జన దర్పదశవానికి మత్స్య, వరాహ, నారసింహ, వామన, పరశురామ, కృష్ణా ద్యవలారములు, రోకహిత కార్యం కోపం కూర్మావలారాన్ని,

ధర్మబోధకోసం కపిల, ఋషభ ఋద్ధాధ్యవతారాలు దరించటం జరిగింది. మహావిష్ణువుకు వంబందించిన ఈ అవతార పావ్యమే హరావతారాలు శివలీలకు ఆమెకు కల్పించినది నిజానికి శ్రీమన్నారాయణుడికి చతుర్వింశత్యవతారాలున్నాయని శాస్త్రవిదులు వర్ణించారు.

ఇవిలాగే దైవ వైవిధ్యం, ఏకత్వం పొందించుకొన్న రూపాలు కూడా మనకు కన్పిస్తున్నాయి. శివశేఖరాంశ సంభూతమైన ధర్మశాస్త్ర (అయ్యప్ప), దత్తాత్రేయస్వామి ఈ కోవకు చెందినవి ఆ శివలింగీకుడు హరిహరమకుడని ప్రసిద్ధి.

ఇక మిగిలినది దత్తాత్రేయావతారం ఈ అవతార వర్ణనలోగాని, అర్చనలోగాని అతి విశేష ప్రాముఖ్యంగా విషయాలెన్నో వున్నాయి.

అత్రీ అనమాయలకు వరప్రసాదిచ్చిన దత్తాత్రేయుల సంభవం త్రిమూర్త్యంశరూపమని స్పష్టంగా తెలుస్తున్నదే. అయిన అయుదాలు కూడా అందు కమగుణంగానే వున్నాయి. అయిన మహాజ్ఞాని, ఇహపరాలు ప్రసాదించే సర్వసమర్థుడనీ శాస్త్రాలు వర్ణించాయి.

దత్తాత్రేయుని ఆకార విశేషంలో కూడా మనకు అనేక పంచేతాలు కన్పిస్తాయి. దత్తాత్రేయావతార చిత్రణలో షష్టిలాఠిపవీర బావనాపుడమైన గోమూతలో పాటు నిత్యం శునక చతుష్టయం పరివేష్టించివున్నట్లు కన్పిస్తుంది. ఇవి వాలుగు వేదాలు ప్రతి రూపాలని విజ్ఞులు అంటారు. అంటే అవి అనంత విజ్ఞానానికి అటాపరూపాంశమూట సత్యదర్శనం కోరే మానవుడు బాహిర సౌందర్యంకన్న అత్యంతాందర్భావిక ప్రాధాన్యం ఇచ్చి విగ్రహంలో శ్రమిస్తే తప్ప సత్యదర్శనం కాదు. ఇది అచరణలో గురుపరీక్ష అన్నమాట.

దత్తాత్రేయులవారు సాధారణంగా బ్రహ్మచారి అన్న భావన మనకు కలుగుతుంది కాని దత్తాత్రేయ పూర్వమాలలో మధుమతి సహిత దత్తాత్రేయస్వామిగా వర్ణించారు. నిజానికి దత్తాత్రేయాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రం అయినను బ్రహ్మ, విష్ణు, శివాత్మకుడని, వావారూపధరుడని

వర్ణించింది అయిన పంగీతప్రియతమ గురించి వార్తలపైక విష్ణుదవి మృదంగ రవరపీకుదవి వర్ణించుడింది

దత్తాత్రేయ వ్రజకవచంలో ఈ కవచాన్ని ఎన్ని సార్లు జపిస్తే ఏ యే ఫలాలో, బహిశాముష్మిక వివరణలతో వుంది ఇక అనుష్ఠాన విషయంలో "నిద్రాభిక్షే ప్నాన శౌచే, నేచ్ఛామి న కరోమిచ, ద్రష్టారశ్చే త్కల్పయన్తు, కీం మే స్యా దన్యకల్పనాతో" అని, నిద్రాన్న భిక్షాప్నాన శౌచాదులు ప్రధానమైనవి కావని అయినా, లోకమంగ్రహం, అనుష్ఠానవిధులు అన్యులకోసం కల్పించాలని దత్తాత్రేయులే పెరిచిచ్చినట్లు అవధూతోపనిషత్తులో వుంది అంటే శ్రద్ధారహిత భావశ్చందంబరం కన్న శ్రద్ధాధరితానుష్ఠానమే పత్యరదం అన్నమాట బాహిరబుద్ధి కన్న అంతర్బుద్ధి అవశ్యకం అని తాత్పర్యం

అత్యవసాయానుకుడు దత్తాత్రేయుడు సర్వదేవతా స్వరూపుడనటానికి ఇంకొక ఉదాహరణ దత్తాత్రేయార్చనా విధానంలో కన్పిస్తుంది అన్ని పూజావిధానాలకన్న భిన్నంగా "పపానశీర్షా పురుషే" అన్న వారాయణ సూక్తంతోపాటు శ్రీమూక్త సంపుటికరణం కూడా విర్వహించబడింది

దత్తాత్రేయు డంతటి సర్వదేవతాస్వరూపుడు కనుకనే అయిన అర్చన అవధూత, వాధసంప్రదాయాచిష్కరణకు ఆలంబనమైంది

ఏది ఏమైనా దత్తాత్రేయమహర్షి లేదా మహాశక్తి అర్చావిధానము సాత్త్వికజ్ఞాన సాధనైకమూలు

ఇలా వర్ణ భేదముద్ధరణైక మంత్ర ద్రష్ట లెందరో పువ్వులు ఇహంలో జనసేవలో ఇష్టుడుగా బ్రతికి, చరమ పరమపదాన్ని చేరాని బోధించే ఆ మహితాత్ములలో కొందరికైనా ఒక కోటి దణ్ణాలు పెట్టుకుందాం

పీతాలబరాలంకృత పృష్ఠభాగం దప్పావళుంరామం దుక్ఖదేహమ్,
విద్యుత్ప్రభా పింగి జటాచిరామం శ్రీదత్తయోగీశ మహం భజామి.

11. హరిహర రూపం

దేహి-దేహం-ఒకటా రెండా? ఈ చర్చ అనాదిగా వస్తున్నదే. ధ్యాత్విదులైన వాళ్ళు దేహంలో ఉన్నా, ఇంటాయన ఇంటికి వేరైనట్టే, వేరే వేదేవని అన్నారు. అతివాదవిజవాదులు దేహి దేహం ఒకటే అని దైహిక పరిణామ దశలఫలంగా ఈ దేహగేహం పనికిరానిదై పోతుందని, ఆ జీర్ణ కీర్ణ స్థితినే మన మామూలు భాషలో మృత్యువంటారనీ వాదిస్తూ వచ్చారు. కాని, చరాచర జగత్తులో వస్తుతత్త్వ ప్రతిబాపకమైన ఒక కళ అనేది ఉందనీ, ఆ కళనే జీవం అంటారనీ, అది అంతర్నిహితంగా వుండి అదీస్తున్నంతవరకు శివము శివకరము శివవరమూ అయింది, ఆ కళా రహితమైనప్పుడు జడమై, శివేతరంగా మారి దూలిలో కలుస్తున్నదన్నది గుర్తిస్తే ఇట్లా, ఇంటాయన ఒకటనుకోవటం కష్టం. ఇలా యీ జీవతత్త్వం వస్త్రీతరంగా విశ్వవ్యాప్తమై ఉన్నందువల్లనే, ఆ పర్యాకార్యామిత్యాన్ని శివపరంగా శేషవరంగా అవ్యయిస్తూ ఆరాధన చేసేవారు దేహాతిరిక్తమైన శుద్ధచైతన్యం ఒకటేనని, ఉపాధిభేదం వల్ల వస్తుభావలబ్ధంగా అభాషిస్తున్నదని భావించారు. అందువల్లనే హరిహరతత్త్వంలో దేన్ని సంభావించివా, పర్యవ్యాపక వైకవ్యస్వారోపణ వల్ల ఆర్యాత్మిక సందేశాన్ని, లౌకిక వ్యవస్థకుగాను సమతాధర్యాన్ని ప్రవచించి ప్రవహింపజేశారు

యజుర్వేదీయ శతరుద్రీయంలోని వసుకటాగంలో, చరాచర విశ్వంలోని వివిధ ధర్మాల్లో కర్మల్లో ప్రాతినిధ్యం వహించే దేవతారూప పరతత్త్వ ప్రణామంతోపాటు, విశాలస్పష్టిలోని జీవజాలం అంతటవట్ల గౌరవ స్రవకటనం కప్పిస్తుంది. ఇక వసుకటాగంలోని మంత్రాలు చలాచల వస్తు ధర్మాల్లోనీ తనలో అధ్యారోపితం కానాలన్న కాంక్షను స్రవించిందిస్తాయి అంటే లౌకికంగా వ్యసుఖంతో పాటు పరహితరామన మంత్రభాగాల ముంజేలి కంకణం

అలాగే మహావిష్ణు పారమ్యాన్ని బోధించే విష్ణు సహస్రనామంలో పరమాత్ముని అవంతమూర్తిమత్త్వం గోచరమౌతుంది జగన్దీశులలో పురు

పోత్రముడు సర్వకలాయుడు విశ్వంలో స్వకలావకాశం ఎక్కడెక్కడ వుందో
ప్రస్తుటం చేశారు

పరహితంకోసం పాటుపడుతూ విగ్రహమే విగ్రహమైన వీటరాగికి,
కైవల్యం కురతలామలకం లాంటిదిని "అదేవ్వి వర్వదూతావాం మైత్రః
కరుణ ఏవ చ" వంటి శ్లోకాలు విరూపిస్తాయి.

విజానికి మన భావనల అవగాహనలన్నీ ఒకే పరతత్వాని కున్న బహు
ముఖ సమారాధనమే పరశివుడు సాకారంగా బోధించింది, పురుషోత్తముడు
గీతగా ప్రవచించింది కూడా యిదే

అదే బ్రహ్మ, అదే శివుడు, అదే నిష్కవు, ఇంద్రుడు అఖరున
అక్షరమైన పదమువ్వరూపం కూడా ఆ శాశ్వతపత్త్యమే.

అందుకే పురుషోత్తమ ప్రతిపాదితమైన శివధర్మాన్ని శివరాత్రి మహా
సర్వదివసంలో ఇలా పాడుకొందాం

తాత్ శరై యుమ్ నీత్ ముడియమ్ బిల్ మయుపుమ్ శక్కరముమ్
శూరురపుమ్ పాన్మణుమ్ తోన్మమాల్ - శూరుమ్,
తిరుణ్ణరుని పాయుమ్ తిరుమలై మేలన్దైక్క,
ఇరణ్ణరుపు మొవ్వాన్దైన్దు.

- శ్రీ పేయార్వార్

పొడవైన కేశపాశములతోడి జడ, శ్రీహర్షములో వక్షాయుధము,
నాగాదరణము, బంగారు మొల్లలొడుతో కూడి శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారు
హరిహరరూపముగా దర్శనమిచ్చుచున్నారు శ్రీస్వామివారు వెలసిన ప్రదే
శము అనేక జంపాశములతో విలసిల్లు తిరుమల దివ్యక్షేత్రము శ్రీనారు
ఇట్లు హరిహరస్వరూపులై దర్శనమిచ్చుచున్నారు

12. త్రినేత్రుడు

త్ర్యంబకం యజామహే సుగంధిం, పుష్టివర్ధనమ్,
ఉర్వారుకమివ బంధనాత్ మృత్యోర్ముక్షీయ మా ఆమృతాత్.

ఇది మహామృత్యంజయ మంత్రం తొడిమ వీడిన దోపవండు మొదిరి, మృత్యుబంధవామ్మండి వేరుచేసి, అమృతత్వామ్మండి వేరుకాకుండా ఉండేందుకు, త్ర్యంబకుడైన మహాదేవుణ్ణి స్మరించటం ఇందులో విశేషం. ఇది కేవలం శివపరంగానే చెప్పినా, ఇందులో అంతరార్థం చాలా ఉన్నదా అనిపిస్తుంది. మనం పాదారణంగా చూచే చిత్రాలలో, సర్వశక్తి మమస్వితమైన దేవతలుగా చూపేందుకు గణపతి, శక్తి, వివరకు మహావిష్ణుపులమ కూడా (విరాట్ స్వరూపంగా) త్రినేత్రులుగా చిత్రీకరిస్తారు మరి ఈ మంత్రాన్ని కేవలం శివపరంగానే అన్వయించుకోవాలంటే, ఒక రకమైన నిర్వచనంలో ఇది సార్వకాలిక, సర్వదేవతాత్మక విరూపణంగానే గోచరిస్తుంది.

చరాచర జీవకోటికీ, సృష్టి, స్థితి లయాలనే మూడు దశలూ ఉన్నాయి అంతరిక్షంలోని అనేక గోళాలలో కూడా విత్వమూ ఈ పరిణామాలు జరుగుతున్నట్లు మనం వింటూనే వున్నాం పుట్టింది ప్రతిదీ గట్టక తప్పదనీ, గట్టిన ప్రతిదీ పూర్వకత్వవిపాకం చేత తిరిగి వుట్టుందనీ, ఇలా సృష్టి క్రమంలో అనేక యుగాలు మహాయుగాలు మారిపోయాయని ద్రవ్యలైసవారు చెప్పే విషయం ఈ రెండూ లేవివాదు జనం, జగం జడమై పోతుంది కనుక స్థాంమానవుడు ఆ విరాట్పురుషుని ఆంశారూపమే గనుక బాహ్యనేత్రాలు రెండూ అవి మ్థాలంగా సృష్టి లయాలను ద్యోతకం చేసేవి అమృతావచ్చు కాని జీవుని పరమావధి ఈ జనన మరణ చక్రభ్రమణంలో చిక్కుకొని పోవటం కాదు ఈ రెండింటికీ ఆతీతమైన స్థితి, పునరావృత్తి రహితమైన, శాశ్వతమైన బ్రాహ్మీస్థితిని పొందటం బాహ్యనేత్రాలు రెండు ఈ స్థితిని కల్పించలేవు ఈ రెండింటికీ మించిన మరొక నేత్రం ఆ పరమాత్మ నుండి జీవాత్మకు వ్యక్తమింది ఆ విరాట్ స్వరూపానికున్న మూఢన

నేత్రం సమస్తవిశ్వాన్ని తనలో లయింపజేసుకుని సృష్టిని, నాశాన్ని నిరోధించేది కాగా, మానవునకున్న జ్ఞాననేత్రం (పైటి కవటదవిది) తరచిన కొద్దీ విశ్వాంతరాళంలోని పర్యావంశ గోచరింపజేస్తూ చివరకు సాధనా సంస్కారాలనుబట్టి శాశ్వత, విరామయ, విద్విజాల బ్రహ్మాంలో లీనమయ్యేందుకు తోడ్పడుతుంది. ఏ దేవతను పూజించినా, జీవుని జీవనపరమావధి ఈ శాశ్వత పదనీ ప్రాప్తి అని సూచించేందుకే బహుశా అందరూ దేవతలకు మూడు కళ్ళున్నట్లు చూపటం అరుగుతున్నదేమో వరుడు వారాయణుని అంశరూపుడే కావటంవల్ల, ఈ జ్ఞాన నేత్రం దేవర్షి గణాంలో దివ్యదృష్టి గామ, సాధారణ మానవావీరంలో అతీంద్రియ బావశక్తిగామ కన్పిస్తున్నది. అందువల్లనే మానవుడు శివంకరము, శాశ్వతము, అయిన మహత్తరశక్తిని, మృత్యుంజయశాంక్షియై ఆరాధిస్తున్నాడు

* * *

13. శంకరశాస్త్రి

మహాత్ముల ఆచారాలు పర్యజీవ సంక్షేమాన్ని పురస్కరించుకొని ఏర్పడతాయి కాల్పనావంశం ఒక్కొక్క ప్రయోజనం సాధించటం కోసం సర్వేశ్వరుడు వివిధాచారాలను ధరించటం మనకు పురాణాలలో కన్పిస్తుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు కేవలం ఆచార స్వరూప స్వభావాలవల్లనే మానవాళికి అమూల్య పందేశం కన్పిస్తుంది అదే సృష్టి వైచిత్రి. అందువల్లనే మానవులు పామరులై వైవమనీ, వైష్ణవమనీ శిఖనట్లు పట్టుకుంటున్నా, అవంతస్సృష్టి స్వరూపంలో వివిధ పాత్రలనుదరించే ఆ చిహ్నీయతి ఒకటేనని తెలియజేస్తుందే దిగవాసుడు 'దుద్రాణాం శంకరశాస్త్రి' అని భగవద్గీతలో పేర్కొన్నాడు

వివాదశరూపమైన దుద్రష్ట్యరూపంలో శంకరుడను నేను అని చెప్పటంలో ఒక తార్కికమైన అబేదంతోపాటు, సాంకేతిక రూపంగా సార్వజానిక సమాజానికి అందించే అమూల్య సందేశం ఒకటి నిగూఢంగా ఉన్నది

దుద్రుడు సంపరోపమూర్తి, అయవాలకుడు, కాని ఆ చర్మకవదా ఒక మహోన్నతమైన, శివంకరమైన కార్యపాదన కుసయోగించటం వల్లనే అతడు శంకరుడైనాడు

అతడు శంకరేవాలాడు అంటే కాంక్షాటవిషాన్ని కూడా, శంకరగమూత్రం చేసి, సర్వలోకాలను వంశక్షించిన ఈ చర్మకం లేదా గుణాంశం మానవమతం అమూల్య సందేశం అనిస్తున్నది కాంక్షాటంలాంటి ఎలాంటి రాపాన్మయినా తాత్కాలికంగా శంకరం చేసుకోవాలేగాని, ఉదరిగతం చేసి తస్మాదంతంగా దేవరాపానికీగాని, సమాజ వివాశనానికీగాని కారకుడు కాలాడు అంటేకాదు కాలంకరుడైన ఆతని చంద్రశేఖరత్వం, గంగాదరత్వంలో మానవుడు ఎంతటి కష్టదశలో నున్నా కూడా తాను దానికి రోనుగాక బుద్ధిని ఉద్వేగరహితంగా ఉంచాలన్న సందేశం రచిస్తుంది

అతడు దిగంబరుడు, బోగిమోషుడు, పర్యేక్షకుడు, ప్లాణువు. ఇవన్నీ కూడా అతని విషయవిరాసత్తత, కరోరదీక్ష, అశ్రితహార్షర్యోపయోగ్య సంపత్కృదవ్యాన్ని వ్యక్తం చేస్తాయి అంటే దిగవాసుడు గీతలో చెప్పిన కర్మయోగం ఇదేనేమో మానవుడు ఈ గుణాలలో శతాంశం పంకల్పించినా ఒక మెట్టు ఎక్కినట్లే శ్రీవాడుడు చెప్పినట్లు 'పరిగంవానికి తెల్లమ' అన్నట్లుగాక, ప్లవయోజనం కోసం కాక, పరహితం కోసం, తనకున్న దానిలో పహాయం చేయాలన్న సామాజిక మౌలికసూత్రాన్ని శరన్నది దగ్గర్నుండే స్వీకరించాలి

అతడు శ్రీవేంకటాద్రి ఇది పర్వతం మండి వరమాణువు వరకు వ్యాపించి ఉన్న విశ్వరూపుని సర్వస్వరూప సందర్శనం కావాలంటే ప్రతిమానవుడు, భౌతిక వాంఛలను దహించిపే జ్ఞాననేత్రాన్ని తెరచి, మనస్సును అంతర్ముఖం చేయాలని అవసరానికి పంకేతం

ఇక అర్థవారీశ్చరత్వం, దర్శనార్థమైన బహిర జీవనంలోగాని, ఉత్త రోత్తరా లభ్యాత్మికంగా గాని, స్త్రీ యాప శక్తి వ్యరూపంలేవి మానవుడు అపరిపూర్ణుడనేది మోచిస్తున్నది

ఇలా ఒక్కొక్కమాటలో ఎన్నో లర్థాలను, మన శ్రేయస్సుకుగాను వంతులించి పెట్టవని పురాణ దేవరా వ్యరూపాలు వత్సావ్యవహ దృష్టిలో శోధన పోగితే అవంతత్వ వ్యరూపం లభ్యకర తెలుస్తుంది

1 2 4

14. శివతత్త్వం

విశ్వ జీవన విధానాన్ని పరిశీలించిన విజ్ఞులు వరమాతృ ఒకటేననీ, సృష్టి స్థితిలయాత్మకమైన విశ్వవ్యాపారాన్ని ప్రమవర్ధతిన నిర్వర్తించేందుకు గాను అవస్థాబేదాన్ని బట్టి లది వివిధాచ్యుతులను పొందుతుందనీ విశ్లేషించి వివరించారు త్రిగుణాత్మక జీవన తమ ఇతిరుచులనుబట్టి ఇష్ట దైవాలను ఏర్పరచుకొని ఆరాదించినా, లన్ని ఆచ్యుతం గుణవిశేషాలూ ఆ మూల వస్తుతత్త్వాన్నినుపరించే పుంటాయని దింగ్యంతరంగా నిరూపించారు అవ పర జేదాన్ని బట్టి ఒకటి రెండు విశేషణా లొకరి విషయంలో జోడింపబడినా సర్థం దర్శాను మూత్రం ఒకటే

వేదాలు విరాట్పురుషుని నిశ్శాస్త్ర జనితాలనీ, ఆ విరాట్పురుషుడే అదినారాయణుడనీ అనాదిగా ఆదిమ వాఙ్మయం పేర్కొంటున్నది విదాత్మ ముఖోద్గీలాని పురాణ వాఙ్మయ ప్రవచనం ఇవన్నీ ఇలా వుండగా తంత్రశాస్త్ర ప్రచారం ఈ వాల్ల వేదాలూ పద్యజాత, తత్త్వరూప, వామదేవ, అహోరముఖోజ్ఞాలాలు వరమ శివునికున్న వివిధ విశేషణాలలో ఇవికూడా వున్నవి వివిధామ్నాయ ద్వార దేవతలుగా పారమేశ్వర శక్తులను ఈ

తంత్రవాస్తవము వివరిస్తున్నాయి. ఇవి వైపరీత్యంగా చెప్పదగిన విరుద్ధములు అన్న మాట

ఇక అన్ని కథల మూలకే శివ కథలు కూడా తాత్త్విక సంకేతాలే కాక సందేశాన్నీ ఇస్తున్నాయి. శివుడు కాలాన్ని రుద్రుడే కాదు, జ్ఞానాన్ని వేతుడు కూడ అతని కాచుదహన కద ఇంద్రియ విగ్రహాన్ని మూచిస్తూ, మనిషి మనిషిలోపున్న మూడవ కన్ను తెరుచు కోగలిగవచ్చుడు ఇంద్రియోన్మాదాన్ని నాశనంచేసి, నరుడు శివుడూ భవరహితుడూ కాలగడవి మూచిస్తుంది.

కంటే కాంతత్వం వైయక్తికంగా మానవుని కష్ట పరీక్షలునీ, సమాజ హితవైకల్యనూ ప్రబోదిస్తుంది

శివతత్త్వం లౌకిక విరాడంబరతకూ ఆధ్యాత్మిక సుసంపన్నతకూ నిదర్శనం. దిగంబరుడవీ, వ్యాఘ్రచర్మాంబరుడవీ, వాగభూషణుడవీ వస్థించటంలోని ఔచిత్యం ఇదే కావచ్చు.

శివుడు రమరాట్. ఇందువల్లనే తన లింగోపం సగం రూపును వేరు చేసుకొని చేపిన వాఙ్మం జీవకలా వికాసానికే అదివైంది రసమయ జీవన సృష్టికి పార్వతీ పరమేశ్వరులు మూలమూర్తులయ్యారు

పర్యటన సమాధరణం శివతత్త్వంలో ప్రముఖంగా కన్పిస్తుంది యజ్ఞ ర్వేదీయ శతర్పదీయంలో మువకు సమక చమకాల పేరుతో కన్పించే-

"అపినేద్యుః శయానేద్యుః, వ్రాతేద్యో వ్రాతపతిద్యో" ఇలాగది మంత్రాలలో గుప్త వేదాంతంతోపాటు పర్యటన రూప దైవ గౌరవభావనా అన్ని పర్యాయముండి సుహితా కాంక్షా కనిపిస్తాయి.

ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే స్థూలంగా శివరత్నాన్ని అర్థం చేసుకోగలిగితే ఇందులో హితజీవిగా ప్రభుత్వకూ గీతాసారాన్ని అవగతం చేసుకొని పరమ సద పోషావాలు పదింపరచుకోవచ్చు

యేన ద్యౌః పృథివీ చాంతరిక్షం చ
యే పర్వతాః ప్రదిశో దిశశ్చ
యేనేదం జగద్వ్యాప్తం ప్రజావాం
తస్మై మన కృత సంకల్పమస్తు.

...

15. వర్షచక్రం

అనంతమైన కాలానికి కొంబద్దలు అర్ధవై సంవత్సరాలా! లోకం మహాపురుషుల పుట్టుకకు ముందు వెనుకలతో సంవత్సరాలు సరిచూచుకుంటుంటే భారతీయులు మూరం అనే అనే త్రిప్పూ అర్ధవై సంవత్సరాలతోనే తృప్తి పడటం ఒక వింత, విద్వర్ధరం గూడా పాత చింతకాయ పామెలలా కనిపించడా, అనిపించడా! అన్యథలా అనిపించటం, విచిపించటం సహజమే. భారతీయ జీవన విధానం అనుసంధానం చేసి అచగళం చేసుకున్న వారికి కాదు.

భారతీయులకు వ్యక్తి కన్న సంకేత, సందేశాలు ప్రధానం అందుకే 'భారత' శబ్దాని కనేకార్థాలు పొందించినా, వ, ర, త, విజ్ఞాన జిజ్ఞాసువుల దేశమని చెప్పటంలో ఉష్ణంత నైశివ్యం సంకేతం మరెందులోను కన్పడదు.

జనుకనే అర్ధవై సంవత్సరం కాలమానానికి కూడా అన్వర్థమైన సంకేతం ఏదో వుందనే అన్విష్టంది ఈ అర్ధవై వారద సంతాన మనే పుక్కిటి పురాణ గాథలు వదిలే ఇవి సార్వకాలిక జీవన విశేషానికి సంకేతాలు. పైన అనుకున్నట్లు భారతీయులకు వ్యక్తి ప్రధానం కాదు. అందుకనే ఇవి వ్యవస్థా గణానుబంధానికి ప్రతీకలు జీవన విధానంలోని వివిధ దశలను వింగడించి, తదనుగుణంగా వర్షర వాచుకరణం చేశారా అనిపిస్తున్నది. మానవ జీవితం ఏ దేశమైనా అనుబంధించవలసిన దశలు ఐదు మూలమే

టాల్కం, యోవనం, కౌమారం, వార్ధకం. చివరిది దేహాంతర స్రాప్తి అదిది ప్రభవం కాగా చివరిది క్షయ బోతున్నది. నేతి వన్నెందు సంవత్సరాలను ఒక దశగా భావిస్తే అరనై దాటేవాటికి అవయవసంధులు పడలి మనిషి పైచూపు చూడటం ప్రారంభిస్తాడన్నమాట కనుక ఇహావికైవా లేక ఇహంలో పరాన్ని సాధించుకోవాలన్నా ఈ ప్రభవ-క్షయల మధ్య కాలమే మోగ్యమైనదన్నమాట. మన పేరులు కాకపోయినా, విదేశంలో అయినా ఈ మరచుచుండు బ్రతుకు లింతే, వాటిగతి అంతే త్రికాలాభ్యాధ్యమైన సత్యానికి సంకేతంగా 60 సంవత్సర కాలమానాన్ని మనకు అందించారన్నమాట

ఇక పేర్ల ప్రకారం చూచినా ఈ క్రమమే గోచరిస్తుంది ప్రభవ, విభవ, కుక్ష, ప్రసాద అటే ప్రభవం, వికాసం, విజ్ఞావార్ధవం, సంకోషం ఇలా జరిగే జీవిత గతిలో ఇది ప్రజాపతి సంవత్సరమన్నమాట దీన్నే ప్రజోత్పత్తి అని కూడ అనటం కద్దు. ప్రజా అంటే జనం అని సంతానమని అర్థాలున్నాయి అంటే ఆధ్యాత్మికలా పరులైన భారతీయులు కామలోలు పులా అన్న అవహేళన కొందరికి ధ్వనించివా ఆశ్చర్యం లేదు విజానికి భారతీయుల దృష్టే వేరు సమాజ విస్తరణకిచ్చిన ప్రాధాన్యం, లోలత్వాని కేనాదు ఈయలేదు గార్హస్థ్యాన్ని ఒక మేధంగా యజ్ఞంగా పవిత్ర కార్యంగా పరిగణించారు సమభాగదేయమైన పరియాటగా భావించారు సమాజానికి గృహస్థు, పెరటి కల్పకమని, కడలేని నడచాచి, దొడ్డి బెట్టిన వేల్పు అని, మేరునగమని వర్ణించారంటే సామాజిక జీవనంలో సాంసారిక స్రవంతికి గల పావిత్ర్యం ప్రాధాన్యం ఎంతో తెలుస్తూనే వుంది రఘువు మొదలు రాఘవ రాముని చాకా సాగిన ఇనకుల తిలకులందరూ కూడా వత్సంబాన సంపద కోసమే గృహమేధిత్ర్యం స్వీకరించారని,

త్యాగాయ సంబృతార్థానాం
సత్యాయ మితబాషితామ్,
యశోపే విజిగ్మణాం
ప్రజాయై గృహమేధివామ్.

మహాశివ వారిదాసే కమువంశీ కావ్యంలో వివరించాడు రాములూ
వైష్ణవులూ దివ్యరూపాలూ వున్నాడు అందరి జీవన పుత్రనామక స్వాత్మానుసం
ధానం, కర్మకర్మలూ ఆనువంశిక గుణగణ విస్తరణం. అందుకే శాస్త్రాలు ఒక
కొంత నిగ్రహాన్ని వేదిస్తూనే, మరొక వంక 'ప్రజాశంకుం మా వ్యవస్థేస్త్రి' (ప్రజాచయమైనా తెలవకూడదు) అని కాసిస్తున్నాయి అంటే మాక్షిక్యంగా
స్వేదం శ్రేష్ఠం, మోక్షమోక్ష మహాపాపం అని సూచిస్తున్నా యన్నమాట
కాని ఇప్పుడు మనకు మొదటిది లేదు రెండవది వద్దు పెద్దవాళ్ళు
కట్టన్నదే మనకు ముద్దు ఈ కోతిచేష్టలు ఎక్కడ పొద్దు?

ఇంతటి విశిష్టాలోచనలో ఏర్పడ్డ పేర్లు మన 60 సంవత్సరాలవి.
ఈ ప్రశ్నోత్తరీ సంవత్సరం నియమ విగ్రహాత్మక జీవన విధానాన్ని
ప్రసాదిస్తుందని ఆశిద్దాం.

* * *

16. మకర సంక్రమణం

మకర సంక్రమణం వచ్చింది, మనుషులలో మనసులలో వందడి
హెచ్చింది వర్ష వరమార్గం ఎలావున్నా సంక్రాంతి అంటే కనపడేది
చలిమంటలు, గోవింద దాసరులు, వీరి గొప్పిమ్మలు, కొత్త అల్లుళ్ళకు
కొయ్యలు, కోడి పందాలు, ఇంటంట ముగ్గులు, ఇంపైన భోజనాలు,
ఎంటెమిటి అదొక కొత్త కం

చిలాచి కీ పండుగ ఏమిటా అని అలోచిస్తే ఆలోచనల చేరిల్లో
కొత్తపంట బావాల్సినంత లభిస్తుంది సంక్రమణం అంటే ఒక స్థితివి
దాని మరొక స్థితికి ముందుకు పోవటం గతివేగం, కాలభేదం తప్ప
రాజకీయంలో వ్యగ్రహాన్నిటకీ ఈ సంక్రమణం వున్నది. మరి ఈ రవి
సంక్రమణానికి ఎందుకంత కోరిక? పోనీ సూర్యుడు సరికెలా ఒక రాశి

మారుతాపున్నాడు గదా? కేవలం ఈ మతర, కర్మాటక సంక్రమణాలే ఎందుకు మన్ననకు వచ్చినట్లు?

మనం కొలిచే దేవుళ్ళందరూ కవరాచివాళ్ళు కవలదకుండా తమవలం చూపించేవాళ్ళు. కాని మార్కవంధులు మూతం కంటికి కావల్సినంత విందుగా కప్పిస్తూ తమ గతుల భేదాలవల్ల మన 'గతు'లలో మార్పు తీసుకవస్తుంటారు. ఇగో ఈ శాస్త్ర రీత్యా చంద్ర గ్రహం వ్యయం ప్రకాశం కాదన్నమాటపున్నా, మార్కవని కా వాడులేదు అతడు వగలు వ్యయంప్రకాశకుడు, రాత్రులలో కిరణవరావర్తన ద్వారా వర్ష రక్షకుడౌతున్నాడు అని కిరణాలవల్లనే దేహులకు ఆరోగ్యం కలుగుతున్నది జీవులలో నైత్యం వెల్లివిరుస్తున్నది మార్కగతులవల్లనే ఋతు ధర్మా లేర్పడుతున్నవి రవిరశ్మిలేవి ప్రాంతంలో పెరుగుదల తక్కువగానే వుంటుంది అందువల్లనే జ్యోతిశ్శాస్త్రం కూడా రవిని ఆత్మచారకుడుగా, శనిని ఆయుష్కారకుడుగా పేర్కొంటున్నది. జాతక బలాలకు ఎక్కువగా రవిచారమే ఆధారం అందువల్ల రవి జగత్సృష్టి జగద్ దుర్తి కూడా

విజానికి మనం చాంద్రమావాన్నే అనుసరిస్తున్నా, ఆధ్యాత్మికంగా మతరం మండి మతరం దాకా శరిగే మార్క సంక్రమణాన్ని ఒక సంవత్సరంగా, కర్మాటక సంక్రమణం తదర్థ భాగంగా ఏవాడన్నా పరిగణించి వుంటారేమో అనిపిస్తున్నది ఈ భావన విజమైతే అది తివాటి అంగ పరిగణనానికి చాలా సన్నిహితమని తోస్తున్నది విజానికి ధనురంతం చరిమలికి, మంటల నేడికి నడిమి మలి వెచ్చని కాలం వసంత కోధ తెలిసినా, తెలియకపోయినా, శ్రీష్టారంభం మూత్రం వసంత మధ్యంలోనే అనుదవానికి వస్తుంది పీఠి నట్టంట చిందులు వేసే కాలం కూడా ఇదే. ఇది ఏవాడన్నా సంవత్సరాదిగా వుండేమో అనుకున్నా ఆశ్చర్యం లేదు

ఇది సైదిక వాట్నయం మార్కణ్ణి నారాయణుని నేత్రరూపంగానూ, చంద్రణ్ణి చంద్రమా మనసో భాత అని వర్ణించింది. ఈ రెండూ కూడా

అ యా వస్తువుల ధర్మాలు అమగుణంగానే వున్నవనప్పుడు ఉపవిషయములు, వున్నప్పుడీ వంశస్థులైన ప్రజాపతి మొట్టమొదటగా అదిత్యు రయింను దివారాత్రభావముగా స్పష్టించాడని, అదిత్య రూపమే పురుష రూపమని. 'రయి' స్త్రీరూపమని అంటున్నవి ఈ రూపంగా చూచివా పదునాల్గు ఘనవాలము కర్త శ్రీమన్నారాయణుడైనప్పుడు ఈ విశాల పురుష స్వరూపుడు మురుగుడు కాచటంలో నందేహం లేదు పైగా పురాణ వాక్యముమంతా...

'పవిత్రమండల మధ్యవర్తీ'ద్యేయో వారాయణస్తదా' అని అదిత్య మండలంఈ స్థిర వారాయణోపాసనను వ్యక్తం చేస్తున్నది. అందుకేనేమో బహుళ మూర్త్యవతు వారాయణులకు కలిగి మూర్త్యవారాయణుడు కావటం. కనుక రవికి నరలోకం చేసే నమస్కారం వారాయణువకే చెందుతుంది. అందువల్లనే మకర సంక్రమణం నుండి ఉత్తరాయణ కాలమంతా పాదమూ త్మిక ప్రయోజనాలకు ముఖ్యమనీ, బహిష్ ప్రయోజనాలకు దక్షిణాయనం (శ్రేష్ఠమనీ) పెద్దంవాళ్ళు. అనలు విషయం మరచి మనం నండుగ చేసుకుంటున్నా అంతరార్థం మూత్రం అంటే

తార్కికంగా గొప్ప సందేశం మన పండుగలలో వుంది. మూర్త్యయో వానికి సంబంధించిన చర్మాటక మకరాలు రెండూ ఉభయ చరాలకు సంబంధించినవి, వంచనాశీలం కలిపి కావటం గమనించదగ్గది. రవి మకరగమనైనా, బురుకావకుడు గమక ప్రమాదం లేదు.

కాని, వంచనూరాలు పార్వతీనీవాని, పార్వతాలిలాంటి తెలివితూటా, ధవ, ఐ, ఆదిత్య గర్భాలు వర్ష, వర్ష వ్యర్థాసానినే మకర బలానికి లోనై తనను రానుద్ధరించుకొనక, సంపారకాపారంలో వరుడు చిక్కుపడినంత కాలం, జ్ఞానబాన్ధువునకు విద్య మకర సంక్రమణమే దానిని రాలగలిగిన వానికే ఇంపైన ఇహం, పరమపరము ఏర్పిస్తాయి

లేకప్పినావదీతమస్తు మా విద్విషావన్నా.

17. వైశాఖి

పుట్టిన ప్రతిపూజికి, ఆ మాటకువచ్చే ఈ చరాచర విశ్వానికి అని వార్యమైనది అవైమానం, మరి మన పుట్టుక గిట్టుకలు ఉదయాస్తరూప సౌరచలనంతో ముడిబడి వున్నాయి. అందుకే సూర్యుణ్ణి కాలమని, కాలుడని అన్నారు. బండిచక్రంలా తిరిగే ఈ కాలచక్రంలో అన్ని ఋతువులు మాసాలు ఋతుధర్మాలు తప్ప మిగిలిన వాటిలో నమానమే కావాలి.

కాని పామాతక సమన్వయానికి సహజీవనానికి, ఒక్కొక్క విషయం ప్రాశస్త్యం పొంది విశిష్టంగా రసబడి దాన్నుండి సమాజానికి మాతన సందేశం అందుతుంది.

నిజానికి అన్ని మాసాలు ఒకటిగానే రసబడినా జగవాసుడే 'మాసావాం మార్గశీర్షో ఒహం' అని తనకూ ఆ మాసానికి గల అత్తీయ సంబంధాన్ని గురించి చెప్పారు ఆ మాసం శివకేశవ దత్తులందరికీ పవిత్రమైందే!

మళ్ళీ అంతటి ప్రాధాన్యత కలిగింది వైశాఖ మాసం దీనికి మరదల మాసం అని కూడ పేరుంది లటే మహావిష్ణువుకు ప్రీతిపాత్రమైన మాసం. మానవ జాతికి మహత్తర సందేశాన్నిచ్చే మహోత్సవ మాసం ఇది అందుకే అర్చనతారంతో సహా ప్రవత్తి ప్రతిపాదకులైన మహామహుల జన్మతిథులు ఈ మాసంలోనే వస్తున్నవి.

ఇందులో మొదటిది సర్వప్రవత్తి వ్యరూపుడైన ప్రహ్లాదుని రక్షించి, అహంకారి అరతాయి అయిన హిరణ్యకశిపుని సంహరించిన వరసింహ స్వామి బయ్యంటి జగవాసుని సర్వారూపస్వరూపు సర్వగతత్వాన్ని అవగతం చేసుకుని అత్యవమర్పణం చేసుకున్న ప్రహ్లాదునకు రక్షణ, అహంకరించిన హిరణ్యకశిపునకు శిక్ష లభించాయి ఈ అవతారంవల్ల

కరణాగర తర్వానికి అచార్యస్థానం, మూర్తి మర్త్యమన్న పొందిన మహనీయుడు లంజనేయస్వామి. ఇతను బలహీనుని జావితర్రం మారిరి

రాక నిర్బుద్ధి సామర్థ్యమున్నప్పటికిని త్రికరణకుద్ధిగా దాన బావాన్ని
స్వీకరించి రామప్రభు వార్యాంతు అతి సమర్థతతో విర్రహించిన విస్తార్థ
జీవి ఈయన జయంతి కుడ ఈ మానమే

ఊపలువైరోమ అంతర్భామిని దర్శించి శివోపాం అన్న ఆద్యైత
అవయవ ప్రకటించిన అదీశందరులు జనానికుపదేశించింది పగుణ ప్రతీ
కలు శరణాగతి అందుకే పాపమార్గిక పరమావది తీరం చేరుకున్నా
జనాని అయ్యేట్లవనం కోసం దశగోవిందం, శివానందంహరి, శౌందర్యలహరి,
కవచరాహస్యం, లక్ష్మీపుష్పంహ కౌవలంబ స్తోత్రం జనాని కందించి
చరితాక్షుడయ్యాడు విష్ణుస్మారకంపైన ఏకైక చైతన్య పురూషాన్ని తమ
తవనలో ప్రకటించి మార్చ సందేశాన్ని ఇచ్చారు

ఇక దగవద్రామానుజులు సార్వార్త రామానుజులే వారి విశిష్టాద్యైత
పీఠాంచం అనా అనన్యశరణాగతి తత్త్వమే ఇక వమ్మార్చారు రచనలన్నీ
ఫగడబ్బులుగాన లహరులే పరమార్థుని సర్వశేషిత్వ ప్రదర్శనలే

పదికవిరా పీఠామహాదు అన్నమాచార్యుల వారి పదకవితలన్నీ 'పతి-
పత్నీ', 'జీవాత్మ-పరమాత్మ' సంబంధా బాపద్యోతకాలైన దివ్యశరణాగతి
దీపకలతలే వర్ణ వర్ణ వైషమ్యం కలితంగా వర్ణన సమతాభావం,
సర్వజగద్వక్షుని పట్ల దీర్ఘ శరణాగతి అయన గీతికాసారం. ప్రాచీన ధార్మిక
జ్ఞానసారాన్ని గీతాలలో నలుగురికి అందించిన ఘనత అన్నమయ్యదే

అదైర బావవా ప్రతిరూపమైన అదీశందరులు అందరు దైవాంపైన శర
ణాగతి ప్రవాలు చేస్తే, అన్నమయ్య అందరు దైవాంతు శ్రీనేంకటేశ్వరునిలో
విర్రవసంపదేపి ఉన్నప్పుడో ఏకత్వాన్ని ప్రదర్శించారు

మరి ఇందరు మహాపురుషులు తమ అవతరణలో ఆదరించిన మానం
ఈ మధు మూగన మూలం చాదనబానికి మన మెవరం?

ఎందరో మహామహాపురుషులు అందరికీ సందమములు

18. సౌర సప్తమి

దేవుడు అంటే రాముడా, కృష్ణుడా అని దేవులొకటేనా చూస్తే మనకు కంటికి కప్పించేదీ మనకు అలోచన కల్పించేదీ ఒక్కటే. అది మార్కటెయింగు. మిగిలిన వాటికి ముఖ్యంగా సంవత్సరాలకు దైవత్వం లేదా అంటే లేవని చెప్పటం కష్టం. కారణ మేమిటంటే ఆ ఐదు తత్వాలు కలిస్తేనేగాని అజ్ఞాతానికి జ్ఞాతరూపం కాని, వర్ణం కాని సంభవించదు. ఆ మాటకు వస్తే ఈ విశాల స్పష్టిలోని చరాచర జీవజాలం అంతా ఈ సంవత్సరాలొక్కటే. అయితే ఇది పూర్తిగా ఆమోదించటానికి నీలలేదు. ఈ తత్వాల తమోహంలో పుట్టినది ప్రతిదీ చేతనం కావటం లేదు. అన్నీవున్నా అప్పుటిదాకా శివమనిపించుకున్నది శివమౌతున్నది. కనుక అది వున్నా లేవట్లు ఏర్పడే స్థితివల్ల వాటిని దైవాంశాని అనేందుకు నీలలేదు. మరి సమస్త విశ్వానికి సైతమైన ప్రసాదించి జీవనంతం చేసే శక్తి ఏదో ఒకటి ఉండి ఉండాలి. ఇదిపించు వరమాత్మకు ప్రతిరూపంగా కప్పించే ఆ మార్కడే ఆ శక్తి అంటే అగ్రర్యం లేదు. అందుకే ఆ భగవద్గుణం మార్కడనికే సార్థకమైంది.

అంతే కాదు మార్కడనికే భగవత్పరమైన ఇంకో దిరుదుకూడా వుంది. అది వారాయణ శక్తి. ఇది మహా విష్ణువు పరంగా సార్థకం, రూపీణనా, కదిల్వ సౌందర్య దృష్టిలో మార్కడకి కూడా అవ్వయిస్తోంది. సముద్రాలు ఎవరికీ మార్గమో అతడు వారాయణుడని చెప్పవచ్చు. ఎందుకంటే మార్గోదయం సూర్యాస్తమయం జలంవలంలో జరుగుతున్నట్లు కచ్చితమైన మార్కడు తన కిరణాల ద్వారా జలాల్లో ప్రవేశించి అచిరి తీమకుని మల్లీ వర్షంగా కురిపిస్తాడు. ఈ విధంగా కూడా మార్కడు వారాయణ వ్యరూపమే.

ఏ దేవుణ్ణి ఎంతనేడినా వాల్చిచ్చేది కొంతే. మరి మార్కడేవుడు వర్షదేవాత్మకుడు. అందరు దేవతలా ఆ మండలంలోనే ఉన్నారన్న మాట.

అందుకే సృష్టిస్థితి యూత్తుకులైన త్రిమూర్తులూ, మూర్త్యరూపంగాను, వారి భార్యలు గాయత్రీ రూపంలోనూ మూర్త్య మండలాన్ని ఆశ్రయించి ఉన్నట్లు పొంపాచూడా, వృషాచూడా, గరుడా రోహిణీ శుభా అన్న గాయత్రీ అష్టోత్తరం వల్ల తెలుస్తోంది. మూర్త్యుడు పరబ్రహ్మకు పరరూపమైతే గాయత్రీ పదాప్రకృతి అన్నమాట. అందుకే అన్ని తత్వాలు అందులో ఉన్నాయంటారు.

కంటికి కప్పించని కాలం ఆగటం గాని, పోగటంకాని కాలరూపమైన మూర్త్యుని రాకడ పోకడలను బట్టి అందుకే మూర్త్యుడికి మృత్యువు, కాలదుం అవి పేర్లు.

కాలం మూర్త్యు వృద్ధిగా కవిస్తుంది. గమక మకర కర్మాటక రాసు లలో మూర్త్య ప్రకాశాన్ని గౌరవిస్తూ, ప్రతిరాశి ప్రవేశాన్ని ఒక వ్యక్తమణమమ పేరుతో పంథాబిస్తున్నాం. బాగానే ఉంది. మాకు శుద్ధ పవ్వనిని మూర్త్యుని జన్మదినంగా వేడుకలు జరుపుకుంటున్నాం విజానికి కాల ప్రదాత బస మూర్త్యుని తోనే కాలం ప్రారంభమైతే, అంతకు ముందు ఆరు దినాల కాలం పంగలేమిటి. కనుక మనకు లైటుకు కప్పించే కథలు సిద్ధాంతాల నెనుక స్థూలపత్యం ఏదో ఉంది ఉండాలి. దాన్నిలా తీసిపించవచ్చు.

ఈ విశాల చిక్కు పంచ భూత సన్నిహితమే బనా, ఆ నాటకాన్ని అంతలో ఉంటూ అప్పింటికి అందకుండా ఉండే తత్వాలు రెండున్నాయి.

పదునాల్గు భువనాలను శాసించే నిర్గుణతత్త్వం పరమాత్మ. దానికి కన్నుగా, అప్పింటికి పాక్షిగా, తానప్పిటా ఉన్నాడేమీ అందకుండా తపంతకు తామగా తరతరాలుగా వస్తున్న దివ్యతత్త్వ ప్రత్యక్షరైసం మూర్త్యుడు. కనుక ఈ బ్రహ్మ విశ్వగ్రహ సమ్యేతన సంచాలనంలో ఆ కొన పరమాత్మ బలే ఈ కొన జగదాత్మ మూర్త్యుడు.

“మూర్త్య అత్యా జగత వ్రన్ధనశ్రీ”

మృష్టి వంచభూతాం నుంచే అచ్చ పాఠం వేర్పాటున్న మానవజ్ఞానం, పాఠశక్తిని వస్త్రమ తత్త్వంగా గుర్తించి గౌరవించిన దినం వస్త్రమి రేక పాఠ వస్త్రమి అయిందేమో! అపునా కారా అన్న ఆలోచన ఎప్పుడూ ఆరాధనకు అడ్డం కనుక మాటిగా మాత్రీ ద్వారానో, కమ్యవి కథం ద్వారానో మర్చిపోలేవి విధంగా మనసు కెక్కించటం మన వ్యవధాయం. విజానికి ఈ పాఠారాధనం ఈ జ్ఞాన భూమితే పరిమితం కాలేదు. అంతో ఇంతో ఆలోచన ఉన్న అన్ని దేశాల్లోనూ నేల ఏండ్లుగా వెల్లివిరిసివుంది. ఇంతకీ మన భావనా, ఆరాధనా ఒక పాఠశుటుంటున్నది గురించే.

మరి ఈ విశాల విశ్వంలో ప్రకాశింపే పాఠపుంత రెన్నో పున్నాయని, ఇలాంటి పాఠశుటుంటాయి ఎన్నో పున్నాయనీ అంటున్నారు. 12 నుండి పేర్లు మూత్రం చెప్తున్నారు. వేయి కిరణాలవాడైనా, ఏడు కిరణాలవాడికీ లోకం పటమతమౌతుంటే మిగిలిన మందలాలు ఆ అదిత్యుల అంశలో మునిషి బుద్ధి ఏపొటి? అందుకే ఇలా వందవారం పట్టుకుందాం.

నమస్సవిశ్రే జగదేశ చక్రపే
జగత్ప్రమాతి స్థితి వాళ హేతవే
శ్రయీమయాదు శ్రీగుణాత్మధారిణీ
విరించి వారాయణ శంకరాత్మనే.

19. సూర్యనారాయణుడు

దేవుడున్నాడా? అనే ప్రశ్న వచ్చింది. ద్రష్టంందరూ ఉన్నాడనే అన్నారు. ఎలా ఉన్నాడనే ప్రశ్నకు తంకొక రకంగా సమాధానం వచ్చింది. ఏదో ఒక చిన్న ప్రార్థన చేసి సరీక్ష చేద్దామనుకొన్న గజేంద్రుడికి, కలడు కలందనెడువాడు కలదో లేదో అప్పంతటి అనుమానం వచ్చి భయంచేసి,

'ఏనే తప్ప విజయరం బెరుంగ ముద్దంపడుగన్ దీమవిన్' అని తరతాగతి చేసుకున్న తర్వాత, ఆ వైకుంఠవాసీ, పాదాభుడిగా వచ్చి మకరిబారి తప్పిస్తే అప్పడామూట విజయే! అనుకొన్నట్లు, ఏలిచినా పలికినా అది నర్మసామాన్య గోర విషయం కాదు కనుక ఇప్పటికీ కూడా అపుమ కాదు అని ఆరాటాలు పోరాటాలు జరుపుకుంటూనే వున్నాం.

మరి గ్రహించాడా? అది కూడా ఉన్నాయనే మన పూర్వులు చెప్పారు. అంతేకాదు ఏ యే గ్రహం భూమిని ఎంతెంత దూరంలో పరిభ్రమిస్తున్నదీ, వేటివల్ల ఏ యే ఫలాలు కలుగుతున్నదీ కూడా శ్రీమన్మహా భాగవతం లాంటి గ్రంథాల్లో వివరించటం జరిగింది. మనవాళ్లు చెప్పింది కనుక మొదట లేవకొన్నాం దుర్భిణీలకు దొరికిపోయి వండువల్ల వాటి ఉనికిని ఒప్పేసుకున్నా వాటి వల్ల మనమీద ఏ ప్రభావ ప్రమాదం లేదు అని కొట్టి పారేశాం.

మరి సూర్యచంద్రుల మాటేమిటి? నాటివి రాత్రింబవళ్లు ఒకటి మార్చి ఒకటి మార్చున్నాం కనుక ఇవి కాదంటే మనవి ఎక్కడన్నా చేర్చిస్తారేమోనని ఒప్పేసుకున్నాం ఇందులో కూడా చంద్రుణ్ణి చిన్నచూపు చూశాం రెండురూ పరివర్తనం ఆ గ్రహం ద్వారా జరిగి చల్లని తెమ్మెరలు, పున్నమి వెచ్చెలలు కలుగుతున్నాయి గనుక స్వయం ప్రకాశక శక్తి దానికి లేదని మెట్టు దింపేశాం.

ఇక మిగిలింది సూర్యుడు. ఇక్కడే వచ్చింది చిక్క. మనవాళ్లు చెప్పిందంతా విజయి విజ్ఞానశాస్త్రం ఋజువు చేస్తున్నది. అలాంటి అస్త్రాల్లాగ్ని గాని అభావంగాని ప్రతిక్షణం మనల్ని ప్రభావితం చేస్తున్నాయి గనుక సర్వాస్త్రాలు ఏక కంఠంతో అంగీకరించిన విజ్ఞం సూర్యుడున్నాడనేది.

బహుశ మహర్షులు కూడా ఈ సమస్య సీంధుపును మర్చించి, మర్చించి, దృశ్యమాత్ర సాక్షర విశ్వాసానికి సూర్యుణ్ణి "ప్రత్యక్ష నారాయణుడు"గా ప్రసాదించి వుంటారు. ఒక విధంగా చూస్తే, ఇది విజయే మనస్సుంది.

వైష్ణవ పురాణాంబీ వారాయణుణ్ణి చతుర్భుజుడైన సవిత్రుమండల మధ్యవర్తిగా ఆరాధ్యుడైమని వర్ణిస్తున్నాయి. పురుష మూర్తుం మూర్ఖుణ్ణి విరాట్పురుషుని నేత్రంగా చివరిపోయి. ఇక శాస్త్రంలో చూస్తే దేవీ ఉపాసకులకు మూర్ఖమండలంలోని గేయ (ఏక) చక్రారూఢమైన దేవ్యుపాసన విహితమని, ఆ మూర్ఖమండల ప్రోప్త వారి ద్యేయమని 'అలితా సహస్ర వామ భాస్వం' మోచిపోయి. మన మంత్ర శాస్త్రం స్త్రీ పురుష రూప దేవత లందర్నీ చంద్రార్యానం త్రినేత్రులుగా రూపించింది. మంత్రశాస్త్రం మూర్ఖుణ్ణి కూడా త్రినేత్రుడుగానే వర్ణించటం విశేషం. అంటే తావికరికి అంగంగా కాక తనలోనే మూడు దర్శనము అవహితమౌతున్న శక్తి రూప మన్నమాట. పృష్టికి మూలాధారమైన కారకశక్తి తనదైన లైజనస్వరూపాన్ని, పరివర్తనం ద్వారా, పోషకశక్తి, 'ఓషధీనాం పతి' అనే పూర్ణచంద్రుని- పోషకాంతిరూపాన్ని, సర్వనేత్రవాచితవ వాళంకరమైనది దాహకశక్తి-అగ్ని రూపాన్ని తనలోనే అమర్చుకొని, కరదాంవంలోనే ప్రపంచాన్ని పడిపించేస్తూ, దేవామర మమన్మృతుడైన ఆ అఖండతేజోరూపాన్ని, అగ్నిగర్భుడు, బ్రహ్మ, విష్ణువు, శివుడు అని అన్నా చివరకు సర్వదేవాత్మకుడని సంభావించినా ఆశ్చర్యం లేదు. అతిశయోక్తి కాదు. విజానికి మన దేవతలందరిలోనూ వర్ణితాలైన గుణాంబీ ఇక్కడ మూర్తీభవించాయి.

అతడి గమనంవల్లనే మనకు ఋతువులు, సంచత్పరాలు, వర్షాలు, రాత్రింబవళ్లు ఏర్పాటువుతున్నాయి అన్ని వస్తువుల స్థిరభక్తుకాలం దీనిని బట్టి విధ్వంసంవటం జరుగుతున్నది. వానలు వరదలైనా, వాగులు వట్టిపోయినా, అవి అతని కిరణప్రభావమే. ఒక్క మూటలో చెప్పాలంటే విశ్వరంగంలోకి రాకడ, నింకడ పోకడలకు అతని దయాధర్మకిరణాలే ఆధారం.

లోకీకాచికే కాదు పాఠశాళికాలకు కూడా మూర్ఖుడే ప్రధాన దైవం. పితృదేవతలను మూడు తరాల వారిని వసు, రుద్ర, అదిత్య రూపులుగా గౌరవించటం సంప్రదాయం. మరి రవి ఆ మూడు కూడా శ్రాద్ధాది కర్మలలో 'తోళ్ళ మూర్ఖం దృశే' అని విధించటం కూడా అదిత్య ప్రధాన్యన్నే చివరిస్తుంది.

అచరణకు, స్రవారంలోపున్న కథలకు ఎంత సంబంధం అని ఆలోచిస్తే దీహిచరితోపాటు అన్ని పండుగలూ వర్స ఆచార విచారాల సమరస సమ్మేళనమే అనిపిస్తుంది.

శ్మశ్తపరమాత్మ విజయంగా తప్ప వరకవధాపందరూపంగా చూస్తే వరకునికన్న శూరులు, ధూర్వులు, అతులితపరాక్రమ సంపన్నులు అయిన ఆతలాయి ప్రభువు లెంతమందో పున్నాడు వారందరికీ రాని ప్రశస్తి వరకవధకు రావటానికి కేవలం కథాబలంకన్న అన్యకారణమేదో బలంగా ఉండాలి.

ఈ దృష్టిలో మనోమథవాన్ని సాగిస్తే ద్వాపరానికి పూర్వమే ఇది ఉండనిపిస్తుంది.

ఈ విశాలవిశ్వుం పంచభూతాత్మకం. ఆరాధనకు అర్థం తెలిపివాటి నుండి మానవుడు పంచభూతాలను ప్రాకృతిక రూపంలోనో, ప్రతికా రూపంలోనో ఆరాధిస్తూనే ఉన్నాడు.

ఒక విధంగా చూస్తే దీహిచరి పేర జరిగే ప్రక్రియలు అగ్నితత్త్వా రాధనకు సంకేతమా అనిపిస్తుంది. మూర్ఖునిలో కూడా ఈ లేజమ్మ రాహిత్యక పున్నా మూర్ఖుని ప్రత్యేక దేవతగా శాస్త్రాలు రూపొందించాయి గనుక, అగ్నిరూప దివ్యలేజమ్మ మనకు పగటికంటే రాత్రిలోనే ఎక్కువ ప్రతిభాసమానమౌతుంది. కనుక, దీహిత్యవాలు రాత్రిపూటే సార్థకాలు కొలాయి. అన్ని దేశాలలోను ఈ దీహిత్యమం భిన్న విభిన్న మాపాలలో జరిగటం చూస్తూనేవున్నాం

ఇక మహాదేశంలో శాస్త్రాలు "అత్మానం అరణిం కృత్వా" అని ఆగ్నేయ పావకత్తిని గూర్చి సంకేతపూర్వక పంచేశాస్తిచ్చాయి ఇదికాక మన దేశం కర్మజ్ఞానాభిభూతదేశం. పుట్టుక నుండి మట్టిలో కలిపే వరకూ జరిగే కర్మకాండలో వైదికంగానీ, పురాణోక్తంగా లేదా సమంత్రత అనుం

అట్ల పర్వప్రకీరులలోనూ అగ్నివాహనాదులు ఉండనే వుంటున్నాయి. అది పామాణకం కావాలంటే అందుకు కృష్ణవజ్రులతో, అమావాస్యలంటి చిడదరమో విశంజన్మ మంచి వసుయం వేరే లేదు.

కాని ఇది ఏవటర్దీ, అమావాస్యలోనైనా అరువవచ్చు కదా. అశ్వియుజాంత రివాంలలోనే ఎందుకు జరపాలి?

షడ్మాసాత్మక అయినకాలంలో (జూలై-జనవరి) దక్షిణాయనం భోగ కాలమని, ఉత్తరాయనం (జనవరి-జూలై) యోగకాలమని శాస్త్ర ప్రసిద్ధి ఉంది. కాని దృష్ట్యంము పరతత్త్వాధావకు ప్రతీకలమైన మనం యోగం ముందు భోగినికీ పరిమితస్థానమే ఇచ్చాం. అందుకే ఈ ఆరునెల్ల కాలంలోనూ కూడా అత్యంతం, అడంబరంగా కనిపించే పండుగలన్నీ మొదటి మూడు నెలల్లో ముగిసిపోతాయి. 'అతి' అర్హోగ్యనికీ మంచిదికాదు కనుక శాస్త్రాలు వాస్తవకాలంధం నుండి ప్రతిపాపానికి ౬౩ ప్రవృత్తకల పాఠశాక్షిక ప్రాముఖ్యత వికూపించి అపార విచార అనార మందుమనంలో పరతత్త్వాధావలో పాలుపంచుకుని కాలం గడుపుతుండవలసిందిగా విరూపించాయి. అందుకనే ప్రత్యూషస్నానాలు, పూర్ణపవాసాలు, ఏకధుక్తాలు, నక్షాలు, ప్రతిష్ఠాదీకీ అతడత్యాయాయి. పేరుకు వందగే అయినా పితృతర్పణార్చనా ప్రాధాన్యతను అంతర్వంలో పంపించుకున్న పరకవత్తుకీ దీపావరీదినాలు, లోగుగ్రహానికి, విష్ణుశేవన ప్రారంభానికి పంకేలాంచి చెప్పవచ్చు.

మరి ఖిన్న ఖిన్న బాధా వ్యవహారాత్మకమైన ఈ కేళంలో కొన్ని పండుగలే అపేయహిమాలం ప్రాయస్కాన్ని పొందుట, అందులో దీపావలి ఒకటి కావటం విశేషం. వర్షత అధ్యాత్మిక నైత్యమయం, ఉత్తమలా ఆధావన తత్త్వము వరవరాలలో జీర్ణించుకున్న జాతి కనుక, ఆ తత్త్వాన్ని దాని ముగులమైన జ్యోతిరాన్ని ప్రపద్ధం చేపేవారిని ఆరాధిస్తున్నాం. శ్రీరాముడు, శ్రీకృష్ణులకు పాఠశాత్మికగా భావంతోపాటు లోకక జీవ వంలో దిన్న దృక్పథాల ప్రతీకలుగా శ్రీరామనవమి, కృష్ణజయంతి, విశ్వ చక్ర

చాలవకు మూలరూపాల హరిహరుల పేరు వైకుంఠ ఏతారశి మహాశివరూత్రి, వైశ్ణవబాహిరం, అంతర ఆత్మసౌందర్యారాధనకు ప్రతిబింబంగా వినియోగపడుచున్నది, అఖండవలోక మాతృరూపిణీగా బ్రహ్మ విష్ణు శివాత్మికగా భాసించే మహామాయ పేర దసరా శత్రువాలు జరుపుకుంటున్నాం. జాతిని నిష్పంకోచంగా ఒక బ్రాహ్మణ కట్టగలిగే పెండుగరేవో మహర్షులకు బాగా తెలుసు. అందుకే తరాలు శత్రులు మారివా ఆ పెండుగలను దారావు ఒకేవిధంగా ఆ చివర మండి ఈ చివర నరకు జరుపుకోవటానికి అంవాటుపడ్డాం. చివరకు పిండివంటలోబడి పెండగవరమార్గాలను మరచిపోతున్నాం. ఎన్నిటి పేర ఎన్నిరూపాలలో జరుపుకున్నా అన్నిటి వరమార్గం ఒకటే. మూర్ఖతను క్రుంచు, మంచుని పెంచు, మమతను పెంచు, వదిమందిలో పాటుపడూరించి.

మనవి చేయుమన్ననీ మనం మానుకొన్ననీ ఇనే మరి.

ఈ జడత్య నరకుని పట్టుమండి బయటపడితే మనిషి ఏ రకపు వరకాన్నివా ఇట్టే చాటొచ్చు

21. రామాయణ పాత్రలు

కావ్య వరమార్గాన్ని నిర్వచిస్తూ లక్షణములు 'విశ్వశ్రేయః కావ్యం' అన్నారు. దీన్నే విధజించి చివరిస్తూ యశస్సు, ధనం, లౌకిక జ్ఞానం, అమంగళ వాతవం, అనిర్వచ్యమైన అనందం కల్గిస్తూ, మగవారి వ్యాగ్రూపాంతర కద్యోపధంవలె నిగూఢ సత్యాన్ని రసభావములలో ప్రకాశపమునర్చి విశ్వశ్రేయస్సును పొందించుటే వరమూచది అని మనీషులు మనకు చెప్పారు. ఈ ఒరిపిడికి గురై జరిక్షకు నిల్చిన సాహిత్యమే పార్వజనీన పార్వకాలీనమైన ఆదరణను పొందగలుగుతుందని నిరూపించినవి మన రామాయణ మహాభారత కావ్యాలు. వివిధ పాత్రల శ్రవ్యత్వి ధర్మాన్ని, వాటి గుణదోషాలలో నవో

విష్వక్తపాతంగా నిరూపించి 'ఇతి 'హ ఆన' - ఇది ఇలా జరిగింది అని చెప్పు సూక్ష్మాతి మూక్ష్మ రూపంలో మహాత్మరపత్యాన్ని మనకందించ గల్గినవి గమననే అవి ఇతిపోసాటుగా కూడ పరిగణనకువచ్చి మన సంస్కృతికి రెండు కళ్ళు తాగిగ్గినాయి. గుణావగుణభూయవ్యమైన శ్రుతివాదుక శ్రవ్యత్రివి, ఉదాత్తంగా రూపొందించి ఒక మహోచ్ఛత సత్యాన్ని చాటేందుకు కువయోగించటం మన సాహిత్యంలోని విశిష్టత.

రామాయణంలో శ్రుతివాదుక పీఠత రావణుడు. ముల్లోకాలమ జయించిన మహావీరుడు పులస్త్యబ్రహ్మ మమమడు, స్వయంగా దుష్టదవీణమ కల్పించగల సంగీత కళాభిక్తుడు, వివిధ మాయా విద్యావిశారదుడు. వ్యాకరణాన్ని రచించిన పండితుడు. లంకానగరంలో ఇంటంటూ వేద ఘోషమ శ్రుతిర్ధ్వనింపజేసిన వేదవేత్త. తాను మరచిన సర వాసరులకు తప్ప మృత్యువుకే మృత్యు స్వరూపుడు మహాతపస్వి. ఇంతేకాదు కైలాసాన్నే కదిలించిన శివభక్తుడు. అధ్యాత్మరామాయణంలో అతడు కొంతవరకు ధర్మ పరుడేమని, దుష్టముద్దుల ప్రేరణవల్ల దృష్టి మారించని తెలుస్తుంది. రావణుని కుమారుడు మేఘవాధుడు, తండ్రిని బంధించిన ఇంద్రుని విగ్రహించి ఇంద్రజిత్తునిపించుకొన్న పోటుమానిషి. అగ్నిష్టోమ, అశ్వమేధ, బహుమిషర్ల, రాజసూయ, గోమేధిక, వైష్ణవ, పాకుపత వామక సప్తార్ధ్యరయాజిర్లు తండ్రికన్న ఏడాకులు ఎక్కువ చదివినవాడు. ఇక రావణుని తమ్ముడు కుంభకర్ణుడు ఎంతటి వీరుడో అంతటి రాజవీరినేత్త బ్రాహ్మపేమకు బలిపకువైనా, మొదటగా రావణుని దిక్కిరించి తప్పను చూసినవాడు, విభీషణునికి ముందే విష్ణుతత్త్వమును తెలుసుకొన్నవాడు. మారీచుడు, శుకుడు, మాల్యవంతుడు, మండోదరి మొదలైన వీరికోవిదవరివారమును గెంపాడు రావణుడు.

'అత్యాసం మామషం మన్యే' అన్నవాక్యమును అతికమించని వాడు కుడు రాముడు. పిత్రాజ్ఞాపాలవార్ధం, వనవాసానికి వచ్చి అనేక ఇదుమల పడినవాడు. పోదర వపోయుడై పరస్థలమున, కపిలవీరుల మహాయంత్రో,

కేవలం రాజధర్మార్థం రాజులునితో యుద్ధానికి పిద్ధమైన, ధర్మదీక్షాపరుడు. కేవలం ధర్మమే రూపుగా నిల్చిన వ్యక్తి. మరి ఈ రామలక్ష్మణ బాణాల కమేయ వర మహిమాన్వితమైన రాక్షసలోకం దరిదాపుగా విర్యంశమైనది. ఎవరి మహత్తరశక్తులూ రామబాణం నుంచి రక్షించలేక పోయారు.

మరి వాయుకుని ప్రతిభాశక్తులు వరోక్షంగా రూపించే ఈ రామాయణ కావ్యం సమాజానికిచ్చే సందేశం, ఆపాదించే విశ్వశ్రేయస్సు ఏమిటి? పాంచ భౌతికమైన శరీరంతో పుట్టిన ప్రతిజీవి ఒకనాటికి విచ్చేదాన్ని పొందవలసిందే. అమృతప్రాణులు, వరాహ కేవలం జీవవకాలాన్ని పొడిగించగలనే తపస్వీ అయ్యాన్ని అపజేస్తే, అందువల్ల ప్రాకృతిక తురియూహం ఐవ శాలిష్టరూపం ఏ కారణంవల్ల జీవి తనకు సన్నిహితుడౌతాడా అని అన్నేపిస్తుంది. ఏ చిన్న బలహీనతతో లేక దుష్ట శ్రవణత్రినో అదారం చేసుకొని ఎంతటి వరగర్హితుడైనా వైసవం చేసుకుంటుంది. మానవుడు అరిష్టద్యుర్గానికి లోనైనకొద్దీ అది మరింత చేరువౌతుంది.

కనుకనే మృత్యువు రామలక్ష్మణాది రూపంలోనిర్మి రావణాది సమస్త రాక్షసకుల నాశనానికి కారణమైంది రామాయణంలో రామబాణహితమైన అన్ని పాత్రలకు ఈ మూతం వర్తించింది రాముడనే మహాకాల స్వరూపాన్ని తప్పించుకోవాలంటే, శరణాగతిని మించిన పాదనం లేదు. ఆహంకరించిన వాడికి అంతం తప్పలేదు.

మానవుని మనుగడ ఎన్నేళ్ళన్నది కాదు. ఏలాంటిదన్నదే చరిత్రకు ముఖ్యం. 'అయ్యో పోయాడు' అనిపించుకోవటమో 'అబ్బ! పోయా'డని పించు కోవటమో మనమే నిర్ణయించుకోవాలి. రామాయణం పామాన్యాల దగ్గరన్నాది ధీమాన్యాల వరకు చెప్పే గుణపాఠం ఇదే.

22. ఆంజనేయుడు

వాల్మీకీదాని తెలివినవాడు, తర్కవ్యాకరణ శాస్త్రాలు అధ్యయనం చేసినవాడు తప్ప ఇలా మృదుమధురంగా మాట్లాడలేడు. ఇవి శ్రీరాముడు లక్ష్మణునితో అన్నమాటలు కావి, శ్రీరాముడు రాజవంశములోనివాడు గనుక, మైతి కోరినప్పిన సుగ్రీవములతి ఆంజనేయుణ్ణి గూర్చి ఇలా అనుకోవడంలో ఆశ్చర్యం లేదు

అహో! ఏమి అతని లేఖ. ఇతడు నాపై నిరోధంతో వచ్చిన శ్రీహరి, లేదా నన్ను శపించిన వందీశ్వరుడే ఈ రూపంలో వచ్చివుండవచ్చు. ఇవి తన సభలోకి ఇంద్రజిత్తు బంధించి తీసుకొచ్చిన ఆంజనేయుణ్ణి గురించి రావణుడు అన్న మాటలు తన ఉద్యానవనాల్ని ధ్వంసంచేసి, గారాలన్నతడు అక్షరకుమారుణ్ణి కనికరం లేకుండా చంపివేసిన వ్యక్తి తన ముందున్నప్పుడు కలుగవలసిన రోషకోదాలకు బదులు ఆంజనేయునిలోని దైవీశక్తి, భగవదంశ, లేజన్యు, అంతేకాదు భగవదవలారమే అన్న నమ్మకం, ద్విభాంవి రావణునికి కలిగాయి. రావణుడు కూడా ఆధ్యాత్మిక విడుదు గనుక, శివభక్తుడు గనుక ఆంజనేయునిలోని దైవీశక్తిన్నాన్ని సందర్శించగలిగాడు. ఈ రెండూ రాయబారఘట్టాలు కొనటం విశేషం ఒక ఘట్టంలో రాముని ప్రాప్తుకోరే సుగ్రీవుని మంత్రిగా మిత్రలాభం చేకూర్చాడు. రెండవదాంట్లో రావణువకు హితవు బోధించినా, ఎదిరిపెక్షం విషయంలో రావణుని హృదయంలో భయం కల్గించి, విభీషణునితో మానసికంగా రావణునిపట్ల వైముఖ్యపునారు పోసి మిత్రభేదతంత్రాన్ని సవలం చేశాడు. భారతంలో శౌరవ సభలో శ్రీకృష్ణవరమాత్మ కూడా తన ఇనంత శక్తియుక్తులను ప్రదర్శించాడు. అయితే అటు రావణుడు, ఇటు దుర్యోధనుడు కూడా రాయబారాలను, రాయబారులను అవమానించి తమకు లామే మున్ను తెచ్చుకున్నారు.

స్వామిభక్తి విషయంలో రామాయణంలో విలక్షణత కన్పిస్తుంది. లక్ష్మణుడు, ఇంద్రజిత్తు ఒక విధమైన మనస్తత్వం కలవారు. శస్త్రధారణ

ప్రభు సేవకోసమే అన్నది వీరి వారస స్వామివట్ల ఆచారవిశ్వాసం కర్తవ్యవిషయత వీరి ప్రధానద్యేయాలు. రెండవకోస భరత విభీషణులు. అకార్యకారకు లెంతట పూజ్యస్థానీయులైనా లాభ్యులే అవి వీరి నమ్మకం. అందుకే అకార్యచరణద్వారా తనకు రాజ్యాన్ని కట్టబెట్టు వంకల్పించిన మాతృశ్రీ, కైకేయుని భరతుడు, వీతాపహరణం ద్వారా రాక్షసలోక వివాహానికి నాంది పలికిన రావణుని వదిలేసిన విభీషణుడు ఈ కోసకు చెందినవారు ప్రభు పుత్రు హితాన్ని విస్తృతంగా బోదించినా, వివక అభ్యుపాసాన్ని కొని తెచ్చుకొన్నప్పుడు కూడా, తృణంచక, నీరస్పర్శం అలంకరించిన కుంభకర్ణుడు స్వామిభక్తికి మరొక కొత్తపాక్షి.

కావి, అంజనేయుని స్వామిభక్తి అతినిచ్చితమైనది. విమాటమైనది. విశిష్టమైనదీకూడా. విజానికి వారికి మృతి హనుమంతుడు అన్న వెడల గొట్టుగా ఋష్యమూకం చేరిన సుగ్రీవునితోపాటు విడనకుండ సుగ్రీవుని పేవించాడు స్వామిభక్తి ప్రబోధితుడై రామమైత్రితో వారివధ కూడా పొందినవా వారికిగాని, తారకుగాని హనుమంతునిమీది గౌరవభావం తగ్గజోవడం రామాయణంలో కవిస్తుంది. దాసోఽహం కోసలేంద్రవ్య అవి చెప్పుకొన్నా సుగ్రీవానుచుడుగానే పనిచేసినట్లు కవిస్తుంది. ఆ అసిధారానలాన్ని రామాయణం కడదాకా నిర్వహించాడు. ప్రతి కష్టతర కార్యపాదనకు మారుతి ప్రధానపాత్ర వహించడంలే అది అతని ధైర్య, స్థైర్య వేమయజ్ఞాతమ విదర్శనం. అందువల్లనే హనుమద్బొత్తం కల మందరకాండ మాతవమైన అధ్యాత్మిక నిర్వచనాంశు పొంది, అంజనేయుని అచార్యపీఠాన విలంబిస్తుంది.

హనుమంతుడు ఎంతట రణవేండితుడో, అంతట నవ్యాదయుడు కూడా. బాబుడు రణవేచందుడైన అక్షకుమారుని సంహారవట్ల అతని తానం, కొలుపుదీరిన రావణునిచూచి ఆధర్మ లేకం ఖంపత్తరం కాకపోలే; దేవేంద్రునితో కలిసి ముల్లోకాలేకలవాడని మెచ్చుకోవటం, యుద్ధకాండలో నా చేతిదెబ్బలకి నీ వింశా బ్రతికి ఉండటం వా బలానికి మచ్చ అవి

రాజునివి రణవహిన్లుతమ స్రవంపించటం మానవులమైన మనకు అబ్బవల
పివ, అంజనేయస్వామికి అర్పిత విధ్య.

చెప్పదంచుకొన్న మాటను ఉత్తరోత్తర అలోచన కువకరించే ధ్వనితో
చెప్పుటం ఒక విశిష్ట విధ్య. అందులో కూడా అంజనేయుడు అఖండ
వందీతుడు లంకంతటా చాటివ- "రాపోఽహం కోపలేంద్రస్య రామస్యా
క్షిప్త కర్మణః" అన్న శ్లోకం ఒక ఉత్తమ ధ్వనే అని చెప్పాలి. నేను
రాముని సేవకుడను అన్నందువల్ల ప్రయోజనం పీర్తించడం కనుక, రాజుని
తోకతో బంధించి వాణ్ణిచెప్పుద్రాలు త్రిప్పిన వారి (అంతటి బలవంతున్నాడు)
తమ్ముడు మెగ్గివుని మంత్రివైన నేను రాముని సేవకుడను. అంటే నరుడైన
రాముడు ఎంతటి బలవర్తకమవంతున్నాడో ఊహిస్తే అర్థమయ్యే విషయం.

ఇలా ఎంతైనా చెప్పవచ్చు. ఎన్నైనా చెప్పవచ్చు. ఏమి వేర్పరుంలా
మన్న ప్రశ్న? రావణాంతపుర స్త్రీలను వివిధావస్థలలో చూచినా మనస్సు
చలించుటోవటం అంజనేయస్వామికే చెల్లించి. మరి మనం వాటిమండి
నేటి వరకు రాక్షసత్వమే వేర్పరున్నాం. కాని భక్షకత్వం వేర్పుకోలేదు.
మనలోని రాక్షసులు మాయమయ్యే వరకు మన కిదే శరణ్యం

మనోజవం మారుతతుల్యవేగం

జలేంద్రియం బుద్ధిమతాం వనిష్టమ్,

వాతాత్మకం వానరయూధముఖ్యం

శ్రీరామదూతం శిరసా వమాచి.

23. రామాయణ - భారతాలు

కాలం చాలా చ్చితమైంది. ఎప్పుటిమారితే ఏకో గడుస్తున్నట్టున్నా,
ఇంకొక ప్రశ్న ఏమీ మార్పు జరగలే దన్న భావన కూడ కలుగుతుంది.

అయితే మార్పు అనేది కాలవహజమైన పరిణామం. భౌతిక లౌకిక వ్యావకా
లకు సంబంధించిన మార్పులు మూత్రము మనకు కొట్టవచ్చినట్లు కన్పిస్తాయి.
కాని మౌలికమైనవి పామాణికమైనవి మూత్రము చాపకీంద వీరు మూదిరి
మనకు తెలియని మార్పును తీసుకువస్తాయి. ఆ మార్పును గ్రహించే
సమయానికి చెయిజారి మానవజాతి మహావివాశానికి దగ్గరలో వుంటుంది.
సకాలంలో మార్పు గమనించలేని మనిషి స్థితి చేతులుకాలిన తరువాత
ఆకులు ముట్టవట్లే వుంటుంది. ఇది భారత రామాయణాలకు గాని, శ్రీతా
ద్వాపర యుగాలకు గాని, రామకృష్ణావతారాలకు గాని సంబంధించిన
స్థూలమైన సమాజ విశ్లేషణ.

ఈ దృష్టితో చూస్తే మావపుడి మీద కాలప్రభావం ఎంత బలమైందో,
నైతిక నిబంధన ఎంతగా దిగజారిపోయాయో స్పష్టమవుతుంది.

రామాయణకాలమంతా ౬౫ కనువీయ కాల్యం లాంటిది. అన్ని
ధర్మాలు జీవన విధానాలూ అంతా ముందే నిర్దేశించబడి మనుషుల
బ్రతుకులను రావటాటన నడిపించాయి. అధర్మవర్తనుడైన రావణుడు కూడా
తగుపాటి ధర్మయుద్ధమే సాగించిన రోజులని పరిపూర్ణ దురహంకార పూరిత
దుష్టప్రవర్తకుడైతే తప్ప 'బ్రతుకు, బ్రతకపి' అన్న పహజీవన, సమజీవన
పద్ధాంతాన్ని అదర్శంగా ఆమోదించిన కాలమది కనుకనే శ్రీరామచంద్రుడు
రావణాదుల దుష్ట శిక్షణకే ఆవతారాన్ని ధరించాడు

మరి కృష్ణావతారమో- కాలం ఎంత దిగజారి పోయిందో, బ్రతుక
వీయని సమాజంలో బ్రతుకు ఎలా సాగించాలో స్పష్టంగా నిరూపించిన
కాలం. కనుకనే ఆ కాలం ద్రూణ శిశు హత్యలతో ప్రారంభమైంది. ద్రూణ
హత్యలతోనే అంతమైంది. మహాపురుషుడు శ్రీకృష్ణుడు పైతం బ్రతికి
బట్టబట్టడానికి ఎన్నో అవాంతరాలను, అపదలను ఎదుర్కొనవలసి వచ్చింది.
మరి కష్టంలో విగ్గుడేలిన మనిషి సమాజానికిచ్చే సందేశం తదమగుణంగానే
వుంటుంది.

ఇక కారణ పాండవుల కలహాలు కాలకాలీయం కాదు. వరంవరా గలమైవలువంటి మార్పులకు అది ప్రతిబింబమే. రామాయణ కాలంనాడు అన్నదమ్ములందరూ రాజ్యం మా కక్కిరలేదంటే అక్కరలేదని పోట్లాడు కుంటే, భారతకాలంనాటి ఆ రాజ్యకాంక్ష అనేక వివాదాలకు, విభ్రాత వేషాలకు అన్నదమ్మ ద్రౌపదీ వస్త్రావహరణ రూపంలో పాపూణిక మూఢ్య వివాదానికి పరాకాష్ఠగా రూపొంది, చివరకు సమస్త రాజలోకాన్ని ఖలి తీసు కుంది. వివాదికి రామాయణకాలంలో యుద్ధం రామరావణులకు మూత్రమే. కాని భారతయుద్ధంలో సమస్త రాజలోకము విభక్తమై అత్యులలిదావంతో పొన్న ముష్టిర పాపూణిక వ్యవస్థకు పువారులు వేసింది. ఇరువత్తొలలోమ మంది మున్నవా కోరిన మహామహాలెందరో కర్పూరకళికలయి పోయారు. ఇంతటి దారుణ మోస వివాదానికి కారణం భారతకాలం నాటికి సమాజంలో పెరిగిన మహత్త్రకాంక్ష కారణం కదూ. ఈ మార్పును గ్రహించగలిగి దుష్కారం అమెద్యకం నాడే అనుగరిగి వుంటే ఇంతటి ఘోరణహోమం అవడమా? కనుక వతమహాతున్న జాతిలో తప్ప వెనుక తప్ప, తప్ప కట్టించు కొక తప్ప, ఇలా తప్పలకుప్పులు ఎంతటి వివాదానికి దారి తీస్తాయో, ఈ వివాద పూరిత విషవలయంలో చిక్కిన పాండవులలాంటి వారికి మమగడ పోగించాలంటే ఆ వారావరణాన్ని సమతులనం చేపి సహాయం చెయ్యగల కృష్ణవరమాత్ముని అనటా బాటా ఎంత తప్పనిసరో అర్థమవుతుంది.

అసలు ఇంతటి వివాదాన్ని అత్యన్నిగూం వుంటే పుక్తి అవలీలంగా అనుగరిగేవాడు. కనుకనే కృష్ణభగవానుడు భారత యుద్ధగతిలో అత్యే అత్యుకు శక్తునని, అత్యే అత్యుకు మిత్రుడని, అత్యే సంయమనమే అన్ని అభ్యుదయాలకు అలవాటునని నరుని మూలంగా విప్రుల విడిగా ప్రవర్తించే- ఈ వరజాతికి ప్రబోధించాడు. ఇదే కృష్ణావతారం సమాజానికి ఇచ్చిన సందేశం.

కేవలం 'ఉట్టు కొట్టెను, వెన్న మెత్తెను, కొంగు వట్టెను' అని బాణ్యుడీదా వర్ణనలో సంతృప్తం కాక పాపూణికోజ్జీవవానికి అన్నిరంగాలలో

అరితేరివ ప్రవీణులుగా భగవాను డందించిన సామాజిక సముత్థాన సందేశం
అందుకో గలిగితే ఆందరం ధన్యులం!

మత్కర్మకృత్ స్మత్కరమో మద్యక్త పుంగవర్దితః,
నిర్వైరః స్వర్వదూతేషు యమేష్వ మామేతి పాండవ.

(గీ. 11-55)

24. భారతం-కృష్ణుడు

మను నర్తామవర్తంతే

మనుష్యాయః పార్థ పర్యకః

అవి గీతలో భగవానుడు పెంపించారు. అంటే మానవులంతా అనేక
విధాలుగా నా మార్గాన్నే అనుసరిస్తారు అవి అది ఏ మార్గం? దాన్ని మనం
ఎందుకు అనుసరించాలి? అనుసరించకపోతే ఏమౌతుంది? ఇలాంటి
ప్రశ్నలు శార్వకారణ వాదు లందరికీ కలిగినే కలగ వలసినవే విజ్ఞానికి
రామాయణ, భారత సాహిత్యాల్ని పరిశీలిస్తే వ్యవస్థాత్మకమైన కాలానుగత
వివర్యాసాన్ని ఒక విశిష్టమైన సూత్రం ద్వారా ప్రకటించారా అనిపిస్తుంది.

రామాయణ కాలంలో ధర్మాచరణం వ్యవస్థాగతంగా కాక నైఋత్తికం
గానే ఉండేది. దమువంశపు రాజులందా “నా విష్ణుః పురిషీవతి” అన్న
పూర్వనామిది కారార భూతుడైనందువల్ల ప్రజాహితమే పరమావధిగా ఉన్న
తమ వంశపు వారెవరికీ తన జీవన విధానం వల్ల ధర్మచ్యుతి కల్గిందన్న
భావన రాజుడడనే తపనతో తనువులు వెళ్ళదీసుకున్నారు. రామాయణంలో
మర్యాదాపురుషోత్తముడైన శ్రీరాముడు ఎక్కడాకూడా తన మార్గాన్నే ప్రజ
లందా అనుసరిస్తారని గాని అనుసరించాలని గాని పేర్కొన్నట్లు కన్పడదు
ఆ ఆదికావ్యంలోనే పాత్రలన్నీ మూర్తీభవించిన అదర్శాలు తమవల్ల కుల

కలంకం రాదాదని కష్టం తెదురీది కైవల్యం కైవల్యం చేసుకున్న అపార ఆత్మ విష్ణుగరిష్టులు వారంతా.

కాని భారతకాలానికి ధర్మం పూర్తిగా నశిగిపోయింది ధర్మాధర్మ విచ్ఛేదం విమూల వ్యాఖ్యలు అవసరమనిపించాయి అందుకే మాకుకున్న సమాజంలో ధర్మవాంఛానికి కృష్ణావతారం ఏర్పడింది రామాయణం మనిషి ఎందుకు బ్రహ్మలో బోధిస్తే భారతం ఎలా బ్రతికిలేనే బ్రహ్మగలదో కృష్ణావతారం ద్వారా ప్రతీతించిందని జేపింది

శ్రీకృష్ణుడు ఎలాంటి వాడన్నది బోధపరచుకో గలిగితేనే కృష్ణావతారా విశేష సమాజంలో గల విలువ ప్రస్ఫుటమౌతుంది.

గీతలో చెప్పినట్లు ఏదో అయాచితంగా వచ్చినవాటిలో తృప్తిపడుతూ, ముఖ్యంగా అతీతుడుగా వుంటూ విరహంతోగా జీవితం గడపాలని శ్రీకృష్ణుని ఆశ. కాని ఆ ఆశ అదిలోనే అంతమై మేనమామ జరిపిన హత్యాపాతకాలను అరాచకవాదాను ఎదుర్కొనే గుండె విభ్రాణాన్ని చిన్నతనం మంచి అవకాశం వాల్చి వచ్చింది

అందుకే తనలాంటి వాళ్లంటే కృష్ణదగ్గరనుంచి ఎంతో ప్రీతి. అలాంటి రాచరికపు సమాజంలో తనలాగా చిన్నతనంలోనే రాజకీయ దౌర్జన్యాలకు గురైనవాళ్లు పాండవులు మౌనమే కేవలం మేనత్తుకొడుకులనే భావంతో మౌనమేగాక సహాధికులన్న సామూహికూడ ఆ పాండవులను (నర నారాయణ) ఆయన సాన్నిహిత్యానికి చేర్చింది. అందుకనే విజయ దధిపాత్రగా కూడా భగవానుడున్నాడు.

తానాశించిన ధర్మం వైరుక్తికం మౌనమే గాదు, సామాజికమైంది కూడ రామావతారంలో అందరికీ ముందు నేనున్నానని విలిచిన భగవానుడు, భావంతో 'బాధ్యత' లన్నీ సమాజానికి అప్పగించి విశ్వానుభవ రంగమూలధారి పాత్రను మౌనమే స్వీకరించి, అయినవారందరికీ ఆత్మ

పలుకుగా, ఉపదేష్టగా వర్తిల్లాడు. గీతాబోధలో, విజ్ఞానశయాత్మక సమాజానికి ఆచార్యుడుగా కూడా ఆరాధనీయుడయ్యాడు.

మనం అంతగా అవ్వయించక పోయినా, నిజానికి "ఉద్ధరేదాత్మ వాత్మానం వాత్మాన మవసాదయేత్" అన్నదానికి లౌకికార్థం మూలించిన మనిషి శ్రీకృష్ణుడు. నిన్ను నీనే బాగుచేసుకోవాలి. ఎదురుచూపువల్ల ఏం లాభం లేదనీ, తనకు తానే సరైన బాట వెతుక్కోవాననీ చాటి చెప్పినది కూడా కృష్ణభగవానుడే

ఒక్క దేవు డన్న సత్యాన్ని విస్మరించి చూస్తే అన్నివిధాలా మనకు అతిదగ్గర వున్న శ్రీకృష్ణుడు. మనవలె మరణంలో కూడ మనవాడైన మనిషి, మూర్తి, భూతజ్ఞానరాశి మనకు కానటంలో లభ్యం ఏముంది?

భారత కృష్ణుడు ఎంత మానవతావాదో అంతటి రాజనీతిజ్ఞుడు కూడా. విశ్వచక్రాన్ని తానే నడిపిస్తూ కూడా తనకు కూడ దానిలో అంగభూతమై తన పాత్రను వినమిత శీలంతో చిర్వహించి గెలుపు సాధించుకొన్న వీరివీరుడు. సంధిజరగదన్నది తెలిసినా రాజతంత్రంలో భాగంగా దౌత్యం వెరసి దాని ఫలితాన్ని పొందవులకు అనుకూలంగా వడిపించగలిగిన అసమానకేషుముషీధురంధరుడు

అందుకే "మన్మథా భవ, మద్భక్త, మద్భాజీ మాం నమస్కరు" అన్నప్పుడు మనకు కప్పించేది కేవలం పాఠమాత్మికమూర్తి మూలమే గాదు. అపారలౌకిక విశ్వానిజ్ఞాన పాథోధిని మధించి, అష్టాదశాక్ష మణికోరాన్ని జాతి కందించిన ఆ వాసుదేవకృష్ణుడు నా మాటా, మతే, మీకు బాటా, గతీ, అనీ ఆ యోగేశ్వరేశ్వరుణ్ణి అనుసరించినవారికి "మోక్షయిష్యామి మా శుచుః" అని సకలార్తిహరణుడుగా పందేశం ఇస్తున్నాడు

25. గీతార్థం

బ్రహ్మాండం మొదలు బ్రహ్మ వరకు విశ్వంలో అన్ని వస్తువులూ వస్తూ పోతూ ఉండేవే వస్తు చేరివవాడు మూతమే కాళ్ళకుడు ఇది అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకుడైన కృష్ణదగవాసుడి వాక్కు. ఇది చెప్పగల దైత్యం సైత్యం వైచిత్ర్యం అయిన దగ్గర ఉండడం వల్లనే శ్రీ కృష్ణుడు భగవానుడయ్యాడు. అంతేకాదు. ఈ బ్రహ్మాండంలోని ఏయే వస్తువుల్లో, ప్రాణుల్లో తన రూపం ఉందో వివరించాడు అది ఎంతదాకా జనాన్ని మోహింప జేపించంటే అన్ని రంగాలు మార్గాల వాటూ తమదే గీతావధం అవి గగ్గోలుగా సమర్థించుకునేంత వరకూ పోయింది కొందరు మేం గొప్ప వాళ్ళమని భుజాలు చరుస్తుంటే మరికొంతమంది మేం తక్కువ వాళ్ళమూ అని గీతాసూక్ష్మలాధారంగా గోదాలోకి దిగుతున్నారు ఇవన్నీ చూపిన మరికొందరు దీన్ని వైవిధ్యాల పుట్టుగా, భారతంలో గుట్టుగా పుట్టించిందనీ, కొట్టి పారేస్తున్నారు.

మరికొందరు గీత తాతలకోసం, మన తరాల కది ఎంతో దూరం అని తాము దూరంగా పరిగెత్తుతున్నారు

మనమిలా మధన వద్దుంటే, మరొక ప్రశ్న,మంచి మీ ఇంటి ప్రసాదం మాకూ కొంత వంచి పెట్టండని మన పాపిత్వాన్నంతా వాళ్ళ పొంతమా అన్నంత అరాధనతో అర్థాలు విశేషార్థాలు, వెతుక్కుంటున్నారు. అందుకే గీతకు మన కెన్ని బాషలో అన్ని భాషల్లో వ్యాఖ్యానాలు అక్కడా అవతరించాయి

ఒక్క ఉర్దూలోనే 20 పైన వ్యాఖ్యానాలు పున్నాయట! అయివా గీత రాతంమ గూర్చి ఎన్నో కొత్త కొత్త రాతలాస్తూనే ఉన్నాయి. ఇంతగా గీతలో మనకు అభావ వైవిధ్యాన్ని సృష్టించి వరమాత్మ రెండే రెండు మాటల్లో మొత్తం వైవిధ్యాన్ని కొట్టి పారేశాడు. "మూ మనజానంతి

మూఢా మానుషీం తస్య మూఢితం", "మమ మాయా దురత్యయా" అని అంటే మూఢులగా వరదూషంలో ఉన్న వన్న వరులెవ్వరూ గుర్తించరు నా మాయ దాటరానిది అని అంటే ఏమిటి మొదటిదానికి ౬౫ గూఢార్థం ఉంది అవజానం అన్నమాట వాసుదేవ కృష్ణుడే గూర్చికాదు.

సర్వభూత మహేశ్వరుడు, సర్వభూతాంతరాత్మ ఐన సరమాత్మ ప్రతి హృదయపీఠంలోనూ పదిలంగా వున్నాడని తెలిపిన మనిషికి లోకీక మత్తు రాంతో తోటి మనిషిని హీనంగా చూచే వైష్ణవీతికి దిగజూరుతున్నాడన్నది గమనించదగ్గ గూఢార్థం తమ గొప్పలు ఎరుటి తప్పులు ఎన్నటంలోనే ఉన్న కాస్త జీవితం కాలంలో కలిపి పోతున్నది తప్ప కొంచెం కూడా మంచికి వోచుకోవటం లేదు

అపలీ వైషమ్య లెలా ఎందుకు వస్తున్నాయన్నదానికి 'మమ మాయా దురత్యయా' దాటరానిది నా మాయ. అంటే సరమాత్మ మాయ వల్లనే సరిపరినిదాల ఘర్షణలు ఏర్పడుతున్నాయన్నమాట మరమమమేల మన్న మర్మం, మరచిపోయి మనమే చేస్తున్నామని మురిసి ఎరుట వారిని ఎద్దేవ చేయటం ౬౫ పెద్దమాయ, అవధానికీ అతి ముఖ్యమైన ముఖ్య కారణం కదిలేది, కదిలించేది తమకాదని తన చేతిలో ఏమీలేదని తనపనినే సరమాత్ముని కైంకర్యంగా తరించాంన్న సర్వజన సామాజిక మూఢం బోధించింది గీతాశ్మరణ

అసలు మనిషేలా బ్రతకాలి అన్నమాటకు రెండు మాటల్లో చెప్పేవాడు యస్మాత్ వోద్వీజతే లోకః లోకా వోద్వీజతే చ యః- తన వల్ల లోకానికి, లోకం వల్ల తనకు కంపరం ఎవరికీ కల్గదో వాడు ధన్యుడని అని ఇది మనిషి మనుగడకు గీత అందించిన మహనీయ మూఢం దీన్ని కాదనగల జాలి ఇంతవరకు కన్నడలేదంటే అనత్య మేముంది?

గీత వడచింది భారతీయులైన వర వారాయణుల నడుమే ఐనా, జాలి మత భేదాలు లేకుండా మనిషి మనిషిగా బ్రతికి మహనీయస్థితికి

చేరబానికి మన మంచికి మనకు శ్రమ అక్కర్లేనని చిట్కా తెన్నో ఈ దివ్యునివ జీవనోపధి సర్వస్వంలో సమృద్ధిగా వున్నాయి.

ఇది పుట్టిన దిన పందర్బంగా ఇందులో సత్కాలము అకలింపు చేసుకుని ఎవరు ఎలా, ఎలా ప్రయత్నిస్తే అలాంటి ఫలాల్లో అందుకోగలుగుతారు అంతే అన్నారా, చేదుకున్న వారికి చేదుకున్నంత మహాదేవా! అని.

26. పత్రం పుష్పం

పత్రం పుష్పం ఫలం తోయం

యో మే భక్త్యా ప్రయచ్చతి,

తదహం బిక్షుసహృత

మన్నామి ప్రయతాత్మనః.

అని గీతలో భగవానుడన్నాడు బిక్షతో వీటిలో ఏ దిచ్చినా స్వీకరిస్తా వన్నాడు పంచదక్ష్య పరమావ్నాలు ఎన్నో ఉన్నా వాటిని గూర్చి ఎందుకు చెప్పలేదు? అంటే భగవానుని అడంబర నిరసనకు ఇది నిదర్శనమా అన్న సందేహం కొంతమందికి రావచ్చు

కాని నిజానికి ఫలపుష్ప పత్ర తోయాదులు విత్త్యనుకవాలు, సర్వలమైన సర్వజీవన వంజీవనాలు నిరంతర త్యాగైక జీవనాలు అని. వాటి జీవిత సత్వాన్ని సంతరించుకొని సోహం సోహమ్మని చిందులువేసే మానవుడు త్యాగైకధమడుగా మార్గవుడుగా ఎదగాలని భావించినా బుధులు, జనసందోహాలకు దూరంగా ఏ కొండకొమ్మనో జలజలం పెరియేటి జాలుప్రక్కనో ఫలపుష్ప పందరిత వనవీరుల్లోనో అశ్రమాలు ఆరాధనాలయాలు అమర్చి ఆర్చితమయ్య- అరోగ్యకర మనవంశద వదును మనస్సును మార్గవాయుత్తం చేసి తపించి తరించవలసిందిగా సూచించారు. ఆ అడంబర రహిత

పరమాత్మార్చనలో అతివిలువైనవి విర్భుజమైనవి అర్చించి అంతో ఇంతో ప్రసాదంగా స్వీకరించి, మనః పాపిత్రాన్ని వక్షతమ పెంపొందించుకొన్నాడు మానవుడు

ఈ వనసంపద ఇంత పవిత్రమైంది విర్భాదకమైంది కనుకనే సర్వజగద్వాధునికి కూడ అతి ప్రీతిప్రకృష్టమై అడంబర రహితారాధనకు అలంబనమైనది

హిమ శేకు లేని పరమాత్మను శేకుతో హిమనివర ప్రతిష్ఠించి అర్చించటం ప్రారంభమై వపుటసుండి మానవుడు ఆరామాలు, ఆశ్రమాలు కల్పించుకొని నామజపయజ్ఞంతో పాటు, ఫలయజ్ఞం, పుష్పయాగంలాంటి ఆరాధనలు జరిపి ఆ దివ్యవిభూతి పందర్భవానంద పారవశ్యంలో మునిగి తేలుతూ "అభిషేకప్రియ శివః, అలంకారప్రియో విష్ణుః, మమప్కార ప్రియో భానుః" అని ఎవరెవరి నెలా అర్చించి తరించుచున్నో తరువాతి తరాలకు వివరించాడు

అలాగే తిరుమలలో శ్రీనారి అలయంలో కూడా పల్లవోత్సవం, ఫలోత్సవం, పుషోత్సవం, పుష్పయాగం జరగటం కొత్తవేమీ కాదు. మెరుచిర స్థిగ్ధ వనసంపదతో పరమాత్మ నర్పించి పరదైవప్రీతితో జన్మను చరితార్థం చేసుకోవాలనుకనే జీవుల ప్రయత్న ప్రతిబింబాలే ఇవి

కాని, కాలం మారింది అడంబరం అందల మెక్కింది అర్చి దూరమై అర్ధార్ధి పెరిగింది ఫలితంగా తరుజల దూరమై భూమి క్రమంగా పాషాణమయమై రోతున్నది దివ్య జల ఫల పంపదల కాలవాలమైన ఏనులు దూరవి చిట్టదపులు, కాకులు దూరవి కారదపులు కదలలో మూత్రం మిగిలి జీవజాలానికి వ్యధలు మూత్రమే అనుభావితా రొతున్నాయి

ఈ ప్రమాద మిలానే సాగితే కొద్ది పంచభృతాలలోనే ఈ దేశంలో మరుభూము లెక్కువయ్యే ప్రళయం రానున్నదని, ఆ శాస్త్రకోవిదుం ఘంటావారం.

ఇది గుర్తించిన దేవస్థానం, కేవలం ఫలపుష్ప యాగాదులతో పెరిపి ట్టుకోకుండా, ఆ వనపంపదల పెరిరక్షణ పోషణల కనేక కార్యక్రమాలు చేపట్టండి వందనోద్యానాలు ఆరామవాటికలు ఏర్పరచి ఆ ప్రాకృతిక వహుల్యాన్ని పునశ్చరిస్థించటంతో పాటు తిరుమలగిరి చరియలను కూడా వివిధ వృక్ష వంశదతో పర్వహరితమయంచేసి పెదకాలు అనువరిస్తూన్నది. కాని, చేప ఎంత కలిగినా చేత ఒక పరిధిలోనే జరగక తప్పదు.

మన మనగడంను తిరిగి పంపద్యరితం చేసుకోవాలంటే వనజీవ నావనైత తత్పరులందరూ చేయి చేయి కలిపి ముందుకు పోగి తమ తమ ప్రాంతాలలో ముఖ్యంగా ఆరాధనాస్థానాలలో వన సంపదను ఇబ్బడి చేసి ప్రయత్నం చేయాలి. వీరినంతవరకు వనసంపద సజీవ పహారా కావాలి. అన్నదే మనిషి మమగడ కొక సరమార్థం పీర్తిస్తుంది. వనపంపద ఇచ్చితే ఏ దేశంలోనైనా మిగిలేది అకాంతి అలాటం అనిపితి మూలమే. అందుకే కొందరు ఇలా అంటున్నారు

మనిషీకన్న ముందున్నది వనపంపద

అది హరించ కలుగుతుంది అవడ

27. సంశయాత్మలు

అమమానం అంటూచస్తే అది పెద్ద అన్యాయం. ఆ ఆలోచన ఎంతవరకు పోకుందో లద్దం కొడు ఇది దాదాపు అన్ని విషయాలలోనూ విజయే అనిపిస్తుంది

కృష్ణానలాక విషయం ఆలోచిస్తే బారతకృష్ణుడు, భాగవతకృష్ణుడు ఒకరు కారా అన్న అమమానం కలుగుతుంది కొందరికి. ఇందుకు కారణం భారతంలో కృష్ణుడు ఒక అత్యుత్తమ రాజకీయవేత్త, యుద్ధవిధివిభారదుడుగా

కనిపిస్తే, భాగవతంలో అయిన నైరుత్తిక జీవనపరిధి, జీవనానుభవంలోని కష్టసుఖాలు, లీలావిశేషాలు ప్రతిబింబిస్తాయి అయిన దైవీశక్తి, వారాయణా వలారా నిరూపణం, భాగవతంలో పరమాణురూపంలో దింటే భాగవతంలో పర్వలాకారంలో భాపిస్తుంది అందుకే కొందరు ఈ రెండు కృష్ణావతారము వేరువేరుగా భావించటంలోపాటు భాగవతం వ్యాసచ్చరణం కా దనేదాకా పోవటంలో ఆశ్చర్యం అంతగా కలుగదు

ఈ సంశయం ఇంతటితో వదిలిపోతే భాగవతదేది అనుకున్నప్పుడు పంచాదరూపంలోని భగవద్గీత వ్యాపగదితం కానేకాదనీ నరువారి వస్తువును అనుకు దానితో అంటకట్టారనీ వాదించేదాకా పోవటం జరుగుచున్నది ఈ ఆధ్యాత్మిక బోధకు రణరంగం తగినరావు కానేకాదనీ, విశంగా భావానుర దులు ఈ ఆధ్యాత్మిక పల్లాపాలలో మునిగివేయరాంట్టే, కారవులు చేయి ముడుచుకు కూర్చోరని, పైగా, విషయం దృష్ట్యా కూడా, రణరంగంలో ఈ బోధ పహిత్యానికి బాదకమే అవుచుందనీ, కార్యకారణపంచందవాదుల వాళ్ళు ఇవి పురాణకదంబి కాకమ్మ కురుగ్ల కింద వెట్టేదాకా వచ్చింది

విజానికి కొంత మోక్షంగా ఆరోచిస్తే గీవాబోధనకు అంతకన్న అనువైన స్థలంగావి పమయంగావి వేరే లేదనిపిస్తుంది

రాజకీయంగా కురుక్షేత్రయుద్ధంవల్ల కౌరవులకు పెద్దగా ప్రయోజనం లేదు పాండవుల నుండి లీసుకోగల్గిందల్లా స్వాధీనం చేసుకొని అను భవిష్యపుష్పండువల్ల లామే ముందడుగువేసి యుద్ధం ప్రారంభించాల్సిన అవసరం లేదు తమకు జరిగిన అవమానానను, అపరాధానను తరించి 13 పంచభృతలు బాదవడిన పాండవులే కృష్ణరాయభారం విహనుయిన తరువాత కురుక్షేత్రయుద్ధం ప్రకటించవలసి వచ్చింది కనుక ఇది కౌరవుల కమకూలమైన పరిస్థితి లామే యుద్ధం ప్రారంభించి అవనష్టం కల్గించుకో వటం విజ్ఞత కాదు కనుక, రణకోవిదుడు, కురువృద్ధుడు రణనీతి కోవిదుడు భీష్మచార్యుల నాయకత్వంలోని సేన యుద్ధం ప్రారంభించి ఉండదు

ఇదిగాక విద్యాయుధులతో అపన్నద్ధులతో యుద్ధం చేయకూడదనే అవాట రణనీతి దాదాపు సౌప్తికంబాకా కొనసాగింది. పైగా కృష్ణార్జునుల సంవాదం అంతర్నిహిత శాంతి ప్రయత్నంగా కూడా కొరపులు ఛాదించిన దాఖలాలున్నాయి. కనుకనే కొరపులు దాడి ప్రారంభించలేదు. ఇంతటి రణనియంతి కల యుద్ధం ముందు కృష్ణుడికి గీతాబోధకు సమయం దొరకటం అశ్చర్యమూ కాదు, అనపొజుకృమూ లేదు.

ఇంక గీతాబోధకు రణరంగం తగిన ప్రాంగణం కాదనే వాదన.

యుద్ధానికి సిద్ధమై ఏడక్షౌహిణుల సైన్యంతో సమరాంగణంలో ఆదు గుఱెట్టిన పార్థుడు అనమయ విరేచంలో నిముణుడు కావటం కేవలం అర్జునుడికే కాదు యావద్రాణలోకం అభిజాత్యానికే తీరని మచ్చ. ధర్మ నిర్వహణలో వెలాయనవారం జొరబడితే, నైతిక సామాజిక విలువలు నాశనమౌతాయి. కనుక అర్జునుడు స్వకర్మమార్గానికి మరలటం ఎంతో అవసరం.

పాపపుణ్యాలు పాంచభౌతిక దేహంవల్లనే కలుగుతాయి. కనుక, దేహము అత్యుపాదయి బోధిస్తూ, ప్రాసంగికంగా, భగవంతుని చేరుకోటానికి ఉన్న విధానాలన్నిటినీ వివరించటం జరిగింది. ఇందులో ఉద్దేశం ప్రతిమార్గంలోనూ పాథకుడు అనువరించవలసిన కర్మాలు ధర్మాలు ఉంటాయని, సలాయనవారం వల్ల ప్రయోజనంలేదని, ఉన్న అన్నిమార్గాలకన్న క్షత్రియులకు మంథమూ, సుకరమూ అయినది ఎయితకర్మ మార్గమేననీ, నలుగురు, జరుపు వదలి, యుద్ధం జయించి లౌకిక మతాలో, మరణించి పరలోక నైథవాలో పొందాని భగవానుడు కేవలం తత్కాల సంకయాత్ముడైన నరుని బోధిస్తూ, విశ్వసంకయాత్ముడైన పరలోకాన్నంతటినీ మేలుకొలిపి శాశ్వతానంద ప్రదాయినిగా గీతాశాస్త్రాన్ని అందించి హెచ్చరించాడు. ఆ అందించిన వేర్ధత్తి చూస్తే, గీత మామవుదు మాధవుడ యేందుకున్న భిన్నమార్గ ధర్మసంకలనమూ అనిపిస్తుంది. సామాజిక ధర్మగ్లాని నిరోధానికి

భగవానుడు, నరునిలోని ధర్మగ్ధుని విరోధానికి దగవర్గీత అనిర్వచించించి
అనుకోవచ్చు. అందుకేనేమో భగవానుడు కూడా సంకయాలను వదలి
వరమార్గాన్ని గ్రహించండి అని బోధిస్తున్నాడు.

“ఉత్తిష్ఠతః జాగ్రత్ ప్రాప్య వరా వ్విబోధతః”

28. గురువు

సంస్కృత వాఙ్మయంలోని శబ్దజాలంలో “గురుః” అనేది అత్యంత
విశిష్టతరమైంది. గురువంటే ఉపదేశించేవాడు ‘గృణాతి ఉపదిశతి ఇతి
గురుః’ అనే వ్యుత్పత్తి వస్తువనించి అమాదానంగా, పరంపరాగతంగా సంప్రా
ప్తమైన జ్ఞాన విజ్ఞానాల్ని సామర్థవమూలంగా అత్యంత వాత్సల్యంతో
మెలగంగా, మౌక్త్యంగా శిష్యునికి అందించేవాడే గురువు

ఇందులో ‘జ్ఞానం’ అనేది ఆధ్యాత్మిక రంగానికి సంబంధించింది కాగా,
‘విజ్ఞానం’ అనేది కళలు, విద్యలు మొదలైన వాటిలోగూడిన సమస్త భౌతిక
ప్రపంచానికి సంబంధించింది.

గురువర్జుని దృఢమైన మానసిక సంకల్పము, శక్తివంతమైన వాక్కు,
వాత్సల్య పూర్వకమైన పుర్య- అనే త్రివిధ మార్గాల ద్వారా జ్ఞాన,
విజ్ఞానాలకు సంబంధించిన ‘అనుభవసారం’ శిష్యునకు అందుతుంది ఆ
రీతిగా గురుచరణ సన్నిధిలో నిష్ఠాతుడైన శిష్యుడు-

“ఉత్తమోత్తమ గురుం శిష్యుండ నైతి

గురువు నయోద సన్నిష్ఠ కోటుంకును”

అని పవిత్రయంగా, సభక్తికంగా గురువువద్ద పెంపుపుచ్చుకొని, తాను
మరోచోట ‘గురు’ పదవిని అధిష్టిస్తాడు. ఈ విధంగా ఈ గురుశిష్య

పంప్రదాయం ఆవిచ్చిష్టంగా కొనసాగే అమృతవాహినీ బారతీయ సంస్కృతి యొక్క ప్రకృతి చాటి ప్రత్యేక లక్షణాలలో ఈ గురుశిష్య పంప్రదాయం అత్యంత ముఖ్యమైంది

అసలు మన దేశంయొక్క ఔగోళిక స్వరూపంలోనే ఈ గురుశిష్య భావం పంలినమై ఉండడం మనం గమనించవచ్చు. అనుక్షణమూ స్వచ్ఛమైన హిమవరంలో నిర్మలంగా ఎదుగుతూవున్న దేవతాత్మయైన హిమాలయం గురువుకు ప్రతీక! లంఠరమంది శిరస్సులో ఆజామబాహువుగా విలిచివున్న ఆ గురు చరణ పుష్పాదిని పాగిలబడిన సచ్చిష్యునికి ప్రతీక యావద్భారతావని, ఆపరిమిత వాత్సల్యంతో ఆ శిష్యునిపై ప్రసరించే జ్ఞానవిజ్ఞానసారమే దివ్యగుంగి! ఈ ప్రవాహ ప్రసారం విరంజరమూ, శాశ్వతమూ కూడ

పవిత్రమైన 'గురువరంపర' యందలి కౌన్తల్యాన్ని గుర్తించిన ప్రాచీనము

గురుశ్రుహ్నో గురు ర్విష్ణుః
గురుద్దేవో మహేశ్వరః,
గురుస్సాక్షాత్ పరం బ్రహ్మ
తస్మై శ్రీగురవే నమః

అవి గురువును శ్రీమూర్తుతో సమానంగానూ, సమస్త జగత్తును గురుభావనతోనూ ఆరాదించారు

మన ప్రాచీన గురువరంపరకు చెందిన మహర్షులందరిలోనూ కృష్ణ దైపాయనుడనే నామంకం వేదవ్యాస భగవానునకు ఒక విశిష్టత ఉన్నది. అనంతంగావున్న వేదరాశిని వింగడించి, విపులవాఙ్మయాన్ని సృజించి, ఆ మహనీయుడు అంతటితో తీరుకొనక తన చేతులెత్తి యావత్ప్రపంచానికి "మి ధర్మాన్ని మీరు రక్షించండి! ఇర్థ కామాదులు వాటంతట అవే పిడిస్తాయి"- అనే కర్తవ్యాన్ని ఎలుగెత్తి ఘోషించారు

రాజుగ్నే య బాధిరాజులు పెరమ ఋషి అవతరించిన అషోడ శుద్ధ పౌర్ణమిని అమాదిగా భారతీయులు "గురుపూర్ణిమ" గా ఆచరిస్తూ ఉన్నారు ప్రాచీన గురుకులార్లో సమావర్తవచ్చినారు ఈ రోజే అరుగుతూ వుండేవి!

దత్తుడై పెర్చుదిసమైన ఈ వ్యాసమూర్తిమనాడు పురాతనమూ, ప్రసి మంమూ అయిన బారతీయ గురుశిష్య సంప్రదాయాన్ని జ్ఞాపకం చేపకొని ప్రతి హైందిపుడూ గురుపుంధరికి పెరమగురువైన శ్రీనివాసుని కృపకు పాత్రులు కాగలరు గాక! ఈ సంప్రదాయ స్మరణతో ఉత్తమ స్ఫూర్తిని పొంది దివ్యజీవులగురుగుగాక! "దత్త రక్షతి రక్షితః" అన్న గురుపదేశానుసారం ఈ గురుపూర్ణిమనాడు దర్శించరణకు పునరంతరమవుతూ వర్వజనాళి అర్థనామాదులు పొందెదరుగాక!

నమో మ్రతే వ్యాస విశాలయదే
పుర్ధారవిందాయత సప్రసేత్ర,
మీన త్వయా బారత లైస్సార్లు;
ప్రజ్ఞాళితో జ్ఞానమయః ప్రదీపః.

29. విద్యయా అమృతమశ్నుతే

ఈ విశాం విక్రంరో ఆ మాటకు వస్తే మువ్వంగా భారతీయ జీవనంలో విజ్ఞానానికున్న ప్రతిష్ఠ అంతా ఇంతా కాదు "నహి జ్ఞానేన సదృశం పెన్దిత మిహ విద్యతే, జ్ఞానాదేవ య నైవ్యం, జ్ఞానవాన్ మాం ప్రసద్యతే" రాంటి గీతావాక్యాలు జ్ఞానం అలివెన్దితమైందని, జ్ఞానము వల్లనే మోక్షసిద్ధి కలుగుతుందని, జ్ఞానవంతుడు జీవించుచు పొందురాడని సెలవిస్తున్నాయి. దీన్నే భాగవతంలో అందరికీ అందుబాడైన బాషలో-

"చక్షహస్త్వని ప్రకటించు చదువు చదువు, కుంబినీదవు చెప్పెడు గురుడు గురుడు, తండ్రి హరి శేరుమనియెడి తండ్రి తండ్రి" అని

భగవద్విషయము, విలాప ప్రభావ ప్రబోధనలే చదువు లక్ష్యంగా వివరించారు. అందుకే జనజీవనంలో పాఠమాత్మిక జ్ఞానానికి హెచ్చు ప్రాధాన్యం లభించి ప్రతి విషయాన్ని భగవద్విషయాలి ప్రసాద దృష్టితోనే చూడడం జరిగి, ప్రతి లోకీక విషయాన్ని కూడా పాఠమాత్మిక నేతృత్వంలోనే ముడినేయటం జరిగింది. అందుకే క్రాంత దర్శనమైన మహర్షులు ప్రశాంత ప్రయోగజీవిత వాతావరణంలో జరిపిన సత్యాన్వేషణ ఫలితాలు వివిధ పాఠమాత్మిక శాస్త్రాల రూపంలో మన కందాయి

భౌతికాలంబనా రహిత పాఠమాత్మిక ప్రయత్నాలు సామాన్యంకు సామాన్యంగా నేల విడిచిన సాము లాంటిది వాళ్ళకు తెలియక పోలేదు. అందువల్లనే విజ్ఞానాన్ని రెండు బాగాలుచేసి అవిద్య విద్య అన్నారు. లోకవి హితాలన్నీ పాదార్థికాలూ లేద అవిద్యా సంభూతాలనీ, విద్య పాఠమాత్మికమనీ అన్నారు. లోకీకంలో లభించే దీర్ఘదక్షతలు, శాంతి సౌభాగ్యం పాఠమాత్మిక ప్రయోజనాలకు ప్రాతిపదిక అయ్యాయి

ఈ లోకీక పాఠమాత్మిక ప్రయోజనాలని సాధించి పెట్టగలవారిని సమాజం గురువులుగా స్వీకరించి 'గురుదేవో భవ' గురువునకు దైవసమా హంలో పెద్దపీట వేసి గౌరవించింది.

దీనికి ప్రతిగా మహర్షులు పాఠమాత్మిక విజ్ఞాన సాధన ప్రబోధనలతో పాటు లోకీక సౌభాగ్యం కోసం వివిధ నియమావళి గ్రంథాలు, పాదార్థిక శాస్త్రాలు రచించి, వాటిద్వారా ఆధ్యాత్మిక విద్యా సాధనకు మూలభూతమైన సుశిక్షిత వ్యవస్థా ప్థావనకు సాధనకు తమ జీవితాలు అంతేకం చేశారు. దాని ఫలమే ఈనాడు మనకు లభిస్తున్న వివిధ స్మృతులు, శాస్త్ర గ్రంథాలు. లక్ష్య, నియమ, దీక్షా రహిత సమాజం సాదించ గలిగిందేదీ లేదన్న సత్యాన్ని వారెప్పుడో గుర్తించారు విశ్వాంతరాధ్య పదార్థ విజ్ఞానంలోపాటు, లోకీక వ్యవస్థాపరమైన చతుష్కర్మ కర్మాగ్రంథాలు వారి ప్రసాదంగా సమాజాని కందాయి

ఆ అపార శాస్త్ర సమ్మేధవ ఫలంగానే రాముడు, కృష్ణుడు, ఆర్జునుడు లాంటి, ప్రాణాన్ని తృణప్రాయంగా భావించి ఆదర్శంగా నిలువగల సర్వ సత్కార్య దీక్షాదక్షులెందరో సమాజానికి అందివచ్చారు. దాని ఫలంగానే రాముని ఆదర్శ భార్గవ జీవనం, కృష్ణుని జ్ఞాన బోధామృతం సమాజాని కందాయి. ఇందుకు కారణాలు సమాజంలో చిరస్థాయిగా విల్చిన గురు శిష్య సంబంధ పద్ధతులు.

అవిద్యా (అజ్ఞానం మూఢతం కాదు) రూపాలైన సుప్రీత, సురక్షిత సమాజ స్థాపన ప్రక్రియలద్వారా మానవుడు మృత్యువును అంటే మరణ భయాన్ని దాటి ధీరుడు కావాలి ఈ ప్రయత్నసిద్ధి, పరిష్కార హస్తాంతర విజ్ఞానంతో, పద్విద్యా పాధవతో అమృత తత్వాన్ని అందుకోవాలి

ఈ లక్ష్యసిద్ధికి గురువులు ముందుండి శిష్యులనే తత్వత్కార్య కలాపాలు విరూపింపజేసి సుప్రీత రాజ్య స్థాపనాదులకు తమ విజ్ఞానాన్ని భారపోస్తే, శిష్యులూ గురుదైవతంలో గురుత్వం పొంచి నిస్సంకోచంగా వారి ఆశయసిద్ధికి అత్మార్చణబుద్ధితో యవహరించి సమాజానికి ఆదర్శప్రాయులయ్యారు

మరి ఈ తపస్సు, పాదవా, రాజప్రసాదాల్లో రమణీయ హర్షానంద మధ్య, రమణుల పరపవ పాద్యమయ్యేది కాదు.

అందుకే తిరికి దూరంగా, అనుభవమే తీతగా, అంటలే అమృతంగా, అందరిలో తామూ ఒకడుగా బ్రతికి బ్రతికించడం నేర్పుకునేందుగా వీలుగా కులపతులు, గురుకులాలు విరూపించి వర్తతోముఖ విద్యాబోధవనేపీ సమాజోపయోగామరత్తిలో ప్రతిష్ఠిస్తే, ఒక యవస్థగా తీర్చిదిద్దారు

ఈనాటి అక్షరాధి మంచి శాస్త్ర పర్యంక దీక్షాదక్షులరకూ అపారవాస సంబద్ధ విద్యాలయ స్థాపనకు ఆనాటి గురుకుల పద్ధతే అది ఆదర్శం అని చెప్పవచ్చు

అన్నిటికీ ఆదర్శం, సామాజిక లోభ్య శ్రోత్రాల కఠిక వాతావరణంలో విద్యార్థిని సుశిక్షితుని చేయటం.

కాని వర్తమానంలో వాస్తవాలు వేరై తారుమారై నీరుగారిపోయాయి. ఆదర్శం అందరి మెక్కింది అర్హాటం ఆచరణలోనికి వచ్చింది గురు శిష్యులకు సమన్వయ బతుకెక్కినై సద్విద్యాసాధన గురి తప్పిపోయింది. గురుకులాలు గురు కుల సంఘాలొతున్నాయి అన్నిచోట్లా వంకల్పం ఆరాధనల బదులు, నైకల్యం, నైరుద్యం, వైమనస్యం తొండవిస్తున్నాయి

ఇది ఇలాగే సాగితే మనిషి మరణాన్ని చాటడం దేవు డెరుగు, మరణరూప మరో మృగంగా మారటానికి ఎంతోకాలం పట్టదు.

అందుకే అందరం అన్నివేళలా ఈ అక్షర పర్యాన్ని మననం చేస్తూ మనవి మనం మధించుకోవాలి

అవిద్యయా మృత్యుం తీర్త్య,
విద్యయా అమృత మశ్నుతే.

30. శిష్య చిత్తాపహరకః

విశ్వనాథన సంబంధాలలో ముగ్గురికి అతివిశిష్టమైన, పవిత్రమైన స్థానం వుంది. జన్మ నిచ్చిన తల్లిదండ్రులు, జీవనానికి మార్గదర్శకత్వాన్ని నిర్వహించే విద్యాగురువు ఈ గురువు పర్యవేక్షకుడు, పర్యవేక్షకుడు కావలెనన్న భావం సర్వేసర్వత్రా ద్యోతకమవుతుంది అందుకేనేమో అంగలూషలో 'షూష్టర్' అన్న శబ్దము గురువు పరంగా వాడటం జరుగుతున్నది భారతీయ జీవన విధానంలో మాత్రం ఈ భావనకు ఇంకా మూఢాకు లెక్కవగా బలమే వున్నది తల్లిదండ్రులను ప్రకృతి పురుషరూపులుగా అద్యమూర్తిత్వముతో పమంగా లక్ష్మీనారాయణులనీ, పార్వతీవరమేశ్వరులనీ ఇత్యాదిగా సంబోధించడం జరుగుతున్నది కాని గురువు విషయమున ఈ త్రైమూర్తికమైన దేవతా మూల స్వరూపం పర్యవ్యాపకమూ అయిన అనంత నైకవానికి బాహర

రూపంగా అంటే పరబ్రహ్మకు ప్రతిరూపంగా భావించారు. భారతీయు దృక్పథంలో గురువు లోకీక ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానస్వరూప, పరమపద గమ్యానికి పారదర్శకమైన రాచబాట అన్నమాట అందుకనే గురువును విశ్వం నిష్క్రళంక బుద్ధిలో పరబ్రహ్మకు ప్రతిరూపంగా ఆరాధించమని శాస్త్రవాఙ్మయం పెరిచిస్తోంది అంటేకాదు శిష్యుడు కోపేస్తే గురువు తప్పించగలడు గురువు కోపేస్తే శిష్యుడు కూడ అశక్తుడని కనుక పార్థక జీవవాఙ్మయం గురుశ్చ సతి అనశ్చకమని శాస్త్రం చెప్తోంది గురుశ్చపక పాతకులై ప్రశస్తిన పొందిన శ్రీరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు, పాండవులచరిత్ర, గురువు కోపానికి శాపానికి, బలైన కర్ణాదుల వృత్తాంతాలు మనకు నిదర్శనాలు తన ఆపారమైన నిష్కలో గురువును మెప్పించగలిగి, పుష్కల అవ్యతరోషం కర్ణ జీవితానికి ఎలా చరమగీతం పాడింది మనందరికీ తెలుసు కనుక మానవుని ఇహపర జీవనానికి గురువే శరణ్యం అందుకే గురువులు కూడ తమ బాధ్యతలను గుర్తించి, తమను అశ్రయించినవారికీ సద్గతులు చూపించారు

తల్లిదండ్రుల సుమతీరానికి దూరంగా వుంచి విద్యార్జుణలో నిష్ఠ, దీక్ష, పాధన పెంపొందించి గురు సమక్షంలోనే వారిని సత్సవిద్యాపాఠశాలగురులను చేపించుకు ఛాతులకు గురుకులంలోనే అవాస ఆహార సౌకర్యాలు కూడ కల్పించి, విద్యా ప్రబోధం నిర్వహించడం జరిగింది

సామాజికమైన మార్పులు ఎన్ని వస్తున్నా అనాటి ఆశ్రమాధారిత విద్యావిధానం తనాటికీ కొత్త కొత్తపేర్లతో జరుగుతూనే వున్నది అయితే ఫలితాలు మౌళికం వ్యత్యస్తంగా వున్నాయి ఈవాడు సర్వే సర్వదా గురుశిష్యులిద్దరిలో ఒకరకమైన అసంతృప్తి, అలాటం, నిస్సృహ, నైరాశ్యం చోటుచేసుకున్నాయి ఫలితంగా విద్య అన్న శబ్దానికి అర్థం, గురు శబ్దానికిన్న గౌరవం మెట్టు మెట్టుగా జారుకున్నది

అన్నివిధాలా అభివృద్ధి పొందినామని భుజాలు చరిచే దేశాలలో కూడ ఈ వింత నైరాశ్యం, నిస్సృహ తప్పటలేదు వీటన్నిటికీ మూలకారణం

గురు శిష్యుల మధ్య అవగాహన లోపించటం, ఆధ్యాత్మిక విద్య లోకక ఆధార విద్యలకు అంతుపం కాకపోవటం. అహంకారి పచ్చిమ్యడు కావట్లే, గురువులోకూడ దాంభీకులున్నారట! అహంకారముతో అణగిపోయినవారి దృష్టింతాలు మవకున్నా గురు లాభువాన్ని గూర్చి చెప్పే పందర్బాలు చాల విర్లవంధ్యంగా విషిక్షితంగా శాస్త్రాలు వివరించాయి గురువులు శిష్యుల హృదయాల్ని ఎందుకు ఆశ్చరించలేక పోతున్నారు- అన్నదానికి గురుగీతలోని ఈశోకం అద్దం పడుతోంది.

"గురవో బహుః పంథి శిష్య విత్తావహరకాః,

స గురుః దుష్టలో దేవి, శిష్య పంతావహరకః."

గురువులకు శిష్యుల జేబుల బదువుల గురించేగాని, వారి మనస్సులోని వైకల్యపు బదువుల్ని దించే శ్రద్ధ కలవారు అక్కమవి, శివుడే భవానికి పెరినిచ్చారు మరి మనం చెయ్యగలిగిందేముంది?

గురు బౌద్ధమి పందర్బంగా గురు గౌరవాన్ని, గురు శిష్య పంప్ర దాయాలను పునరుద్ధరించే వ్రయుత్తము ఏ కొద్దిగా అరిగినా అదే ఆ గురుచంద్రులకు మన కి చిరు నూలిపోగు.

పంపార పాగర పముద్ధరక్షైః మంత్రం

బ్రహ్మాది దేవముని పూజిత పీఠమంత్రమ్,

దానిద్య దుఃఖ భయశోకవివాళ మంత్రం

నందే మహాభయహరం గురురాజ మంత్రమ్.

31. విద్యాబోధన

చదువెందుకు? దీనికి సమాధానం దొరుకుతుంది ప్రహ్లాదచరిత్రలో.

"చదువనివా దజ్ఞుడగు, చదివిన పదపద్వినేః చతురత గణగువో, చదివించెద

అర్హులొద్ద చదువుము" ఈమాట అన్నది పాక్షాత్ హిరణ్యకశిపుడు. అర్హుడైన వానివద్ద చదువుకోవలసిందని బోధిస్తాడు అంటే అజ్ఞానాన్ని పోగొట్టి దృంద్వ విషయ పరిజ్ఞానము, లోకవీతి బోధింపగలవాడు- పూజనీయుడు, అర్హుడౌతాడన్నమాట అయితే ఈ విజ్ఞానం కేవలం పదార్థకమే గాక పారమాత్మికం కూడా కావాలి. అది ఇహంలో ఇబ్బంది లేకుండా పరమపదయోగం కోసం తోడ్పడగలిగిందిగా వుండాలి అందుకే ప్రహ్లాదు డంటాడు 'కుంభివీధవు చెప్పెడు గురుడు గురుడు' అని లోకీకజ్ఞానంతోపాటు పదమవధ దర్శకుడు గనుకనే కంటెదుటే దైవాలలో మూతాపితరుల పరమప గురువును చేర్చి తమ దైవీభావన వ్యక్తపరచుకున్నారని పూర్వజనవత్తములు.

దీనికి తగ్గట్టుగానే గురువులు కూడా తమ కర్తవ్యాన్ని ఎంతో శ్రద్ధగా నిర్వర్తించేవారు. దేవగురువు బృహస్పతి, రాక్షస గురువు శృక్రాచార్యులు, కురుపాండవ గురువులు ద్రోణ భీష్మరులు తమ శిష్యుల అభ్యవృత్తి కోసం ఎలా పాటుపడింది మనకు తెలుసు ఇక గురు నియమాలకు లోతై, ఆకలికి తట్టుకోలేక జల్లేడు తిని కళ్లు పోగొట్టుకున్న ఉపమన్యునికథ యోగ్యతా మశీలనలో ఎదురయ్యే గురు పరీక్షలకూ, అశ్రితుని పట్ల గురువుకుండే అపారవాత్సల్యానికి విదర్శనం.

ఈ సద్విద్యాబోధనప్రవృత్తిలో గురువు దండించివా అదోక అసలా ధనుసు కోక "బుద్ధి చెప్పెవాడు గ్రుద్దివే వేసుయా" అని పద్మబాటు చేసుకున్నాడు అందుకే అందరికీ దూరంగా పదవగాహనకు వీలుగా గురుకులాలు ఏర్పాటుచేసి అత్యయతా భావనకు అనువైన తీరు కల్పించారు అందువల్లనే అట అపూర్వ విజ్ఞానము లెందరో అనిర్భవించారు అవాటి పరపడిలో సాగివంతకాలం విద్యుకోక గద్దె గురువుకొక గౌరవం విలకడగా వడిచాయి అత్యుప్రత్యయంతో గురువు వెతిరించవలసి వచ్చిన సందర్భాలలో కూడా ఆ తీరు అతలాయితవంతో కాక అరాధనీయంగా ఎలా రూపొందిందో భీష్మరుల చరిత్ర చెప్తుంది

తన వెఱుగని గురువుకోసం వేలు తెగ గోమకున్న శిష్యు డొకడైతే, గురువు గురుగర్హనేదన తీర్చేందుకు వరుణువే శాసించ బడులేదని శిష్యు డింకొకడు ఇంతటి తపన, తాదాత్మ్యం గురు శిష్యులమధ్య ఉండటం వలనే అనాటి గురుకుల విధానాలు సమతామమతలకూ అమృతమయ విద్యాబోధనకూ అందహారుయ్యాయి

మరిప్పుడు జరుగుతున్నదేమిటి?

అనాటి సమతామమతలు సమాజంలోనే కరువయ్యాయి మమత మానవత్వం మీదిమండి మనకెంత రాబడి అన్నదానికి మారి విద్య విలువను తగ్గించివేస్తున్నది 'గుడ్డితే నేమయ్యా' అనే రోజులు పోయి గురు 'గుణం' కుదర్చాలనుకునే రోజులు వచ్చాయి సర్వకుక్షపరవృత్తి నదనాలు కావలసిన వేటి గురుకులాలు 'గురు కుల' రాజకీయ కషాయితా లొతున్నాయి. అందుకే అంతటా అవేదన, ఆక్రోశం, ఆర్పాటాలే ప్రజ్వలిస్తున్నాయి అమాచానంగావస్తున్న అంశర్కధనం ఆత్మవిశేషణం కొడిగట్టిన దీపాలొతు న్నాయి సర్వనిష్ఠానాశ్రకుడు పాపూణికంగా "బడిపంతులు" స్థాయినే పొందగలుగుతున్నాడు

జాతికి ఈ గతి మారాలంటే ముందు పరుగుకన్న వెనుకచూపు ఎంతో అవసరం నైతిక విలువలకు విలువవీయని ప్రగతి ఎంతటిదైనా అది వివాదానికే దారితీస్తుందన్న సంగతి చరిత్ర చెప్పున్న సత్యం అందుకే భౌతిక విజ్ఞానవిజయోంధంలో చిక్కి సతమతమౌతున్న ప్రాణి మీద సమతామమతా సహవాసుభూతి కిరణాలు ప్రసరించాలి. ఆర్పాటాలు అడంబరాలకు బదులు అంశర్కధనం, అల్పానుశీలనం ప్రాతిపదికగా విజ్ఞాన ప్రసార ప్రబోధనల ప్రణాళిక లేరృదాలి పరస్పర రూక్షవీక్షణాలకు బదులు అంశర్కధనం, అల్పానుశీలనం ప్రాతిపదికగా విజ్ఞాన ప్రసార ప్రబోధనల ప్రణాళిక లేరృదాలి పరస్పర రూక్షవీక్షణాలకు బదులు దీక్షాదక్షతలకు స్థానం ఏర్పడాలి. ఆధార విద్యలన్నిటికీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం కావటం ఎంతైనా మంచిదేమో. వృత్తిబోపాటు ప్రవృత్తులలో కూడా నిలకడ ఏర్పడుతుంది.

‘‘చాచి ఇవి జరుగుచున్నాయి’’ అని గొప్పవాడికి అన్నమే అమ్మతం గాని, పరదర్శన పరమాన్నం కాదు, కనుక ప్రగతి పరిణతి అందెంచుటగా రావలసిందే పాంశ్చనాత్మక మజ్జానీతి ద్వారానే అధ్యాత్మికత స్వయంగా సంక్రమిస్తుంది అందుకే అందరూ ఎదురు చూడాలి అదే ఒక గురుప్రార్థన

...

32. ముగ్గురు ఆశ్వురులు

మనిషి మనిషికి ఒక కథ మనమే మనమెక్కడ ఒక వ్యధ ఈ కథలూ వ్యధలూ పరమ రౌపికా రైవస్యం కొట్టిపారేస్తాం మనోభు రుష్మం జీవితాలకు సంబంధించివచ్చు సాన, అమృతేణాం నమనరించి ఒక ప్రత్యేకమను సంరంభించుకుంటాయి పాపాజీకంగా తిరస్కరించిన సన్నివేశంకూడా ‘విమర్శ తీందోశీరణేష్వివాంకా’ అన్నట్లు మరుగునపడి మచ్చగా కాక మడుటిబొట్టుగా బాపిస్తూ విమాతన సందేశ సంధాయకాలే నిలాయి

ఆశ్వురులలో ఒకరైన విశ్వనాథాయణులవారు అష్టలిత బ్రహ్మచారిగా శ్రీరంగనాథుని మాలాకైకర్యంతో జీవిత తురీయార్థాన్ని సాధించి చూస్తున్న వ్యక్తి ఆ నైషీక బ్రహ్మచారికి విధిపశువ దేవదేవి అను వేశ్యతోపం పర్కం కలిగింది విజానికిది అయిన రౌత్యంవల్ల ఏర్పడిందికాదు ‘నజ్జన చిత్తవృత్తి రాతిగుడినంటది లోకములోన వేశ్యలున్ కాకుంపంటవారు అటుగాన ప్రమాదము’ అని మొగూటం లేకుండా చెప్పగలిగిన ఆ వజ్రవం జర పన్నిధిపైన సద్భావం-అర్చితాం పరాయణత్వము, అగ్రతపాత్పత్యం అన్న పరమభాగవత ధర్మాల అతివ్యాప్తవల్ల దృఢదారునై, తరుణవృక్షమై, ఫలదాయమై, పూనై, తన్నుకరందమై చివరకు వీర్యకన్న పల్లవై పోయింది

తరువాత దైవమంఘటనలవల్ల దేవదేవీ పాంగత్యం కలిగి 'నిలదీ అంగము రంగవాద' అని ఆవేశంతో ప్రార్థించేదాకా పోవటం, తరువాత జరిగిన కథా అందరికీ తెలిసిందే, వివరకు తొండరడిస్తాడి, రంగవాదులలో లీనమైనట్లు కథ చెప్తోంది. ఎంత మహాత్ములకైనా ఏదో ఒక సందర్భంలో జారుపాటు రప్పదవీ, అంతమూత్రాన ఒక క్షణి సతనంగా భావించాడని, సత్కృత్యమైన వ్రతి ఆత్మకు, పరమాత్మ సాక్షాత్కారం పొందే అర్హత ఉందని ఈ కథాపందేశం

ఇక అర్చకుల్లో మరొక ప్రముఖులు తిరుప్పావ్సార్, సామాజికంగా అంత్యకులజాలు శ్రీరంగవిపై కీర్తనలుపాడి జీవితాన్ని చరితార్థం చేసుకున్న మహాత్ముడు మరీ ఆ భక్తికి మురిసిన శ్రీరంగేశుని దృష్టిలో ఆయన కుల మొక ముతినంగా లోచరేడు. ఆలయాని కవతం ఉండవలసిన పాణము ఏని, పన్నిదికి తీసుకరావలసిందిగా అజ్ఞాపిస్తే, పాఠమాత్మిక ప్రయోజనాలు సాధించాలంటే సామాజిక లొల్లాలను అధిగమించి అత్యోన్నతి సందుకో వలెనన్న పత్వాన్ని గ్రహించివ లోకపారంగమసోముని పాజ్ఞాన్యమును తమ భుజస్సంధాలమీద ఎక్కించుకొని శ్రీరంగధాముని పన్నిదికి చేర్చారు 'సామాజికాచారపు మడి దడి' కట్టుకుంటూ మన సమజీవన చదరంగంలో దరితజనోద్ధరణను ఒక పాపుచేసిన ఈవాటిమనకన్న ఆచరణలో చూపిన ఆనాటివా రెంత ముందువ్నారో అనిపిస్తుంది

అద మగ భేదం ఐహిక ప్రయోజనాలకు మృతమేగాని, పరమాత్మ, సాక్షాత్కారానికి, అత్యోన్నతికి అద్దురాదని బ్రహ్మజ్ఞానులెందరో నిరూపించారు కాని ముగ్ధభక్తే సాధవగా, గోపికలే అదర్శంగా శ్రీకృష్ణుని అవస్థభక్తిలో పేరించి తా వలంకరించుకొన్న మూలంతో భగవాను వలంకరింపించి, 'మాడితుడుత్తవాచ్చియూలో' అనిపించుకున్న గోదాదేవి, వాచ్చియూర్ తిరుమొళి, తిరుప్పావైలను రచించి రంగైక్కుం చెంది పరమాత్ముని పాడేందుకు పాండిత్యపొడిమే అక్కర లేదని, పరిశుద్ధమైన సువస్త్వచాలని చాటిన మహాభక్తురాలు 'సుదలి మెచ్చిన ఇల్లు సురలకు పట్టిల్లు' అని అడు

గడుగునా మాటలకోటలు కట్టి మనకూ, అత్యంతాన్ని, పారమాత్మికపు ఆరాటాన్ని అనుభవంతో చూపిన ఆనాటివారికి ఎంతదావో మరి!

ఐహికాన్ని ఆనందోపి మనమృ మాధవాయత్తం చేసిన ఆ పుణ్య మూర్తుల జీవనచరిత్ర పామాణిక చైతన్య నమతా శంఖారావం. మనం మరి ఖచ్చితులమైతే తప్ప ఆ చైతన్య స్వర ధునిని మానవక్షేత్రం వైపు మళ్లించుకొని, మానవతల వెంటలు మళ్లి మళ్లి పెండించుకోవచ్చు

...

33. రామానుజాచార్యులు

జీవుడు - దేవుడు ఈ చర్చ ఈనాటిది కాదు. నిలిచి వడిచే జంతువు నిలిచి అలోచించటం నేర్చుకున్నప్పటినుండి చర్చితచర్చణంగా జరుగుతూ వస్తున్నదే అందరికీ అంశారూపంలో ఉండేవాడు అత్య అవి, అందరూ, అందరికీ తానేమై నడిపించేది పరమాత్మయని శాస్త్రాలు చెబుతున్నాయి ఈ అంశా రూపమైన అత్య బ్రహ్మదాత్మలో లీనం కావడాన్ని గురించే అందరి భావాల్లోను భాషల్లోను అంతరాల్లేర్చుతున్నాయి

అల్మే మున్ను, నీవే పరమాత్మ అని అభేద పీఠాంతాన్ని ఒక ఆచార్యులు ప్రతిపాదీస్తే, అంశారూప అత్యత్వం ఆ పరమాత్మ సర్వావయవ, సెగుణ సంపన్నుడు, సర్వ శక్తిమంతుడు; ఆ విశిష్టగుణ సంపన్నుణ్ణి ఈ జీవాత్మ అంచెలంచెలుగా చేరుకొని లీనం కావటం ముక్తియని మరొక ఆచార్యులు జ్ఞాన పీఠం మధనం చేసి సెలవిస్తే, అవలు అది వేరు, ఇది వేరు, అదీ ఇదీ ఒకటి కానే కావు, దేని అంతరం దానిదే అని మూడవ ఆచార్యులు వెగవేసి చెప్పారు కాని, అందరికీ బ్రహ్మమూత్రాలు, భగవద్గీత, ఉపనిషత్తులే ఆధారాలు కావడంతో అధ్యాత్మికంగా ఏకమూత్రత పీఠించినప్పటికీ ఆ యతుల సుతులు, బోధవాగతులు మూత్రం విభేదించాయి

'చర్మమపి' బోధించిన ఆదిశంకరుల ఆద్యైతం నిర్గుణోపాసనా ప్రాధాన్యం వల్ల అందరికీ అందేది కాదు. అందరికీ అందుబాటులో లేని చర్మాన్ని సగుణం చేసి సామాన్య జనారాధనీయం చేసిన ఘనత ఎన్నడూమానుజులకే చెందుతుంది.

వారి దృష్టిలో భగవదారాధనకు అవస్థాభేదాలు, ఆధార భేదాలు లేనే లేవు. వారిది సమతానాదం రూపెత్తిన సిద్ధాంతం. వారి బోధల్లో మానవులందరూ శ్రీ రంగేశుని దయాపాత్రులు కావాలని, వారికి సంబంధించిన కథలల్లో కూడ సర్వజీవ సమత్వమే గోచరిస్తుంది. ఆచార్య నిష్ఠ, విశిష్టాచార్యులైతే వారి సిద్ధాంతానికి మూల స్తంభాలు.

సామాజికంగా వెలిగి ఉన్నవారిని సమాజ ప్రసంగిలోకి తీసుకునే కిరుచ్చిం రామానుజులవాడే ప్రారంభమైంది. గురూపదిష్టమై జననీయమైన సమయం రావ్ని, సర్వజన సంక్షేమ, సంతరణలకోసం, గోపురసందేశంగా విచ్చిందే వారి పృథ్వీదార్యం అంతా ఇంతా కాదు.

సమయైన యాదవసంకాతులతో వారి భేదం శాబ్దికమైన అర్థ విపర్యయాన్ని కాని, విప్లవైరిష్ట్యారాధన తత్పరతను, నిర్భీకతను వ్యక్తం చేస్తుంది.

అలయ నిర్వహణాదుల విషయంలో కూడ రామానుజుల పాత్ర ఎంతో ఎక్కువ. కలగాపులగంగా పున్న అర్చా విధానాన్ని సరిదిద్ది అగమోక్తకమంలో ఉన్న అలయాలలో ముఖ్యంగా శ్రీవారి ఆలయంలో ప్రవేశ పెట్టిన ఘనత కామానుజులదే.

అంతెందుకూ తిరువతిలోని పార్థసారథి ఆలయం గోవిందరాజు అలయంగానూ, తిరువతి గోవిందరాజు పట్టణంగా రూపుదిద్దుకొన్నదంటే వారికి ఎన్నడూమానుజులే కారణం.

అని మేనమామ తిరుమలనంటే తిరుమలలో స్థిరనివాస కారణంగా, వారివైతే అశిషి వర్త (అలిపిరి) శాస్త్రాధ్యయనం చేసిన ఆచార్య రామా

మజలకు, తిరుమల చరిత్రకు వీడు బంధం ఉంది వారి ప్రచార ప్రాథమిక ఫలితమే ఈనాటి వరకు వేదాధ్యయనంలో పాటు, ద్రావిడ ప్రబంధ పరమం కూడ

వాళ్ళెప్పుడూ గొప్పవాళ్ళే మనమే ఆచరణ అక్కడే వదలి వాచా మనుష్యులతో మొక్క. తీర్పుకుంటున్నాం భగవానుని సర్వసగత్యాన్ని వాకు వందర్శించ గలిగితే, వర్ణ వర్ణ వైషమ్యంలో, మతం పేర, గతంపేర మమాన సర్వాపరా స్వరూపానికి మనం ప్రతీక లాతున్నాం. మంచి మనమన్నవాడికి మనుగడే కష్టమై పోతున్నది. ఈ ఉన్నదవం తప్పాలంటే ఆ మంచి మనమను అందరికీ ప్రసాదించవలసిందని ఆ యత్నించ ప్రవణులనూ వేడుకొందాము.

యో విత్యమమృత వదాంబులు యుగ్మ రుక్మ
వ్యామోహిత వైదితలాజే తృణాయ మేనే,
అష్టదశకో ర్భగవతో లక్ష్మ్య దక్షిణసింహా,
రామామణ్య చరణో కరణం ప్రవద్యే.

...

34. తాత్పర్యపాక కవులు

నాదాన్ని బ్రహ్మస్వరూపమని అన్నారు. ఈ సృష్టి ఆవిర్భావానికి ముందు ఏకరూపమైన నాదమే ఉండేదని, పరమాత్మ సంకల్పంవల్ల కాలక్రమాన సృష్టి అంతా ఏర్పడిందని మన వాఖ్యాయం - మన వాఖ్యాయమే కాదు ప్రపంచవాఖ్యాయం చాటుతోంది భగవంతుడు 'కావాలి' అనగానే విశ్వమంతా వెలిగిపోయిందని, అలా విశ్వరచన జరిగిందని వారి సిద్ధాంతం. మనం ప్రణయం అనుకున్నదాన్ని ఇతరులు వేరేగా అనుకున్నారన్నమాట

నాదప్రధానమైన భాష ఎలా జవించింది - అది భాషా వేర్లు పలు చర్చలుచేసి అదిదంపతులు పరస్పరానురాగ, భావజ్యోతికరణకు అలసించిన

సాంకేతిక వాదజనితమే భాష అని ఒక అభిప్రాయానికి వచ్చారు మహాత్మా గాంధీ సూత్రాల అవర్ణన పుష్టాంతంతో అతనిదేస్తే ఇది సరిగావున్నదనే అనవచ్చు అంటే అదిదంపతుల పోషణల వివ్యాపాల కనుగుణంగా అఖండ వాదము లయబద్ధమై, గణితయుతమై, పార్థకశుద్ధమై, పదమై వివిధ సాహిత్య ప్రక్రియల వాఙ్మయంగా చిక్కిరూపం దాల్చిందనవచ్చు అంటే జీవస్పృష్టికి, జీవవంతమైన భాషాస్పృష్టికి కూడ ఆ పరమవాదమే 'అది' అంటే అశ్చర్యం లేదు.

ఈవిధంగా మాస్త్ర పాహిత్యప్రక్రియలలో కూడా వాదలయాత్మకమైన గీతాలు తత్వమోషప్రక్రియలే 'అది' అని చెప్పుకొనవచ్చు. ఆ తరువాతనే మాత్ర ప్రయోగాలు, ప్రక్రియలు ప్రారంభమై వుంటాయి. తెలుగు సాహిత్యంకూడా ఇంచే. పై మెట్టుచారికి క్రిందివి లెక్క, కురూపట్లు, ఉత్పరాలు, చంపకాలు అలంకరించుకొని మచ్చేభాలపై శార్దూలశౌర్యంతో ముందు దూకుడు కలిగిన కవిసమాజంలో అదివ్యరూపాలను అధ్యాత్మిక తత్వరతతో, నిష్కామంగా ఆరాధించి తమ వంశాన్నే కర్పూర వీరాజనమిచ్చిన ధన్యజీవులు కోటి కొక్కరేమో విజంగా ఆ ఘనత, ధన్యత అంద్రసాహిత్యంలో తాల్చిపాక వంశానికి దక్కింది.

మరికొందరిని మూలపదనేసిన పదకవితకు వేంకటాద్రివల్లభ సమారాధనలో పాలుకల్పించి, పవిత్రతను చేకూర్చి 32 వేల దివ్యప్రబంధాలకు (పాటలకు) వేంకటేశ్వరునే రసరాజుగా ఒకవంక, అధ్యాత్మిక పరమావధిగా మరొకవంక రూపించి, రచించి, పదకవితా పితామహు ఓరుదునందుకున్న తాల్చిపాక అన్నమయ్య, తాల్చిపాకవంశపు తొలిపూజాకుసుమం ఇచ్చికీర్తనల రచనకన్న ఇంతటి రచనకాలంబుగా వేంకటేశ్వరునే స్మరించి, ఏరూపించిన అన్నమయ్య భావుకత బహుళ విశ్వవాఙ్మయంలో అనూహ్యమైన ఘటన. అన్నమయ్య భార్య తిమ్మక్క ద్విపదలో మధ్యరాకల్పణం రచించి అంద్రపదసాహిత్యంలో అదికవయ్యతి ప్థావాన్ని పొందింది.

అన్నమయ్య కుమారుడు పెదతిరుమలాచార్యుడు. బహుభాషా కోవిదుడేగాక తండ్రి వరసడిన వడిచిన చరితార్థజీవి అన్నమయ్య జరిపించలేని ఆశేష కైంకర్యాలను స్వామికి జరిపించి ప్రత్యేక పీఠాలను నెలకొల్పుకున్న వరమన్నెనుడు. తండ్రివలె వేంకటేశ్వరునిపై ఆధ్యాత్మిక శృంగార రచనమేగాక, భుగవద్గీతకు తెలుగువ్యాఖ్య విచ్చిన తొలి తెలుగుకవి అన్నా ఆశ్చర్యం లేదు తండ్రివలె రక్తిని, విరక్తిని సమానంగా ఆరాధించిన శర్మయోగి

విఘ్నేశ్వరుని సహకారంలేకపోలే వ్యాపభారతం ఎందరికీ తెలిసేదో తెలియదు. మమమదు చిన్నన్న అనుకోకపోలే అన్నమయ్య చరిత్ర మూలం అవలు బైటకు వచ్చేదేశాదు. తండ్రితాతల బాటలో తన మూటలు పొగించుటలోబాటు, ఇచ్చివేల కీర్తనలు వేంకటేశ్వరునిపై వెలయింపజేసిన ఆ మహామహుని చరిత్రను అందించిన చిన్నన్నకు తెలుగుజాతి విజానికి చాలా ఋణపడివుంది వీరి రచనలను గ్రంథరూపంలో వెలువరించేందుకు దేవస్థానం చేస్తున్న ప్రయత్నం, చేయవలసినదానిలో చంద్రునికో నూలుపోగు మూతమే. ఫొల్లులు బహుళ ద్వాదశివ జరిగే వర్ధంతి, ఆ మహానీయునికి, ఆ వంశానికి మనం చెల్లించుకునే గౌరవయుత సంస్కరణ మూతమే. సంస్కృతభాషా పాండిత్యం కలిగి, అందులో కావ్యంక్షణ గ్రంథాలను రచించికూడా, తాళ్ళపాకవారు తమ ప్రతిభనంతా పదపాహిత్యానికే పెట్టుబడి పెట్టారంటే అంతర్ధారం ఏదో ఉండాలి.

వాస్తవానికి మనసుకు చేరునై మురిసించేది, అట, పాట. ఆకట్టుకునేది అందలి పదవిన్యాసం మిగిలిన పాహిత్య ప్రక్రియలు అంత చేరువయ్యేవి కావు ఆచార్య రామానుజులు, బహుళ జనార్థం గోపురవందేశాన్నిచ్చినట్టే, తాళ్ళపాక వంశం వేద విజ్ఞానముధను పాటల బాటలలో ప్రవహింపజేసింది. అందుకనే అన్నమయ్య అన్న ఈ పాటలో 'ఏ సేవకు నంకిర్తన విధానమే వాలు రక్తివనస్సి (ప్రక్రియలన్నీ) భండారావ ఉండదగ్గని మూతమే' అన్నాడా అనిపిస్తుంది ఆ మ్రొక్కునే ఆ వంశమంతా చెల్లించినట్లు కనిపిస్తుంది.

దాఁచుకో నీపాదాలకుఁదగ నేటిపెన పూజలివి
 పూచి నీ కీరీతిరూప పుష్పము లిది యయ్యూ
 వాక్క నంతర్జనే చాఁచి వార్తి మమ్ము రక్షించఁగ
 తక్కివని భండాఠావ దాచిపుండవి
 నక్కవెనుగు నీ వామము నెల మలభము ఫల మధికము
 దిక్క నచ్చలిలి నిఁక వది తీరని వా ధనముయ్యూ

...

35. వేదాంత దేశికులు

పట్టటు, పెరగటం, చావటం అనే లక్షణాలు సర్వప్రాణి సమాన
 సహజ లక్షణాలు అయినా కొన్ని ప్రాణులు తాము బ్రతుకుటూ, మరి
 కొన్నింటిని బ్రతికిస్తూన్నాయి తాము బ్రతుకుతున్న మార్గంలో ఒక
 ఆచార్యమైన జీవన సందేశాన్నిస్తున్నాయి ఎప్పుడూ విరామం లేకుండా
 పని చేసే నీమ మనకు నిరంతర వర్షమును బోధిస్తుంది. అలాగే కుక్క
 చిగ్గిస్తూ అలవరచుకోవాంసే సందేశమిస్తుంది ఇలాగ జంతువులే లోకానికి
 ఏదో ఒక మేలు చేస్తున్నప్పుడు, ఇక సర్వవిధాల విజ్ఞానవంతుడైన మానవుడు
 దిగ్విష్టమగు పుండాలి గదా! అంటే కనీసం తన బ్రతుకు బ్రతుకుటూ,
 ఇతరులను బ్రతుకనియ్యాలి. ఇదే విశిష్ట మానవ ధర్మం

పేమ, త్యాగం, పేద, అలవరచుకొని మానవ పేద చేయవచ్చు.
 లేదా అలానే వాలుగు కలశ్లో నేనిలోనయినా ప్రాచీణ్యము సంపాదించవచ్చు.
 సందోషించవచ్చు. లేదా, తనకు జన్మనిచ్చిన భగవంతుణ్ణి కృతజ్ఞతతో భక్తితో
 కీర్తించవచ్చు ఇలా ఎన్నో మార్గాలు ఏ మార్గాన పెయనించి అయినా
 మానవ జన్మని పార్థకం చేసికొంటూ తాను తరించి, ఇతరులను తరింప
 చేయవచ్చు.

తన విధివి తాను చేస్తూ తమపు మారేండ్లు పాగాలి అన్నదే మనవారి జీవిత లక్ష్యం. ఇదే గీతలో భగవానుడు ఉపదేశించిన పాఠాంశం కూడా. మరి సరిపూర్ణంగా పూర్ణాయుర్దాయంతో జీవించి, తన జీవితమే కర్మ పీఠాంతానికి విపుల వ్యాఖ్యానంగా నడచుకొన్న మహామనీషి ఎవరైనా పున్నారా? అనుకొన్నప్పుడు శ్రీ వేదాంతదేశికులవారు ఆ కోసంలో కప్పిస్తారు.

విగమాంత మహాదేశికులుగా ప్రసిద్ధి పొందిన శ్రీ వేంకటాచలంవారు మాట ఇరవై ఏళ్ళు పరిపూర్ణంగా జీవించి, తన ధార్మిక గ్రంథాల ద్వారా తాను తరించడమే గాక ఎందరివో తరింప జేపివారు. శ్రీ భగవద్రామానుజులవారికి ప్రత్యక్ష శిష్యుడు కాకపోయినా, వారిద్దరిమధ్య కాలంలో అంతరం చాలావున్నా, ఏకంవ్య శిష్యుడై, పచ్చిష్యుడై, శిష్యత్వానికి ప్రతీకగా నిలిచి, రామానుజులవారు ప్రవచించిన నైష్ఠవ పీఠాంతాన్ని అత్యంత మెలభంగా, అందరికీ పంచిపెట్టిన సరమ నైష్ఠవాచార్యులు ఈయన, స్తోత్రం - కావ్యం - నాటకం - వేదాంతం - వ్యాకరణం - అనుష్ఠానం ఇత్యాది ప్రక్రియల్లో తన పటుత్వాన్ని నిరూపించుకున్నారు. కవిత్వం - పాండిత్యం - కల వీటిల్లో జీవితం పండించుకొని 'యుక్తాత్మా' అన్న గీతావాక్యపాత్ర ఉదాహరణంగా నిలిచిన మహామనీషి.

దేవుడు - గురువు - శిష్యుడు వీరి వర్తనల సంబంధాన్ని అచరణద్వారా, వ్యాఖ్యానించి, ఉపదేశించిన దేశికులవారు విజమైన భక్తునిగా, విజమైన శిష్యునిగా నిలిచివారు.

విష్ణువును మించిన దేవుడు లేడు, నాలాయిర దివ్య ప్రబంధంవంటి దివ్యపాహిత్యం లేదు రామానుజుల పంటి గురువు లేడని ఘంటాపథంగా ప్రచారం చేసిన వేదాంతదేశికులవారి జీవితమే నైష్ఠవ ధర్మ వ్యాఖ్యానంగా చెప్పవచ్చు.

లొకిత రాజభోగం ఆకర్షణకు లోమగాకుండా, కేవలం ఉంచప్పత్తిలో జీవించిన వైరాగ్యశీలి అయిన తియనకు వైరాగ్యభూషణుడు అన్న బిరుదు పొర్రుమొయ్యందనే నెప్పొలి.

భగవంతునికన్నా భావమతుని పొడదూరీ మిన్న అని భావించి, ఒకానొక సందర్భంలో వైష్ణవ భక్తుని పొడుకకు శిరసా నమస్కరించిన విషయ భక్తశిలానుజీ తియన.

కైంకర్యాన్ని మించిన సేవ లేదనీ, శరణాగతిని మించిన వరమధర్మం లేనేలేదనీ, శరణాగతి - ప్రవత్తి మార్గంలో వయచివ్వా జీవితం నిండుగా నండంచుకున్న వేదాంత దేశికులవారిని వేదాంతాచార్య, సర్వతంత్రస్వ రంక, కవిలాక్ష్మికపింహ అన్న బిరుదులతో సత్కరించి తనను తాను సత్కరించుకుంది భక్తలోకం.

పాక్షాత్తు శ్రీవేంకటేశ్వరుని ఘంటాచారంగా ప్రసిద్ధి తెక్కిన శ్రీ వేదాంతదేశికులవారు అచరించి ప్రవచించిన వైష్ణవ తత్త్వం ఆధ్యాత్మిక పునఃసంజాగృత పునఃసంజాగృతంగా విరంజితం వివరిస్తుందనడంలో ఏమూతం పండేపం లేదు.

...

36. మీరా

'అజాయమానో' అమోధా విజాయతే' అని పురుషమూర్తం భగవాన్ సుగ్రీవ స్థాపిస్తున్నది. దీన్నే వేదవిదులు 'ఏకం సత్ విష్ణో అమోధా వరంతి' అన్నాడు అంటే పూర్వీక స్థితి అయోధులు లేవి, సగుణ పాశాల బ్రహ్మమండలనే లంకలు అవస్థాభేదాన్ని బట్టి వివిధ అశ్రుతులను ధరించి ఏర్పడు దుష్టానుష్టామూట. ఉపాధిభేదంలో ఉన్న జీవులు పరమపర సన్నివేశాలవల్ల

పరస్పరం సంలీనం కావాలని ఆరాటపడినట్లే బృహదాత్మనుండి అవంత విశ్వంలోకి వచ్చిన దేవాలకు పాధి వ్యవస్థ కఠిణంగా ఉన్న పరమాత్మలో లీనం కావాలని తపాతపా చెందుతుంటాయి. ఈ ఆత్మ పరమాత్మల సంలీన విధానాన్నే లౌకిక శృంగారోదాహరణలతో రసనేత్రులు వివరించారు.

లౌకిక పారలౌకిక పరమావధి ఆ బృహదాత్మ అయినప్పుడు దాని సంసర్గములేవి జీవాత్మల్ని స్త్రీ వద్యకాలే టితాయి. అందుకే ఉపాధిష్ట ఆత్మలన్నీ పశువులని తాళ్ళుడు పశుపతి అనీ శివవరంగా అన్వయించి కైవం వివరోస్తే, జీవులన్నీ గోవులనీ, నాటివి ఆకర్షించేవాడు గోవిందుడనీ, పాలించేవాడు గమక గోపాలుడనీ వైష్ణవం వక్కాణిస్తోంది. ఇంతటి గంభీర శాస్త్రీయ విజ్ఞానం తమ పాత్రవి అపొంతరించిన స్వాములకు తలలు తగ్గి బుద్ధివ్యంతగా 'ఈ విశ్వంలో పుడుపెం తెనుగువారు? గోవిందుడు తప్ప అందరూ స్త్రీలే' అని మూటిగా చాటి చెప్పిన మీరాకు అర్హమైంది, మనకు అర్థం కావంపిందీ అదే. అది తెలుసుకోలేకే మన అపొంతారం

నవవిధ భక్తిమార్గాలలో ఒకటైన సంకీర్తన మార్గం ఆవలంబించి తన జీవితాన్ని ఆ పరంధామున కంకితంచేసి, జీవన ప్రభువుగా ఆత్మకత్త్య గోపాలుడుగా శ్రీమన్నారాయణుని కీర్తనలద్వారా కొనియాడి తరించిన ధన్యుడని మీరా. ఆమెకు అంతాపురమూ బృందావనమూ ఒకటే అంక్షం అద్దంతులు, రాచరికపు రంపపుకోతలు అప్పటివి భరించి అనన్యసామాన్యమైన పారమార్థిక స్పృహతో పరమపదమందిన పుణ్యక్షేత్రాలు అయి. కమలనే తొలగిన పల్నాన్ని అందరికీ చాటాలనే తపాతపాతో 'గిరిధర గోపాల, గిరిధర నాగర్ మీరా కే ప్రభూ' లంటి గీతికలమ అనల్పార్థ సుమణంధంగా రచించి నందగోపాలుని పదారచించాలకు సమర్పించుకుంది. ఎటు జీవితాలలో ఆపత్తు లిద్దరికీ నమూనమే అనా అన్నమయ్యుని స్వారోపిత విరహం. మీరాబాయిని నవాజ వ్యచ్చవిరహం. లౌకిక పారలౌకికానుభూతి పరిణామా లొకరినైతే దివ్యవిరహాణగా ఆభ్యాసలౌకిక విరాగిణగా ఆత్మ బలిదావం మరొకరిది. 'దామక' నీ పాదాలకు తగ నే చేసిన పూజ

యిది' అని ఒకళ్ళంటే, విరహార్ద్రత్యంతో దాస మీరా లాల గిరిధర సాంక్ డోరా సారీ (గిరిధరుని పఖని) అని ఇంకొకళ్ళు అన్నారు. ఇది వారి వారి జీవన ప్రవృత్తులకు అనుగుణంగానే వుంది మరి. పైగా మీరా తనను 'కృష్ణ ప్రేమినివాసీ (కృష్ణప్రేమోన్మాదిని)' అని చెప్పుకుంది, 'సంకెల పెట్టినవేళ చంప బలిచిన వేళ..... లేకుండా హరినామమే చిక్క.' అని అన్నమయ్య అనుకుంటే -- మీరా అంటున్నది.

'మీరా కే నభు గిరిధరనాగద బేగ్ మిలా అవినాసీ రే'

అంతటి ఆధ్యాత్మిక దృష్టితో హరి సాయుజ్యానికి అలమటించిన ఆ ఉవ్వాడు తిద్దరూ అర్చిస్తుంటారు.

37. అన్నమయ్య వారసులు

'ధ్వని రాత్మా కావ్యస్య' అన్నారు ఆనందవర్ధనులు. అంటే కావ్యానికి ధ్వని ఆత్మవంటిది. అసలు ధ్వని అంటే ఏమిటి? 'ధ్వన్యతే ఇతి ధ్వనిః' అన్నారు శాస్త్రకారులు. ధ్వనింపజేసేది ధ్వని అని. నేత్రాగోచరమైన వస్తుజాలాన్ని మనో నేత్రంలో ప్రతిభాపింపజేసే నాద విశేషం ధ్వని అని అనుకోవచ్చు.

విజానికి కావ్యప్రపంచానికే కాదు, ఈ చరాచర విశ్వానికే కారణ భూతమైందీ, అత్మా, ధ్వని అంటే ఆశ్చర్యం లేదేమో. ప్రపంచమంతా ఓంకారమనటడే ప్రణవపరబ్రహ్మనుండే ఆవిర్భూతమైందనీ, విశ్వలలి నుండి వెలువడిన ఆ ఆదివారతరంగమే ఆకాశంగా, వాయువుగా, అగ్నిగా, అగ్ని నుండి జలంగా, దానినుండి బృహద్దనతత్త్వం పృథివి ఏర్పడ్డాయని శాస్త్రం చెప్తోంది.

ఇలా ఏర్పడ్డ చరాచర వస్తుజాలంలో కూడ తత్తద్వస్తు ప్రతిబోధమైన విశిష్ట విమాత్న ద్వవి అంతర్నిహితంగా ఉండి ఆ యా ద్వనుతో ఆ యా వస్తు విశేషాలను మనవలకాలపై ప్రతిబింబింప చేస్తుంది

ఏక రూపాత్మక వాద్యబ్రహ్మం కాలాంతరాన బహువస్తు ముఖరితద్వవి రూపమై సమస్త వస్తుజాలానికి ఆత్మగా రూపొందింది

అచలమా అనిపించే జడజగం చైతన్యవంతంగా కళకళలాడుతూంటానికి కారణం ఈ ద్వవి ప్రపంచమే

స్వల్ప బేదాలు తప్ప విశ్వమంతటా ప్రామాణిక వస్తుద్వవి ఒకే రీతిగా ఉంటుందనవచ్చు అనలు సంగీతంలో ద్వనించే సప్తస్వరాంకూ వివిధ ఉత్కృష్ట ప్రాణజాల ద్వనులే ప్రమాణమని ఈ సప్తస్వరాంకు ఒక్కొక్క విశిష్టవస్తువు నుంచి పేకరించారని పెద్దలంటారు అది నిజమే అనిపిస్తుంది

దేశభాషాభేదంగా సంగీతం విశ్వమంతా నైశ్చిన్యమై పొందుతున్నదంటే అందుకు కారణం ప్రామాణిక వస్త్రస్వర వివ్యాసాలే తీగలాగ సాగే అలావన రాగం లాగా విరువుగల స్వరవివ్యాసం అయి, లాళాది వాహులతో పాటంతు బాటచేసింది భాషలోనూ, భాషప్రకటనలోనూ బేదమే తప్ప అన్ని దేశాలలోనూ, వ్యవస్థకమే సంగీత సామ్రాజ్యం ఏలుతున్నది అందువలననే వివిధదేశ విద్యాలములు భాషాపరబేదాలను విస్మరించి సంగీతాన్ని అస్సాదిం చేసుకున్నాయి, ఆ సంగీతం తమదా అప్పంత విట్రాంతికరంగా, సాధనతో నేర్చుకొని అరాధించటం జరుగుతున్నది

సంగీత సంగతులతోపాటు భాషా భాషప్రాధీమ్యం వచోవిలాసాలను అయి భాషప్రాధాన్యమైన వాట్యావధానంగా మలచుకొని రచారీతేవతను పదపదపదుమూలతో సంభావించటం జరుగుతున్నది ఇందులో ముందుకు వచ్చి నందవా అందుకో తగిన చుహానుభావు లెందరో ఉన్నా అందరికీ

అప్పుడు ఆ పదకవితాపితామహుడు అన్నమాచార్యులు. అభిలాషిహుడు ముగి. వైభావ రసాధిదేవతగా ఆ వేంకటేశ్వరుని భావించి ముప్పది కందుకేరి, వరమలంత పదములతో అర్చించి బ్రతుకు కడవేరుకున్న ఆ మహాదేయుని పదబంధ మనుగంధము నామవారంభ ప్రారంభము త్రైవిక్రమ శేషంకో విశ్వాంతరాంతరమైన అదినాదబ్రహ్మన్ని ఆరాధిస్తోంది

అపేతుహిమాచం ఉన్న వాగ్గేయకారులందరూ ఆ పారమాత్మిక వివ్రాహాధిపతో అన్నమద్యకు వారమలే పదకవితా పితామహుడుగా పేరొందిన ఆ మహాదేయుని జయంతి పంట ఉత్సవాలను జరపటం, మంప మనమను మన్నించగల మనసు మన కీంకా మిగిలి ఉందని ఏటేటా ఒకవట చేరి అత్మసమర్పణ చేసుకోవటమే

జయంతి తే సుఖ్యతాః దపపద్మా కపిత్థరా,

నాస్తి తేషాం యజ్ఞాదౌ జరామరణజం భయమ్.

...

38. ఉత్సవాలు

ఉత్సవం అనే మాట సర్వపాఠాధారంగా ప్రయోగించటం జరుగుతుంది దీని అర్థం గురించి ఆలోచిస్తే విజంగా ముహూర్తాలు జననంక్షేమాన్నిగూర్చి నింప దీర్ఘంగా ఆలోచించారో బోధపడుతుంది 'సవం' అన్న మాటకు 'ఉత్' అనే ఉపసర్గి చేరిస్తే ఉత్సవం అవుతుంది 'సవం' అన్న మాటకు యజ్ఞం, క్రమం అనే అర్థం వస్తుంది అంటే ఒకానొక అధిష్టానదైన సంకృష్టికోసం, జనానందంకు సంబంధించిన ప్రయోజనాన్ని అశించి శాస్త్రవిధిన జరిగే కార్య మొనరు. ఇతే ఈ అర్థం కేవలం పరిమిత ప్రయోజనమే సమకూరుస్తుంది. ఆ క్రమవిధానంలో పాల్గొన్నవారికి మూత్రమే దాని ఫలాలు అందుబాటులో ఉంటుంది. 'ఉత్' అనే ఉపసర్గి అర్హత ప్రయోగంతో పరిమిత పరిధి వర్తికరించి

ఆ శబ్దం బహుధార్థసాధకమై సామాజిక సంక్షేమానికి తోడ్పడింది అందుకే రామవట్టాభిషేక ప్రయత్నాల్ని వివరిస్తూ రామాయణంలో కూడా 'ఉత్సవశ్చ మహానాసీదయోధ్యాయం జవాకుల' అని ప్రయోగించటం జరిగింది మరి రామదానాటకే దేవుడైనాడా అంటే, 'వా విష్ణుః పృథివీపతిః' అన్నమాటకు రాజారామునిలో స్థాపితమైన విష్ణ్వంశారాధన మన్ననలకు అటుంచి, శాస్త్రోక్త సంప్రదాయంలో సామాజిక ఉన్నతవీరాధిరోహణకు జరిగే ప్రక్రియలో జలాలగోపాలము పాల్గొని తృప్తిపొందారని అర్థం చెప్పవచ్చు. మరి పర్యమానవ సంక్షేమార్థం ఏర్పడిన దేవాలయాలలోని ఉత్సవాలు విజంగా పర్యమానవసంతరణ సోపానాలనుంలో సందేహం లేదు

ఉత్సవాలవల్ల ఆగ్రప్రయోజనం, మన ఆధిష్ఠానమైన సంకృప్తితోపాటు ఆ కార్యకలాపాలలో పాల్గొనగల్గిన వేదవిదులకు, ఇతర శాస్త్రజ్ఞులకు పాఠశాసాగర ప్రయోజనంతో పాటు ధన రూపంలో, ఇతర రూపంలో ఖుత్తి సంప్రాప్తి

రెండవ ప్రయోజనం భేదభావ విమర్శణం ఉత్సవదినాలలో అలయ మూర్తుల ఊరేగింపు అనేది పర్యసాధారణంగా జరుగుతుంది ఆ శక్తులు, అనర్తులు అవి అనిపించుకొన్న వారికి పైతం పరమాత్మ దివ్యవైభావ దర్శనంవల్ల ముక్తిభావసంకృప్తి కలుగుతుంది స్వామివారి రథోత్సవాది కార్యక్రమాలలో అధిక సంఖ్యలో భక్తులు పాల్గొనటం జరుగుతుంది అననరం కూడా ఆ సమయంలో కేవలం పారమార్థిక భక్తితో గాక వేరుభావంతో చూచిన నరుడు నరజానికి పోరాడవికూడా శాస్త్రాలు నిర్దేశించాయి తిరుమలలో శ్రీవారి బ్రహ్మాత్మన కాలంలో గరుడోత్సవ, రథోత్సవాలు సందర్శించినవారి కీరెంతట పశ్చిమో తెలుస్తుంది

మూడవ ప్రయోజనం, పరస్పరావగాహనం ప్రసిద్ధ దేవాలయాలలో జరిగే ఉత్సవాల సందర్భంలో దేశం పలు ప్రాంతాలనుండి భక్తులు జన్మిభేదాల కడితంగావచ్చి సందర్శిస్తారు వివిధ ప్రాంతాలలో ఆ

పూర్వీకాల అవార వ్యవహారాలు, వేషభాషలు అచగతం చేసుకోదానికి, పుష్కరం సంబంధాలు పెంచుకోవటాని 11 దోహదం చేస్తుంది.

ఉత్పన్నాలు సార్వజనీన భుక్తిపాదనాలు. శాస్త్రకార్యక్రమాల ప్రమేయం వల్లా, రేచపోయినా, దర్శించవచ్చే అశ్వేషజానీకం అవసరాలను తీర్చి వచ్చాచా అనం అర్థికంగా తమ జీవితాలను మెరుగుపరచుకోవచ్చు

ఉష్ణబీజవ్యా ముఖ్యంగా ఉత్పన్నాలు విజ్ఞాన ప్రచారకేంద్రాలు. శాస్త్రీయ కార్యక్రమాలు, ఉత్పన్న విగ్రహాల తీరేగింపు మూత్రమేగాక శాస్త్రనిష్ఠాతులు, కళాకోవిదులు, కోవిదులు తమతమ కళానైపుణ్యాన్ని ప్రదర్శించి, అహిక పాఠశాలక క విజ్ఞానాన్ని యధాశక్తి, యధాయోగ్యంగా ప్రపంచించటానికి ప్రయత్నించి

ఈవిధంగా ఉత్పన్నాలు సంపములైశ్చర్యవదాలు. తరతరాల ఆధ్యాత్మికత అభివృద్ధి పెరిగిందా వెరిగాలంటే తీరూర ఉన్న దేవాలయాలలో ఈ సన్నివేశాలను పెట్టుబకాలి ఆ వాడే అన్ని దేవాలయాలు ఆధ్యాత్మిక వాచనమైపురకు నిలయాలై ముందుతరాలకు మార్గదర్శకాలౌతాయి.

39. ధర్మం

ధర్మానికి పోలి, అధర్మానికి అభ్యుదయం కలిగినప్పుడెల్లా జనకు తాను అనరించేముఖంటానని కృష్ణభగవానుడు గీతలో పెరిచిచ్చారు అనలు పుష్కరం అంటే ఏమిటో దానికి గ్లాని ఎలా ఏర్పడుతుంది? ధర్మాలంటే పోలికల ధర్మాలా?

ఇలాంటి అనుమానాలు కలిగితే మునిషి ముందుకు సాగటం కష్టం అవుతుంది మనం ధర్మమన్న పదాన్ని చాలా విధివిధానాలలో వాడుతున్నామా

అవిపిస్తుంది నిజానికి ధర్మమంటే ధరించి, ధరింపబడేది చరాచర జీవ జాలంలో కప్పించేది ప్రకృతి సహజవృథావమేగాని, ధర్మం కాదనిపిస్తుంది ప్రాకృతిక ప్రవృత్తికి భిన్నమైందీ, హృదయస్పందకమై అలోచనాత్మకమైన సామాజిక సామ్యత ధర్మమనిపించుకుంటుందేమో! అనంత జీవకోటిలో మానవుణ్ణి ఇతర ప్రాణులకన్న వేరుచేసేది అతనికున్న ఉచితానుచిత వివేచనాశక్తి. అణుప్రాయమైన ఈ బుద్ధి వయసు, సామాజికవ్యవస్థల కనుగుణంగా ప్రవర్తింతున్న ప్రవృద్ధమౌతుంది. అంతరికమైన ఈ సద సద్వివేకమే మనిషి మతిని గతిని వడిపించి, మంచిమార్గాన మార్గవ సముదయేర్పరచుకు తోడ్పడుతుంది. సదిమందికి మేలు కలిగేది మేలైనదని, సదిమందికి అవకారకారణం పరిపూర్ణమని బుద్ధివిశ్వాసానుగుణంగా మనిషి గ్రహించగలుగుతాడు మనిషి ప్రవృత్తి సమాజం మీద నడి ధర్మదృతియో ధర్మక్షతియో జరుగుతుంది ఆ క్షతి అధికమై సమాజం సంక్షుభితమైనప్పుడు సమాజ ధర్మ కర్మ నిర్వహణకు ఒక అపూర్వశక్తి అవసరమౌతుంది దివి నుండి భువికి దిగి వచ్చిన ఆ విధానాన్నే మనం అవతారం అనుకోవచ్చు

కృత, ప్రేత, ద్వాపర పూర్వయుగాలలో అలాంటి సామాజిక అవ లక్షణాలు స్పష్టంగా కన్పించాయి. కాని ద్వాపరంలో మూతం దీనికి భిన్నంగా జరిగిందా అనిపిస్తుంది భగవానుడు జన్మించిన కొన్ని సంవత్సరాలకుగాని దీజారోపం జరిగి మరి కొన్ని ఏళ్ళకుగాని దారుణ మారణకాండతోకాని సమాప్తి కాలేదు

మరి భగవానుడు ఓ వంద సంవత్సరాల తరువాత జరిగే అక్షమాం నిరోధానికి, ధర్మరక్షణకు అవతరించారని అనవలసివస్తుందా!

ద్వాపరాంతానికి కలియుగానికి మధ్య జరిగిన కృష్ణచరిత్రలో కలి ధర్మాలు చాక్కకింద వీరులాగా చల్లగా ప్రవహించి పరిమిత బుద్ధులకు అపరిమిత మనస్సులకు విపరీతమనిపించి అవతార భావనకు ప్రయోజనాన్ని అవహేళనకు గురిచేశారు.

40. గుడికెందుకు వెళ్ళాలి ?

మనిషెందుకు గుడికి వెళ్తున్నాడు? మనమే బాగాలేక. మనసెందుకు బాగాలేదు? మాయదారి బ్రతుకు కనుక. ఇది అనుకోటానికి కష్టంగా ఉన్నా అక్షరాలా నిజం. మాయాధారివల్ల మాయదారుల్లో వాటి జల్లాదుల్లో మన మీ లోకంలో పడ్డాం. మనం మూత్రమే ఏమిటి, కదిలీ కదలక కనిపించే జగత్తులా ఆలా ఏర్పడిందే. కాకపోతే అంతో ఇంతో అలోచనాశక్తి గల మనిషినిపించుకునే ప్రాణిమూత్రం, నే వెందుకీలా అవుతున్నామని వాకెందుకీలా కొడున్నదని అనుకోవటం కద్దు అన్నివైపులా అందంగా కనిపించే మాయదారుల మర్మం తెలియక తప్పిస్తూ మాయదారులు లేని మార్గం చూపించమని, తనలాగా ఉండి తనకన్న కొన్ని కోట్లరెట్లు గొప్పవాడైన వాడిముందు మొరపెట్టుకుని మనశ్శాంతిని, స్వేచ్ఛాన్ని పొందుతాడు

ఇలాంటివారినే భగవానుడు అర్చిస్తున్నాడు.

పరిశ్రాంతుడు ప్రశాంతత పొందటానికి కూడా ఒక అనునైన వాతావరణం కావాలి అందుకే మన పూర్వులు ఆరాధనాలయాలను ఆర్చాటాలకు దూరంగా గుహలలో పెర్వతాగ్రాలనో, పడివదతటానో ఏర్పరచి, శ్రద్ధా శ్రమా శలిగినవారందరికీ, ఆరాధనానంతరం పరిపూర్ణ తృప్తి గల్గేందుకు తోడ్పడ్డారు ఆంధ్రుశిఖరాలు, ద్వజాలు సుదూరజవాన్ని ఎలా ఆకర్షిస్తుండేవో చరిత్ర చదివిన వారందరికీ తెలుసు

కాని కాలం మారింది మనశ్శాంతి నిష్క్రమించిన ఆలయాలు మాన్యత కోల్పోయాయి. ఆకృతిలోనూ, ఆధ్యాత్మికతలోనూ ఆకాశాన్నంటిన ఆలయాలు విత్యవినేదనలే కరువై, కళా 'ఖండా'లై ఖండాంతరాలకు పారిపోతున్నాయి

ధర్మదీపికలు

...చేత బెన్నవచ్చునోపాటు అదర్శాన్ని కూడా పరిరక్షించేందుకు
...చేసి, నెహ్రూగారు పూనుకోకపోతే, నమూనాలుగా వాలుగైదు
...మీది, మీదిమది 'ఉండేవిట' అని బావితరాలు భావించే
...చేసి

41. మతం

...మరికీ ముచ్చమందులాంటి దువ్వాడో మహనీయుడు మతం
...మచ్చ ప్రభావం ఎలాంటిదో చూర్చాం అరంభంలో
...చూచివెళ్ళి మనిషీ, రైపు తలకెక్కేటప్పటికీ చాలా విచిత్రంగా
...చూచి కాపెళ్ళి ఈ విశాలవిశ్వంలో తానే మగరాజా, మహారాజాననే
...చూస్తే అర్థమవుతుంది ఎదుటివాడు ఎందుకూ వనికీరాని చను
...చూచి పట్టాభ్యుదయే దర్శనం విలువెల్లా నిండిపోతుంది. తన పైచేయి,
...చూచిమకోవటానికి అందరికన్న పెద్దగా మాట్లాడటం, పోట్లాడటం,
...చూచిపోయే ప్రతి దానయ్యమీద చేయినేమకోవటం; ఎదుటివాడు ఎదురు
...చూచి వెంజలెట్టే రైపు క్రిందికి దిగి, 'మవ్వా? ఎవరో అనుకోన్నా'
...చూచిమతంమీద లేచిపోవటం -- ఇదీ పంతత నమస్కా వలయంలో
...చూచిమతంపై కిందితీరం విలాపప్రహసనం. విజ్ఞాపితేది మితి మించి
...చూచిమతం పైకి ఇదే వాటి మదం అలాంటిది అయితే ఈ
...చూచిమతం 'మోక్షందేటికి మూడే కాళ్ళనే తత్త్వం మతాభిమానంలో
...చూచిమతం మించెప్పుండటంతో, తార్కికబుద్ధి తనకు తగదన్నట్లు
...చూచిమతం మతం మనిషీకి మత్తు మందని బుద్ధిమంతులు
...చూచిమతం

కాని భరతఖండముని పేరుబడ్డ ఈ భూఖండం మాత్రం మొదటి నుంచి ఈ ప్రవృత్తులకు దూరంగానే వున్నది కారణం ఇచ్చింది ౬వ మతం కాశిపోవటమే పరిణత ఋద్ధులు, త్రిశాంనేదులైన మహర్షులు సామాన్యమానవ జీవనంలోని సమాన విశేషాలన్నింటిని క్రోడీకరించి, ఆ ౬వదిలో ప్రవహించ జేసిన సంతత జీవనప్రసంగంలో ఆపాదమన్నవం మునుకలిగిన దివ్యదేశం ఇది కనుకనే గ్రీకులు, రోమనులు, చూణులు, శకులు, యవనులు ఇంకా ఎందరెందరో తమ బందర్బాంలో ఈ యెప్పుడ వాహినికి అడ్డుగోడలు వేయించి ప్రయత్నించినా, ఈనాటిదాకా ఎక్కిం గంటదీ నిర్బరగా సాగివస్తున్నదంటే, అందుకు కారణం మహామహిమ లంత ర్మదనాదిద్యుతమైన సునంఘటిత జీవనవిధానమనే చెప్పాలి సర్వమానవ సమతాధర్మాలు సర్వతా పరివ్యాప్తమైనవన్న సత్యాన్ని గుర్తించాకు కనుకనే విదేశీయులు దాదాపు అందరూ తమ ప్రత్యేకతను కాపాడుకుంటూ కూడా భారత జనతాప్రసంగంలో అంతర్భాగాలుగా విలీనమయ్యారు ఏమిలోని ప్రాణాన్ని చాటిచెప్పిన మహావీరుడు, అహింసే పరమధర్మంగా బోధించిన గౌతమబుద్ధుడు వెలసిన దివ్యదేశంగా మారింది ఈ దేశం

మతవ్యాప్తికి కత్తివదునే అదనమకొన్నవారి పరిపాలనలో కూడా చాలావరకు మానవత్వమే మనుగడ సాగించిందని చెప్పాలి లావ్ పేస్, బీర్ బల్, గురునానక్, కబీర్, రాఫ్సాన్, జగన్నాథపండితరాయలువంటి మహామహిమంతముందో తమ ప్రతిభావిశేషాలలో జాతిని ఉద్దేశ పరిచారు సార్వకాలిక సమాధాన సర్వస్వమైన భగవద్గీతను ఉపనిషత్తులను అడల్ఫీలోనికి అనువదించాడా మొగల్ షహజాదా దారా ఇంకా 50 ఉర్దూ అనువాదాలు కూడా భగవద్గీతకు వున్నాయంటే అందుకు కారణం రాజకీయపు రాజనపు తెరలు తొలగించుకొని ఈ జాతి మానవతామాతృమూర్తిని దర్శించి తరించాలమనుకునే తపనే! మాక్సుముల్లర్, అనిలిసెంటు, నివేదిత, గుండర్ట్, క్లెబ్, కార్లెబ్, బ్రౌన్ ఇంకా ఎందరో భారత ధర్మాని కితోధికంగా

‘పేదచేసి, జాతిచరిత్రలో చెరిగి పాపాన్ని సంపాదించుకున్నారు. ఈ వాటికికూడా భారతీయ శాస్త్ర విధులమీద, విధులమీద ప్రామాణిక పరిశోధనలు జరుగుతున్నవికూడా, ఇక్కడికన్న అక్కడే ఎక్కువ

కాని తనాడు జరుగుతున్నదేమిటి? ఆ విశ్వమానవ బోధాత్మకమైన లక్ష తీరని అపూతం కలుగుతోంది ఇంటా బయటాకూడా ఏదో ఒక రూపంలో విద్యేషావం రగిలి మానవత్వానికే మారణం జరుగుతోంది బుద్ధధర్మామృతాన్ని పాపంచేసిన దేశంలో ఆ ధర్మాలకే కాందోషంపట్టి అనుకోలేని అత్యాచారాలు జరిగాయి. ఇంట భాషారోషాలకు కొందరు బలైతే, మతకల్లోలాల పేరిట మరికొందరు మరణిస్తున్నారు సర్దుకొని పోదగ్గ చిన్నసంఘటనలుకూడా చిలికీ గాలివానగా మారి ఎందరినో బలిగొంటున్నవి విజానికమన్నీ మత కల్లోలా? ఇంత కల్లోలపురితంగా ప్రతిరోజూ భయంతో చమ్మా బ్రతకమని ఏ మతమన్నా పీడ్డాంతీకరించిందా? మతమే విధిన్నతకు కారణమైతే, ఒకే మతంలోని వారిలో ఎన్నో దేశాలలో ఘర్షణ ఎందుకు ఏర్పడుతున్నది? పాలుగారే పిల్లలను, పాల పొంగుల యువత రాన్ని సమిధలుచేసి, సంబరపడే మతం ఏదీ లేదు ఏమతంవారైనా ఈ జాతీయ జీవనవిధానంతో అణుకుపోయివచ్చాల్సే ఆందరూ ఈ పుణ్యధూమికీ నసిపానలే అందువల్లనే, జరుగుతున్నవి మతోన్మాదచర్యలుకావు మదోన్మాద చర్యలు -- అంచే! పాట మానవుల సంఘర్షణలాధారంగా బ్రతికే నరాన్న జీవులు కొంతమంది ఎప్పుడూ ఉంటారు ఎదురింటి మంటలో మనమట్టు వెలిగించుకొందామనే మతమే తప్ప, వేరేమతం, ధర్మం, జాతి భేదాలేమీ వీరికి ప్రత్యేకంగా వుండవు కాని, ఈ మండే కొరపుల్ని పక్కనుంచుకొని సమాజం ఏద్రపోతూ, మతోన్మాదమని కలవరిస్తోంది మతం ఒక అభిమతం మాత్రమే. అది మానవత్వపు విభవలకు అడ్డు రాకూడదు మనుషులెలా ప్రవర్తించాలన్న విషయం భారతంలో స్పష్టంగావుంది

ఒరులేయవి యొనరించిన
వదనరః యుష్మయము తన మనంబునకుఁ బా
వొరులకు నవి పేయకునికి
పరాయణము పరమ ధర్మ పథముల కెల్లన్.

— శాంతి.5-220.

దీన్నే ఇంకోవిధంగా ఎదటివారి కంటి నలుమగూర్చి చెప్పి ముందు
వీ కంటిదూరం తొలగించుకోమని అన్నారు ఈ సత్యాలను, కౌదన్న మతం
ఇంతవరకూ రాలేదు కనుక అన్నిమతాలవారూ ఈ మతోన్మాదాన్ని
ఎదుర్కొని ఖుద్ధిచెప్పాలి. అప్పుడే అన్ని మతాలలోను సమతాధర్మం మరింత
జాగ్రత మౌతుంది, అంతవరకు.. ?

సబ్ కో సన్మతి దే భగవాన్! అని ప్రార్థించటమే వన్మతం.

...

42. అన్నయజ్ఞం

సగుణపాకారాన్ని, విర్గుణ నిరంజనాన్ని ఏకవిన్యతో సమభావనతో ఆరా
ధించగల్గిన ఘనత ఒక్క భారతీయులకే దక్కివది ఒకనంక మూర్ఖచంద్ర
శాంతి శక్తురహిత కాలాతీత పరమధామం మండి సగుణ పాకారప్రసంగం
ఎలా ఆవిర్భవించిందో వివరిస్తూ, మరొకనంక ఈ పర్వసగుణ సాకార
విశ్వమంతా ఒకానొక బ్రహ్మతత్వంతోనే అనిర్భూతమూ, అవాహితమూ,
అంతఃస్థితమూ కాబడివున్నదని, ఆ బ్రహ్మమే శ్రీమన్నారాయణుడనీ,
శ్రీమన్నారాయణుడే పర్యేపర్వతా వ్యాపించివున్నాడనీ, ఏకత్వంలో అవేకత,
విన్యత్వంలో పరిపూర్ణమైన ఐక్యత నిరూపించారు ఈ విశ్వమంతా
ఈశావాస్యమనీ, ఆ మహేశ్వరే వస్త్రము కానిదేదీ లేదనీ, మనకు అభించే

దంతా ఆ దివ్యవైభవమేమని కూడ పేర్కొనటం జరిగింది అంటే సర్వత్ర సమదర్శనమైన భారతీయుల తత్త్వపితృత్వంలో బ్రహ్మమయం కానిది ఏదీ లేదన్నమాట అందువల్లనే సకల జీవులకు ధారకమూ, పోషకమూ, అప్తిత్వానికి ఆధారమౌతమైన అన్నాన్ని కూడ సర్వబ్రహ్మ స్వరూపంగానే అర్థించారు అంటే ఈ అపోర శక్తిలోని పరిణామదశలు సకల జీవరాశి పృష్టి స్థితిలయాలకు కారణమౌతాలై మూల మూర్తిశ్రయ తత్త్వానుసం నిర్వహిస్తున్న వస్తుమాట, అందుకే భారతీయులు అన్నాన్ని బ్రహ్మమయమనీ, బ్రహ్మతత్త్వానికి ప్రతిరూపమనీ భావించారు

గీతలో భగవానుడు చెప్పినట్లు

"అన్నాల్ భవంతి భూతాని" అంటే సర్వభూత జాతానికి అన్నమే ఆదారస్థానమని గ్రహించారు శమకవే అజ్ఞాత విర్గుణ బ్రహ్మమే ఒకానొక బాహ్యవైతిరూపంగా బ్రహ్మవ్యరూపమైవటువంటి, సకల జీవజాలానికి, భూషణ దర్శితమైన ఈ అన్నాన్ని ప్రసారంగా వినియోగించి సగుణ బ్రహ్మరూపంలో సార్థక్యాన్ని సంపాదించుకున్నారు ఒకవాడు మహర్షులు పుత్రయూగాలు జరిపినా, రాజాధిరాజులు అన్నప్రతాల వేర్పరచినా, అన్నిటికీ మూలమైనది, సకల జీవులలో పరివ్యాప్తమైన ఆధారశక్తిని బాహ్య భగవద్రూపమైన ఆపోరశక్తిలో పరిపుష్టం చేసి సకల జీవన సంతుష్టకమయిన బ్రహ్మనంద సంపాదనమే, లౌకిక పారలౌకిక సకలసార్థమని మనవారి మనసులోనిమాట.

పితృదేవతలు తమ తమ అద్విక తిథులలో దిగవచ్చి తద్వంశజులు సమర్పించే ఆహారాన్ని అందుకుంటారనీ, తద్వారా, వారి వారి లోకాలలో వారి వారికి ఆకలిదప్పులు అగుపించవని, అందువలన పితృయజ్ఞం కూడ బ్రహ్మరూపమేమని భావన కలుగుటకై, ఆ క్రతువనయంలో అన్నసూక్తపరసం "అన్నం బ్రహ్మ, ఆహం చ బ్రహ్మ, భోక్తా చ బ్రహ్మ" అని పరిపూర్ణ అన్న బ్రహ్మతత్త్వారాధనకు అవకాశం కల్పించారా అనిపిస్తుంది

ఇలా ఇలా బహుముఖాలుగా విస్తరించిన అష్టదానమహిమను అర్థం చేసుకున్న పుణ్యాత్ములు బహుజన ప్రయోజనకరంగా అలయోత్సవాల వందర్యాలలో, కొన్నిచోట్ల నిత్యవిధిగానూ అన్న దానాలను ఏర్పాటుచేశారు.

ఈనాడు కూడ కొన్ని కొన్ని ధార్మిక కేంద్రాల్లో, ఇతర ఆరాధన స్థానాలలో ఈ అన్నసమారాధన అచిచ్ఛిన్నంగా పాగుతూనే వుంది కాని రాజులను శ్రీపీ రాజున్న వర్తమానంలో వైయక్తికంగా అన్నదాన నిర్వహణ ఆపాద్యం దీనిని ప్రవృద్ధం చేసేందుకు ఎక్కువనుంది సమాజహితైషుల సహకారం కావాలి అన్నదాన యజ్ఞంలో పాణవంచుకోవాలి అదే నిజమైన వర్తబహ్మ సేవ అనిపించుకుంటుంది.

బ్రహ్మర్పణం బ్రహ్మహవిః బ్రహ్మగ్నై బ్రహ్మణా హుతమ్,
బ్రహ్మైవ తేన గవ్యస్యం బ్రహ్మకర్మ సమూధినా.

43. తన కోపం

ప్రాణికోటి, ముఖ్యంగా బుద్ధి సంబద్ధ జీవులన్నీ వెత్తరజ్జవలననే గుణాశ్రయ సంబంధితాలని పురాణాలు శాస్త్రాలు ఘోషిస్తున్నాయి. ఈ బుద్ధి బద్ధ జీవాంశ్విటివి వరమాతృ తన దీలానినోదం కోపం 14 లోకా లేర్పడని వాటికి పంచాదు ఊర్ధ్వ లోకాలన్నీ దేవలోకాలవీ, భూమికి దిగువలోకాలన్నీ అధోలోకాలవీ, వడుమసున్న విశాల ప్రపంచమంతా వరలోకమని లోకాల విభజన తెలిసినవారు అన్నారు.

కాని పురాణగతి చూచినవారికి చాలా వింతలు కప్పిస్తాయి అటు దివిజాలకు, ఇటు దితిజాలకు పరస్పర వైరుధ్యాలెప్పున్నా, కొన్ని సమాన ధర్మాలున్నాయి కామరూపం, కామగమనం, అదృశ్యకరణీ ఉభయులకు

వసుంఘా ఉన్నాయి వరులకు మూతం వావావిధాల వివృతం, వియమాః తపస్సులు సాధవలూ ఇన్ని చేసినా, ఆ అపూర్వశక్తులు పొందినవారు కొద్దిమంది వారూ సమాజాని కతిదూరంగా కాలం గడిపేశారు

ప్రతిమాటూ ఒక పొరపాటుద్వారా మాత్రం పందేశాలిచ్చే దివిజాలక అపొంకరించి అధికారాలు కైవసం చేసుకునే అధోలోకవాసులకు అశక్తులనిచ్చి, అల్పబుద్ధులూ, అల్పాయువులైన వరులను, వావావిధ గాధల బాధలతో బ్రతకమని వ్రాశాడా భగవంతుడు? ఇదే గమక విజయైతే విజాని భగవంతుడంత పెక్కుపాతి మరొకరుండరు. దేవుళ్ళు, దైవ విరోధులక నమాన పత్నీలకు స్వల్పాలను ఇచ్చి, ఎప్పుడు హరిహర భక్తితో బ్రతుక వెళ్ళిపోసే వరులకు మూతం అందని స్వర్గాన్ని, అమభివంపరాని నరకాన్ని ఆరవీరితో మాసిస్తూ భయపెట్టటం వ్యాయమా అనిపిస్తుంది కూడా

కాని సృష్టికర్త ప్రతినర్యలోమూ మనకు కప్పించే పంశయం వెను పందేశం ఉండనే వున్నది కనుకనే మానవులెంత పంశయాత్ములయిన అంతలోనే పందేహ వివృత్తి కలిగి పదమహిళకు ప్రణమిల్ల గలుగుతున్నాడు.

ఈ పురాణ గాధలను మూక్ష్యంగా పరిశీలిస్తే విగూఢ పత్యాలెన్నో బయటకు వస్తాయి దివిజాలైనా, దమజాలైనా అలవిమాలిన శక్తుల అభించినవ్వడు వాటిని ఎలా దుర్బనియోగం చేశారనేది సోపనత్రికంగా వివరిస్తాయి పదవీభంగదయంతో అన్ని అలౌకిక శక్తులున్న దేవతల అక్షమంగా ప్రవర్తిస్తే, అన్ని అలౌకిక శక్తులూ సంపాదించిన రాక్షసుల వరాది బలగర్భంతో పై లోకాలవారిని పడగొట్టాలని అత్యాచారాల జరిపారు పశ్చాత్తాప బుద్ధిగల దేవతలు పరాభవమూత్ర దండ పరిపీడితలైతే అపొంకరించి అత్యాచారులైన రాక్షసవీరులు అమపులు కోల్పోవటం జరిగింది నిజానికి ఉభయవర్గాల కర్మ పరిపాకం జరిగింది ఈమేదినిమీదే దివిజాలు శిక్షాసుభవం కోసం భువికి దిగివస్తే, మరుజన్మకోసం రాక్షసుల నరజన్మ వెతుక్కుంటూ వచ్చారు కనుకనే ప్రజ్ఞావక్తువులందరు త

సిద్ధులన్నింటినీ అత్యోజ్జ్వలవాని శతకారులుగానే భావించి పునరావృత్తి రహిత కాళ్ళుక బ్రహ్మలోక వివాససిద్ధికి మూలమే ప్రయత్నించారు

విజానికి వరులకు, ఆ మాటకువస్తే ఎవరికైనా బరువయిన వదాల్తోస్తే ఎంతటి అత్యవశయం జరుగుతుందన్నదానికి భిష్మాసురచరిత్రే సాక్ష్యం ఇక నరలోక శ్రేష్ఠుడైన నమల చక్రవర్తికి సురనాథ పదవి లభిస్తే అస 'సర్ప' దూషితుడై అవనిమీదకు దిగిరావలసి వచ్చింది ఇక సామాన్య మానవు లతిలోక శక్తియుతులయితే నమాజాని కే గతిపడుతుందన్న దానికి వరకుడి చరిత్రే సాక్ష్యం అందుకే ఈ శక్తులన్నీ నరులందరి అందుబాటులో లేవు

విజానికి, మనిషికి మనస్తే మిత్రుడు, శత్రువు వాకమైనా, నరక మైనా, అన్ని పాదవలు అంతప్రౌఢనలోనే వున్నాయి. అధిజాత్య ప్రాప్తివల్లనో, అధికార ప్రాప్తివల్లనో అలోకిక శక్తులు సురలకు సమకూరితే, కరోరదీక్షతో వియమ నిష్ఠామష్టానాలలో దావపులు వరలల సంపన్నులై వాటిని సమకూర్చుకున్నారు అయితే ఏం లాభం? బలిపంటి వదాన్యు దుగాని, హిరణ్యకశిపునివంటి వేదాంతిగాని, వృత, రావణాసురులవంటి తత్త్వజ్ఞులు కాని ఎవరూ లేరు అయినా వారి చర్యలే వారి పతనానికి హేతువు లయ్యాయి

అందువల్లనే ఆ గాఢబాధలు పరిశీలించిన విదులు నరులందరినీ వలనహేతువులైన ఈ 'నర' మదిరామత్తులు కాకుండా పదిమందికి పని కీపచ్చే నిధంగా ఉపరూపజనార్దన సేవలో తమపులు చెల్లించుకొందనీ అంతగా అమదపం కావల్సిన వాళ్ళకు అడవుల్లోకి పోయి సాధించుకొందనీ సూచించారు

అందరేదని అనుకోవటమేగాని, విజానికి 'నా' రహిత వరులకా 'నర' వాలమే ఉంటే పట్టశాఖమా? కోతిమూక కౌపేయ చాపలంబుతో మధువనం ద్భంసం చేస్తే అది పీతమ్మవారిని చూచినవచ్చిన సంతోషానికి సంతేత మని ముగ్ధుడు సమర్థించాడు తీరు తగులబడుతుంటే 'నీరొ' పంగీతం

వాయిస్తూ సంతోషించాడట! ఇది కూడా ప్రచారకరమైంది శారేమో, అశ్వత్థామ అపొందనం చేసే ప్రయత్నంతో శిశుపాళ్య భూరిపాత్యలకు పొల్పడ్డాడు ఇంతకన్న దారుణమైంది, బ్రతుకంటే ఒక బియ్యంగామార్చి, వడిచే బల్లల్లో పైతం నిప్పంటించే రాక్షస ప్రవృత్తి ఈ అర్ధరహిత పరమశిరాళక ప్రవృత్తి ప్రబలుతున్న ఈ సమాజానికి ఇంకా ఆ వరాం కొరుపు లెందుకు? పరులచే పీడ, చీడ అనే చీదరింపులు లేకుండా బ్రతికితే అదే అంతరాత్మ సేవ తనలాగా పదిమందికి బ్రతుకు విచ్చినా, బ్రతక విచ్చినా చాలు అదే పరమమానవసేవ -- పరమాత్మ సేవ. మనిషి మనస్సునుబట్టే సమాజంలో స్వర్గమైనా నరకమైనా, అందుకే సుమతి అవ్వాడు--

“తన కోపమె చన శత్రువు
తన శాంతమె తనకు రక్ష దయ చుట్టండో,
తన సంతోషమె స్వర్గము,
తన దుఃఖమె నరకమంద్రు తద్యము”.

అని శాని మనం వివాలి గదా! అదే ప్రశ్న, అళ కూడా!

44. లాలన -- పాలన

ఏదనకు ఏదనకు నెరిపిపొయి ఏడిస్తే నీ కల్య నీలాలుగారు
వీలాలు గారితే నే చూడలేదు పాలన గారవే బంగారు కమలు

ఈ తేట పొటలో ప్రతిమాటా పొంగి పొద్దే మాతృవాత్సల్యానికి, బిడ్డ బాధ నట్లు తల్లిపదే వేదనకే మూలైన ప్రతిబింబం విజ్ఞానికి ఏ భాషలో నైనా ఏ దేశంలోనైనా దీనికి దీటైన భావమే తల్లిసేమను తెల్లడిచేస్తుంది ఇంతగా ప్రపంచమంతటా వ్యాపించిన ఈ ప్రేమ, రక్షణ, శిశువు అందరికీ

అభిప్రాయములు అంటే లేదనెందుకు, తల్లిదండ్రులు బిడ్డలపట్ల తమ కర్తవ్యాన్ని సరిగా వెరవేర్చడం లేదనటానికి వాటి నుండి వేటి వరకూ గల మన కథలలో కావల్సినన్ని ఉదాహరణలున్నా

తల్లిదండ్రుల ప్రేమాభిమానాలకు పోతులైన పిల్లలు సుశిక్షితులై ఉత్తమ వ్యక్తులై లోకానికి అదర్శ ప్రాయులయ్యారు రామాయణంలో మనకు లాభపీఠే ప్రతి పార్వా చివరకు రావణుడి సంతానంతో సహా ఇలాంటి వారు గానే కనిపిస్తుంది సంస్కారం, సామాజిక విలువల పుష్పహరిగిరిన తల్లిదండ్రులు తమ సంతానాన్ని పెంచిన విధానమే ఇందుకు కారణం

కొన్ని సందర్భాలలో తల్లిదండ్రుల గౌరవం మిగిలిన విలువల్ని ముంచి వెయ్యడం జరిగింది లట్టి సందర్భాలలో పిల్లలు ఏ విధంగా తయారౌతారో న్నదానికి బాగావతంలో కృష్ణ పరమాత్మయే సాక్ష్యం ఆయన భగవంతుడన్న విషయాన్ని పక్కకుపుంచి పరిశీలిస్తే, పుట్టుకతో దేవతేమతుడే అయినా యశోదాసందర్భముడుగ పరిమిత శిక్షణ గలిగిన జానపదనమాణంలో పెరిగిన బాలకృష్ణుని పట్ల "పోయద మెక్కడికైనను, మా యవ్వల మరకు లాన మంజులవాణి" అనే గోపకాంతల విరసనం ఏ ఊళ్లో ఏ దొరబిడ్డకైనా ఎదురయ్యే పీఠ్యదే!

మన చరిత్రలో తండ్రుల పలాయన వాదనల్లా లేదా వింక్షణ కార్యా లనల్లా వారి బిడ్డలు అనాధులన్నంత విచిత్ర పరిస్థితులను ఎదుర్కొనలసి వచ్చింది అదుకోనందుకు కణ్ణమహర్షి, వాల్మీకిలాంటి పుణ్యపురుషులు లేకపోతే జరతుడు, కుశలపులు వేరే విధంగా తయారయే వారేమో! కాని వారి అద్విష్టవశాత్తూ తర్వాతి కాలాల్లోనూ వారు తమ తల్లిదండ్రుల అభిమానాన్ని పొందగలిగేరు

కాని ఏ దుర్విధివల్లనో, అపత్తువల్లనో అనాధులు కావడంకాక కేవలం తల్లిదండ్రుల పీరితీతనం, పలాయనవాదనవల్ల తాము అనాధులమైనట్లు తెలిపిన శిశువులలో ఏర్పడే మానసిక వేదన, అటువంటి శిశువులలో

ఆ పెద్దలపై పేరుకుపోయే కసి అంతా ఇంతా కాదు. ఉదాత్తలవల్ల, పాపాటికంగా లభించిన గౌరవాలు, స్వీయ ప్రజ్ఞాపాటవాలు ఎంతటివైనా వారి మనసులో పాతుకుపోయిన ఈ మత్తురం ఒక మహాప్రళయం వృష్టించగలదని మహాభారతం రుజువు చేసింది. కానీనుదైన కర్ణుడి కథ ఇందుకు సరమ విదర్శనం. జన్మదాతల అదరాభిమానాలు దూరమై రాధే యుడుగు మహాభారత రణాన్ని వదిలించిన కర్ణుని మనుస్థితి తరతరాల తల్లిదండ్రులకు ఒక చెరగని హెచ్చరిక. కన్యాపుత్రుడు, రాధేయుడు అన్న ఈవడింపులుగాక పొందువందమదన్న గుర్తింపు వచ్చివుంటే బహుశా భారతకథ వేరొకమలుపు తిరిగివుండేదేమో!

ఇలా ఒక్కొక్క చరిత్రను గురించి ఎన్ని వ్యాఖ్యానాలైనా చేసుకుపో వచ్చును స్రవణివరత చర్యకూ కారణాలు ఎన్నింటినో చెప్పకోవచ్చు. కానీ కారణం ఏదైనా శిశువుకు అన్యాయం, మానసికమైన అపూతం తగిలే దాని నుండి కోణకోపదం కన్యమని ఆ బాధ మితిమీరివదలునపుడు సంతిపోయి ఒక్కొక్కప్పుడు అది మానవ నివాళావికే దారి తీయవచ్చునన్నది చరిత్ర చెప్పలేకదెప్పిన సత్యం.

గతమెప్పుడూ వర్తమానపు మజలీ నుండి భవిష్యత్తును చేరే బంగారు బొటకొక వెలుగుదీపిక. మొన్నటి చెడు వేటి అనుభవమై రేపటి అలవాటుగా మారకుండా వుండాలంటే ఈ వందర్శంలో స్రవితరం తన అంతరాన్ని తరచి చూసుకోక తప్పదు

...

45. మాతృత్వం

మాతృలు మారులాంటివి మామూలు మాటలు ఈపేరి పోటు ల్లాంటినైతే, ఇవి మాక్ష్మంగా మిలిగితంగా అనువైనచోట సున్నితంగా తాకి తను

ప్రభావాన్ని చూపిస్తాయి ఒక్కొక్కటి, అలోచించిన కొద్దీ ఎన్నో వింత
వింత అర్థాలకు అధారమౌతాయి. అలాంటిదే-

“కుప్పిత్రో జాయత క్షచిదపి
కుమతా న భవతి”

అన్నది మాములు మాటల్లో చెప్పకోవాలంటే అల్పాయుష్షుడైనా
తప్పటదుగులు వెయ్యచ్చు కాని అమ్మ ఎప్పుడూ మంచిదే అని కాని
లోతుగా అలోచిస్తే మగపిరి మదంపై కదను తొక్కి మళ్ళీ మళ్ళీ అలోచించ
జోసే మాట ఇది మగువకు మాతృత్వం స్థిరపడినప్పటినుంచి పెరిపూర్ణ
మమతామయిగా మారుతుంది అన్ని అలోచనలూ కలిగే సంతానాన్ని
గుర్చి కలిగే కలం అంటే కొన్నాళ్ళు కా కలం కరిగి తా నమకొన్నవాడు,
తను కన్నవాడు తన కలంను కల్ల చేశారనే కరోర నిజం బయటపడి,
మనసు మూగబోయి మనిషి అస్థివంజకం మూత్ర మౌతుంది. ఈ లోపలే
సమాజంలో ఒక ముద్రా తివడింపు ప్రారంభ మౌతాయి ఈ అనష్టా
నిజతత్వాన్నేషడే పై మాత్ర కల్గించే సేరలు

తరతరాలుగా తీగల పోగులాగా సాగినవస్తున్న మానవచరిత్రలో వివిధ
మనస్తత్త్వాల మహోపురుషులు దృవించారు రఘువు, భగీరథుడు,
శ్రీరాముడు, కృష్ణుడు, భీష్ముడు లాంటి వాళ్ళూ, రావణుడు, కుంభక
ర్ణుడు, దుర్యోధనుడు వివరకు కీచకుని లాంటి వాళ్ళూ ఈ సమాజంలోనే
పుట్టారు కొందరు తను వారికీ మంచిపేరు తెస్తే, మరికొందరు
పెదను దుర్మార్గులుగా చిరస్థాయిగా చిల్లిపోయారు అందుకు వారికీ మూల
రూప పీరుష శక్తుల ఔన్నత్యమో, పతనమో కారణమే కాని వేరేకాదు
తండ్రిల తప్పుల-ఒప్పుల-కుప్పుల నుంచి కొంత తనయులలో బీజరూపంలో
ప్రాతివిధ్యం వహిస్తుంది నిజానికి శాస్త్రులేం చెప్పిన్నాయి-

అంగ దంగా తృంభవపి
హృదయాదధి జాయసే
అత్నా వె పుత్ర వామాపి

పురుషుడే అత్యుత్తమ పుత్ర రూపంలో ప్రతినిధి ఔతున్నాడన్న మాట. పురుష రూపంలోని నైయుక్తిక వైఫల్యాలు, సామాజిక దౌర్బల్యాలు పాంక్షామిక దోషాల్నే కిక్కిపుల తల రాతలుగా మారిపోతున్నాయి కనుక ఈ తలరాతలలో పాలు మాతలకన్నా పీతలదే ఎక్కువ నియమ జీవనం, సంయమన శీలం కొరవడటం వల్ల ఈ దుఃస్థితి ప్రాప్తిస్తోంది శాసన్యా మన్మితం వంటి మాతృమూర్తులే తైక్షణ్య గాంధారీ కూడా. పంథానంలో ప్రతి బింబించిన నైవిధ్యానికి కారణం పురుష పుంగవుల మానసిక దౌర్బల్యాలే. వాటి వాటి ప్రతిబింబక శక్తిని బట్టి పంతు మగుణశీలురో, దుర్గుణ రూషణులో కావటం జరిగింది

ఈ పురుషాహంకారానికి విసిగిన మాతృశక్తిలో వాడు ప్రారంభమైన పంచలనం ఈనాడు పలు సామాజిక ప్రతీకారాలకు కారణమౌతున్నది తనకు జరగని వ్యాయం ఇతరులకు ఎందుకు అన్న మానసిక కారిష్యం వరకట్నం, కోడలికం వంటి సామాజిక దౌష్ప్యాల రూపంలో పర్యవసీస్తున్నది. అంబెందుకు స్త్రీకి స్త్రీయే శత్రువు అనేదాకా వస్తున్నది

మంచి మలుపు రావాలంటే మనలో మంచి నైపు మార్పు రావాలి. మనం శ్రావణం మంచి అశ్రయజం అంతం వరకు విద్యాపంపత్సంతాన ప్రదాయిని బన జగవ్మాత గౌరవార్థం ఉత్సవాలు, పూజలు, పురస్కారాలు పునః పునః జరుపుకుంటున్నాం మరచిపోతుంటాం కనుకనే మళ్ళీ మళ్ళీ జరుపుకోవటం

మనిషి తన వికృత చేష్టలతో మాతృత్వాన్ని మరీన పరచకుండా పంతుమనశీలం ఆనగింజంతైనా అలవరచుకుని జీవించగలిగితే అదే ఆ అనంత చైతన్య శక్తికి మనమిచ్చే విజయైన ఆనంద వీరాజనం

46. సహధర్మచరీ తవ

అవలు, పుష్టి అంతా అదిమస్త్రీపురుషుల వల్లనే జరిగిందని విదేశీ పురాణాలు చెప్పున్నాయి మన శాస్త్రాలు, నిర్గుణ విరాకారబ్రహ్మం నుండి వగుణ సాకార విరాట్పురుషుడేర్పడి, మహామాయ ఆధారంగా దసమయమైన దమ్యమైన పంచభూతాత్మక శ్రక్కుతివి రచించారని వివరిస్తున్నాయి. త్రిగుణాత్మకము, పాంచభౌతికమైన పుష్టికి ౩౩ నియతి పరిమితి అనసరం శమక బ్రహ్మవిష్ణు శివతత్వాలు పుష్టిస్థితిలయకార్యక్రమాలు విర్వహిస్తున్నాయట ౬౩ తేజము మూడురూపాలతో పురుషకార్యాలను విర్వహిస్తున్నట్లే తన్నిహితమైన పారమాత్మిక పరాశక్తిరూపం, ఆయా ఉపాది రూపాల కనుగుణంగా మహావిష్ణువుకు లక్ష్మీగాను, బ్రహ్మకు వాగ్దేవిగాను, పరమశివునకు లయ్యాత్మకమైన మహాశక్తి పార్వతిగానూ సహకరిస్తున్నది మహామాయామోహకమైన ఈ శక్తి లేకపోతే ఇటు పుష్టికిగాని అటు వష్టికిగాని -- ఆ దేవుల్లు సమర్థులు కారట! ఈ మూత్రాన్ని దేవతలందరూ అంగీకరించినట్లే అవుస్తుంది

మన పురాణకథలను చూస్తే, పాశవికతత్వం నుండి వారాయణ రూపాన్ని చేరగోలే విజ్ఞానమయ జీవపుష్టిలో బ్రహ్మకు సరస్వతి వాక్సానంలో ఉండి సహకరిస్తున్నది అంటే విజ్ఞానానికి బాహికరూపం వాక్కు మన మాటనూ బ్రతుకుబాటనూ తీర్చేదికూడా మాటే దీని కధిదేవతగా సరస్వతిని బ్రహ్మవాక్సానంలో ఉంచుకోవడం సముచితమే కాదు సరసం కూడా

సమీచితమైన ముఖమయజీవనానికి సంతేతం విష్ణుతత్వం ఇహపర సుఖానికి పరమపద స్రాప్తికీ కూడా ఇదే సంతేతం అష్టలక్ష్మిని ఏకాత్మక రూపంగా మహాలక్ష్మికి మహావిష్ణువు తన వక్షఃపీఠమీద ఆవాసం కల్పించి గౌరవించాడు. సమాజరూప విరాట్పురూపంలో సంపదకు హృదయస్థానం ఉంది దీన్ని ఇలా మోచించారు

మన కర్థం అయ్యేందుకు ఏ మాటల్లో చెప్పుకున్నా, మన శాస్త్రాలు మూలం అనంత, ప్రశాంత ఎరంజనకాపారంలో పెద్దోజాత సంతల్ని తరం గోద్యూతమైన లలిత వివ్యాస లావణ్యాత్మక మాయావరణం ఆధారంగా అలింపెప్పి జరిగిందని, అది తిరిగి యథాస్థానం చేరటమే రయం, ప్రళయం అనీ, అది మరుప్పిప్పికీ మార్గం జెతుందని గంటగొట్టి మరీ చెప్పన్నాయి ఈ రయ్యాత్మక లావణ్యమయ పారమాత్మిక శక్తి నరమేశ్వరీ శక్తిగా పరమ శివునకు లోద్బడుతూ జననమరణాత్మక జగన్నాటక మెంత అవిభాజ్యమో సూచిస్తుంటుంది

విశ్వసృష్టిగతిని వివరించే ఈ అంశాన్నే, తరుణేందుశేఖరుడు తన దేహిన్ని ద్విధా విభజించి పార్వతికిచ్చాడనీ ఆ పార్వతీపరమేశ్వరులు సరస పామ్రాజ్యధివేతలుగా సంధ్యానాట్యం చేస్తుంటారనీ కథల్లో మావించారు పరశివ దేహవిభాగం ప్రకృత్యావిర్భావమైతే, శివ భవానీనాట్యం జగన్నాటకంగా, ప్రదోష వాట్యావంతరస్థితి, ప్రకృతిరూపపరాశక్తి, పరమపురుష సంతోషంగా భావింపవచ్చు

ఇలా ఇలా వినబడే విశ్వవాఙ్మయంలో పరమపురుషుని కెంత ప్రాధాన్యం ఉందో, ప్రకృతిరూప పరాశక్తికి కూడా అంతే ప్రాధాన్యం ఉంది పరమ పురుషుని ప్రతిపదానికి ఆమె ఆమరదీకాదు, ఆగ్రచరీకాదు, సహచరి అడుగుతో అడుగేకాని అడుగుతో అడుగు కాదు

మరి అంతటి ఆదర్యమయ దేశంలో ఈవాడు నారీజాతికి లభిస్తున్న గౌరవం ఏమిటి? పురుషజాతి అంతా 'సహధర్మచరీ తవ' అంటూ 'వాదాయుణస్సరూప వరాయ' అని శాశ్వత కడిగించుకుని కన్యాదానం జరిపించుకున్న పురోవిష్ణు ప్రతిరూపమే గదా! 'మమ జీవనహేతునా కంచే బధ్నామి మధగే త్వం జీవ శరదాం శతం' అని లొంగిపట్టగా, 'వానందరి పామ్రాజ్ఞీధవ, మూర్ధానం పశ్యన్ రాలోపా' అన్న ఆశిష్పులందించిన ఆనందపు ఆశలతో అడుగుపెట్టే కలహముల తల్లిని, చదువుల మల్లిని

కాళ్ళ పారాణి ఆరకముందే, ఇచ్చింది వచ్చింది పుచ్చుకొని ఇహ ఇహంతో పనిలేదన్నట్లు మందో -- మాకో, మయ్యో -- గొయ్యో, నీళ్ళో -- విచ్చలో అచ్చెచ్చి పరలోకాలకు తరలిస్తున్నది ఈ 'పమాణం' స్త్రీధనం పరపపంపార జీవవాచికీగాక గరళపంపార వ్యాపారాని కువయోగిస్తున్నదంటే ఆటనికులకన్న అతిపాశవిజంగా తొలి బ్రతుకుతున్న దన్నమాట.

మరి ఇది మనకొరకు దిగివచ్చిన మహావిప్లువు వేంకటేశ్వరుడికి, అలిలచరాచర మహావిభ్రామకశక్తి, బ్రహ్మవిష్ణు శివాత్మికా ఐవ నారాయణశక్తి జరుపుకుంటున్న నవరూతి బ్రహ్మాత్మన పర్యవమయం

మనిషీలోని ధనమదమహిమోద్ధి నిర్జించి మనిషిగా నిలిచి, నారిచి గృహనారాయణిగా ముప్పించగలిగితే అదే ఆ పరదైవాలకు మమమిచ్చే ఆనందపీఠాజనం!"

47. వరకట్నం

ఇది శ్రావణం వచ్చేది భాద్రపదం ఆపైన ఆశ్వియుజం ఆ తర్వాత కార్తీకం ఇలా వరలక్ష్మీవ్రతంతో ప్రారంభమై ధవలక్ష్మీవ్రతంతో పరి పమా ప్రమయ్యే కాంతో ఎక్కువభాగం స్త్రీరూప దేవతారాధనకే ఏర్పాటు చేశారు మన ద్రష్టలు వరలక్ష్మీ, పరవ్రతి, దుర్గాదేవి, ధవలక్ష్మీ ఇలా వివిధ రూపాలలో చరాచర ప్రకృతికి మాతృరూపిణిగా, శక్తిరూపిణిగా మహాశక్తిని ఆరాధిస్తున్నాం తరతరాలుగా! ఈ దృశ్యమాన జగత్తులా స్త్రీరూపంగా, పరమేశ్వరుని పరమపురుషుడుగా బావించే మనకు మహామోహకమైన మాయావరణాద్వితమైన ప్రకృతిని స్త్రీ రూపంలో ఆరాధించటం చాలా పహజంగానే వుంది!

భద్దదీపికలు

నాన్నదానికి మగువ మేర్చిన ఇల్లు, దివిజాలకు వట్టిల్లు, అవీ ప్రీతి
 పొందమన్న భంట పేరులు చెందులు వేస్తాయని మన పూర్వులు ఏవాడో
 పుట్టారు. జన వివాహ ప్రక్రియలో కూడా వరుని వారాయణ స్వరూపునిగా
 చూడని ప్రహ్లాదాదీ జగీషతో కన్యాదానం చేస్తూ -- 'శ్మశ్రువాం భవ
 నాహుత్తే, శ్మశురే భవ స్సామాత్మే, వానందరి భవ స్సామాత్మే, మూర్ధానం
 పుష్కరాకోహ' అని అత్త మామల బావమరదుల మనస్సులో, మనస్సతో
 పుష్కరాకోహ గౌరవాన్ని పొందమని శుభాశంసనం చేస్తారు. భార్యాభర్తల
 సంతోషాన్ని పివరించి భర్తే చ, అర్థే చ, కామే చ వాతచరితవ్యా అని
 'వాచిందివి, వాతచరామి అని త్రికరణశుద్ధిగా వాగ్దానం చేయించుకొంటారు.

సాహిత్యవేదంగా మనకు కలిపించే బ్రహ్మవాదిమలైన మైత్రేయ, గార్గీల
 పుస్తకాలకి అవాటి కవయిత్రుల వలకు అన్ని వర్గాల మహిళాభివృద్ధి మన
 సన్నిహితుని కనుగుణంగా పొగిందనీ మెలివేసుకు మరీ చాటుకుంటాం!

అనికేడంతా నిజమనిపించే కమ్మని కలలా వుంది వెనుకటి తరాలలో
 రుచాటి సహజస్థితి పోల్చినాస్తే మనం ఎంత 'ఎదిగామో' తెలుస్తుంది

కెంపన తండ్రి అనుమతిలేకుండా దుష్కంటిల్లే పెళ్ళాడిన శకుంతలను
 అమాత్యుల చెలిచేయలేదు. పుత్రహ్యామోహంతో రాముణ్ణి వద్దాల్సి సంతకన్య
 కాలు అవినికి పింపటానికి కాలకురాలైన కైకమగాని, దాపీ మంధరనుగాని
 అనాటి సమాజం హింసించలేదు. అపర్యామ గౌతముడు నిరారరించాడే
 కాని నిరారరించ లేదు. సత్యస్త్రీ లోలుడైన రావణునిర్యాణంలో ఉప్పు
 'వాసాద్విని ప్రీరాముడు అగ్నికుద్ధితో స్వీకరించాడు జాబాబి నత్యకాముడు
 ఎక ఎంపింది అందరికీ తెలుసు. అక్క తామకపద భవ్య రామాయణంలో
 ఏవా స్త్రీ హింస జరిగిందనేందుకు అవకాశం లేదు

జన హింసలలోని సత్యవతి, కుంతి, గాంధారి, ద్రౌపది లాంటి
 పాల్వన పుష్పకున్నా వారి వారి ప్రత్యేకస్థానాల్ని సమాజం గుర్తించి గౌర
 వించడమే మెల్లటి చింత్యరాయలు, అతలామిలు అవి పేరు తెచ్చుకొన్న

రాక్షరాస్త్రంను ప్రజలు విడవన బుద్ధివో ముచివా వారి కులకాంతలను విరసించిన ఘట్టాలు మనకు కనవడవు. విజానికి రాజకీయ శార్వజ్ఞ్యంతో ఒక్క ద్రౌపది మీద జరిపిన అవమానం తప్ప కౌరవులు మరి ఏ ఇతర స్త్రీ మీద దౌర్జన్యం జరిపిన దాదాపు మచ్చుకైవా కప్పించవు. రామాయణ భారత కాలాలలో స్త్రీలపై జరిగే అత్యాచార వ్రేయల్లాన్ని అనాటి పట్టనమాజమంతా నిరసించింది. సమయం వచ్చిపప్పుడు ఏకలక్ష్యంతో ఎదుర్కొని దురాచారులకు గుణపాఠం వేర్పింది. అపత్యాతిపాలైన స్త్రీలను పైతం అన్నపానాదులకు లోపం లేకుండా భరించాలని మనుధర్మశాస్త్రమూ శాసించింది.

కాని ఈనాటి మనస్థితి ఏమిటి? వచ్చువిడంతా మెచ్చుటగిందనే భ్రమతో పాచిబండలమీద పరుగెడుతున్నాం! పురుషునికి ఇహపరతారకంగా 'షట్కర్మయుక్తా కులధర్మపత్నీ' అనిపించుకున్న అతివను, 'ఈ నా జీవన మూతం ఏ గత మంగళమూతం, వర్ధిల్లాలిక వడశతం' అని దీవనతో తెచ్చుకున్న దేవతా మూర్తిని లోభంతో లోలుపట్టంతో క్షోభపెట్టున్నాం. కట్నాలు కాముకతలది పైచేయిగా అత్యాచారాలతో ఇంటాబైటా కూడా మానవతులను అవమానం పాలు చేస్తున్నాం, బ్రతుకు బుగ్గిచేస్తున్నాం. అనాటి అత్యాచారులు ఈ లోకాన్ని తొంగిమాడటం జరిగితే తమకింత వికృష్టత లేదనే తృప్తి విజంగా కలిగితిరుతుంది

అయితే ఇవన్నీ జరుపుతున్న దెవరు? ఒక తల్లికొడుకు, ఒక అక్కకు తమ్ముడు, ఒక చెల్లికి అన్న తమ ఇంట బలిపశువు ఇలాంటి అమలందాల్లోని దేవన్న కాదుల్లకీరణం ఏ మూతం తలుక్కుమన్నా చాలు, వీటికదే సమాధి! మార్పులేని బంధంగల ఈ మాతృమూర్తులు కట్నాలపేరిట జరిగే కల్లోలాలకు తోటి స్త్రీకి జరిగే అవ్యాయాలకు పాక్షిక భాగస్వామిమ లౌతున్నారు. తమకు గలిగిన వేరు అనుభవాలతో ఇతరులకు వనవసంతాలు కూర్చవలసిందిపోయి అగ్నిలో ఆజ్ఞం పోస్తున్నాడు విజానికి కవ్యాశుల్కాలు కాలదోషం వట్టి కమమరుగయ్యాయి వరుని నారాయణస్వరూపంగా

భావించి లోకీక సాహాయ్యంగా పాలంకృత కన్యారావంతోపాటు వరదక్షిణగా యథాశక్తి ఆనందంతో ఇచ్చే వరకట్నం ఈవాడు ఒక వ్యాపారంగా, వన వధువుకు వరకంగా, పారాణి ఆరకముందే వరలోకమార్గంగా మారుతున్నది. దీనికి పురుషాహంకారంతోపాటు నారీపంకుచితత్వం కొంత కారణమంటే అనపూజమనిపించినా అపత్త్యం మూలం కాదు కేవలం చట్టావల్ల కట్నాలు పోవు 'కట్నమెందుకు వద్దో' అని కలకచెందే 'పెద్దలూ లేకపోలేదు' కనుక పరప సంపాద వృత్తానికి ముప్పు తప్పించగల శక్తి ఆ శ్రీచక్ర సంచారిణికి ప్రాకృతిక ప్రతిరూపమైన ఈ నారీచక్రానికి వుంది

మరి ఇది ప్రేమైకమూర్తి కృష్ణభాగవామని జన్మాష్టమి, మాంగల్య వృద్ధికిగాను సర్వమంగళము, వేకల సంభ్రమరాయిని ఐదవ వరలక్ష్మిని కొలిచే శుభదిన వందోహంగల పవిత్రమైన మానవ భౌతికస్వాతంత్ర్యం లభించినా, బావస్వారంధ్రానికి కంఠం కట్టుకోవలసిన దీక్షాపమయం. మహిళలకు మంచి జరగాలంటే ఇంతకన్న మంచిరొకా లేదు కలహకంఠులు కాని కలకంఠులందరూ మత్తగజాల అదుపుకు ముందడుగువేయాలి 'పెద్దలు చెప్పినే చెప్పారు

కలకంఠిలికంట కప్పిరొలికివ పిరియంట మండనొల్లదు మమలో

అవి. మరి మవది ఏ మలో శాంపే విధ్లయిస్తుంది.

48. మనం పోగొట్టుకున్నది

తిమిరము--కను అనుకోవటానికి చాలా మొరటుగా అనిపించినా ప్రపంచధర్మం ముఖ్యంగా మానవ జీవితం ఈ మూడింటి మీద ఆధార పడిందనే చెప్పాలి ప్రాణికోటి జీవనానికి అపారం చాలా అవసరం అది లేకపోతే శరీరం విలవటం కష్టము శరీరం లేకపోతే జీవులకు ధర్మసాధనమే

లేదు కనుకనే 'శరీరమార్గం బలు ధర్మ పాదవం' అన్నారు. గొప్పవారంతా కూడా ఉత్క్రిష్టమనానికి బాధపడడానికి బదులు ధర్మపాదవమైన శరీరం లేకుండా పోతుందే అని తపించారట! ఈ తమవుతు మూలకారణం అన్నం అన్నారు 'అన్నాద్భవంతి భూతాని' అని ప్రారంభించి చివరకు అన్నాన్ని బ్రహ్మస్వరూపంగా గౌరవించారు

దేహికి అన్నం కానాలి అన్నమే కాదు ఇంకా ఏవేలో కానాలి కాని వాటిని పొందించుకొనేందుకు ఆ కోర్కెలను బయటికి అనాలి. అదే బావనకటన దీంట్లో ఒక పాంపు ఉండబట్టే మిగిలిన జీవజాలాలని అనువులు క్రోతలుగా మిగిలిపోతే మనిషి కూత మూతం ముడ్డుమూటై పాహిత్యమై చివరకు బ్రహ్మనందామనందాయక పరమపద పోపావమైంది

బదే మానవుడి ప్రగతి తివటం కావాల్సినవి అవటంతో అగిపోలేదు మరి! అంటూ తింటూ గడిపే కాంచక్షంలో మానవుడికి కొత్తకొత్త రుచులు, ఆభిరుచులు, భావాలు, అనుభూతులు ఏర్పడుతున్నాయి తన చుట్టూ తిరిగే వాటిని, తనలోని వాటికి, తన పైన వాటికి గల సంబంధాలై ఆలోచన పెరిగి తన 'అర్జున' పాదాన్ని ముందు తరానికి పంచి పెట్టటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు బహిరంగ ఆస్తులు (అన్వదప్సడు అప్పులు) పాతలొక కంగా వేదాంత విజ్ఞానాన్ని ముందు తరాల కుందించాలనే తపన ఎక్కువైంది తన అనుభవంలోకి రాచిదాన్ని కొత్తగా తెలుసుకున్నదానిని పామరుడు కన్నా నంటున్నాడు పెండితుడు దర్శించా నంటున్నాడు ఇలా అనుభూతి అనుశీలన పూర్వకమైన తపన లొకకంగా పెదార్థ విజ్ఞానావిష్కారంతోనూ ఆధ్యాత్మికంగా పాదమాత్మిక దర్శనాది శాస్త్ర గ్రంథావతరణకు బంగారు బాటనేపింది

ఇహినికి పరానికి అవసరమైన ఈ మూలధర్మక్రయాన్ని, తమ తమ జీవన వికాసానికి వీటి విషయంలో గల హక్కులను మన పూర్వులు ఏవాడో గుర్తించారు కనుకనే ఎవరి హక్కులకు భంగం కలుగని రీతిగా సహజీవన

పరిపాలన నపాదర్శన ఏర్పాటాను బోధించారు. వికర్షణద్వారా సంఘ రక్షకు అవకాశ మున్నచోట్ల అత్యాచారము, మాయమునం బోధించారు. మున్న విజ్ఞానవాన్ భవతి యుక్తేన మనసా సదా తస్య వశ్యాణ్ద్రియాణి ఏదాన్ ఇవ పాదధేః అనీ, తుని నైవ శృణోతే చ వందీతా మృమదద్భిషా వైట వాట పారాంతు అత్యవస్థ తత్త్వదర్శనమే.

మననే ఈ దేశం బహుభాషిం, రూపాం, అధ్యాత్మికతం సంఘమైంది. మనవిని మతాలన్న మన మఱు మనస్సరివంతులలో అంతర్వాహినులు కాగా మరికొన్ని మచ్చితో తమ మనుగడ సాగిస్తున్నాయి.

తరతరాలుగా విశ్వవ్యాప్తంగా వున్న ఘర్షణలకు కారణం పై మూడు దృశ్యాలలోను వానికి గల హక్కునీ తోటివాడు గుర్తించకపోవడం. కామండికి గల హక్కును రావణుడు గుర్తించకపోవటం. అదుగురికి అదూర్ధ్వ నిర్యాచణ దివ్యక్షేత్రం కురుక్షేత్రం కావటానికి కారణంకావటంలో అంతర్భంగ ఇదే అకౌరవం యుద్ధాలు, ప్రపంచంలో జరిగిన అనేక యుద్ధాలు కూడా ఈ ప్రారంభిక మూత్రత్రయానికి తిలోదశాశీయటం వల్ల జరిగినవే.

జారి ఎన్ని ఆవరణ లోస్తున్నా తట్టుకు నిలబడడానికి కారణం మనకు ఏదానన, సహజావన, సహచర్యన ఏర్పాటాంపైవ గల నమ్మకమే. అందు వల్లనే మన అత్యంతవల్ల ఎన్నో త్యాగాలు చేసి, లౌకిక పృథుల్రాన్ని రాజ కీమః స్వర్ణలంకాన్ని తిరిగి పొందగలిగాం. ఎప్పుగా ముందడుగు వేస్తున్నాం. బాగానే వుంది.

వాని మన ముందడుగులో పరుగులో మనకు తెలియకుండా పోగొట్టు పోయితి ఒకటుంది మన దేశం మనపాలనలోనే, మనదైన తత్త్వాన్ని అపవిత్రావాన్ని ప్రచారంచేసుకోలేవంటగా గిరి గీమకాంక్ష మంగా వృహనే వోల్లొరున్నది అపారమం అహిక సుఖాలను అనుభవించే శక్తిను ముద్దులు హరిహరః విజ్ఞాన భాస్కరాచార్యవలో మునిగి తేల్చంపే మనకీది పెరటి నించి నైరన్యం కావాలని మూర్ఖత్వమయం చూస్తున్నాం భారతీయు

దనిపించుకోవటానికి భయం హిందువును చెప్పకోవటం హిను అనే స్థితికి వచ్చాం ఇప్పుడాలకు మొజమెచ్చులకు మోషపోయి సంవదాయాలను సమీక్షించుకుందానే సమాధి కర్తున్నాం మనలాడు పాము పిద్ధాంతం మంచిని చెడుని భ్రమింపజేస్తున్నది ఫలితం మనం మనం కాకుండా పోతున్నాం. మన మనస్సు మనది కాకుండా పోతున్నది

ఈ అంశత్వం మండి అశక్తతనుండి బయటపడి మన మెనరో చెప్పకోగల్గినవాడు నిజంగా వర్తదా. పాతకంశ్రమ పీడ్చించినట్లు, జాతి తన పురోగమనంలో మరొక మెట్టెక్కినట్లు వర్తమత సమాచరణమంటే వర్తమత విరాకరణమని మూతం అర్థం కారాదు అంటే భర్తసూరి చెప్పిన చెప్పాడు,

“మత్తం ప్రమత్తం విషమస్థితం వా రక్షన్తి పుణ్యాని పురా కృతాని”

అని కాలకమాన తాతం నేతులు చెప్పకొంటున్న మనకు మొదటి మూడూ పీడ్చించినై. ఇక వాలోదే శరణ్యం.

49. మదిర -- మత్తు

ప్రపంచంలో ప్రతివస్తువుకూ ఉపయోగపలాన్నిబట్టి మంచి, చెడు అని రెండూ వుంటాయి ఆ యా ప్రభావాలను ప్రశ్నించుకొనో, పరోక్షంగానో, అధ్యాత్మికవిద్యద్వారానో దర్శించిన మహర్షులు, స్మృతికర్తలు, ఆ యా వస్తువుల గుణావగుణ బాహుళ్యతమబట్టి ఉపయోగాన్నో, విపర్ణనో నిర్దేశించారు కాని మానవుని మనస్సు మర్కటం లాంటిది ఏదైనా అనుభవ పూర్వకమైతేగాని వాటి అవాహన -- విపర్ణన చేయకు పైగా తాత్కాలిక తృప్తిలో, సత్యాన్ని మరచి, పెద్దల మెద్దులన్నీ నిర్లభకాలని వర్తమానానికి శ్మశిరేశమని అవహేళనచేయటం కూడాకర్దు. సరిగా మర్చిపోన విష

యంతోకూడా ఇలాగే జరుగుతున్నది. తాత్కాలికోత్తేజం, బాధోపశమనం కల్గిస్తుందన్న ప్రార్థనల్యాన్ని మూత్రమే గమనించి, మత్తును, మరణాన్ని ప్రసాదిస్తుందన్న ప్రమృట సత్యాన్ని విస్మరించి తరతరాలుగా మానవుడు మర్యాదికి బానిసకావటం జరుగుతున్నది. చరిత్రకందవి శాంతుమంది, 'కల్లు మానందోయ్, బాబూ, కల్లుతెరవందోయ్' అని జాతిపిత బాపూజీ చెప్పిన మనవాటి వరకు మధ్యపానానికి వ్యతిరేకంగా ప్రచారం జరుగుతూనే వున్నది.

మంతనవివిధ్య దేవతలకు లభించకుండా చేసేందుకు రాక్షసులు కనువి భిష్మాన్ని, మధ్యంతో అనురగుతువు శుక్రాచార్యువకు ఎలా ఇచ్చింది, శుక్రుని దయతో కమదాయన ఉదరాన్ని చీల్చుకొని బయటకు తిరిగి వచ్చింది, మధ్యపీఠామలకు శుక్రుడు శాసమిచ్చిన ఉదంతం భారతంలో కవదేవయానికథలో పుష్టంగా వివరింపబడింది రామాయణంలో, రావణుని కన్న రాజనీతిదురంధరుడు కుంభకర్ణుడు మైత్రేయ ప్రభావానికిలోనై తన పరిజ్ఞానాన్ని మరుగుపరచుకున్న నిషయాన్నికూడా గ్రహించగల. చివరకు శ్రీకృష్ణభగవానుడు జన్మించిన యూదవకుల వినాశానికి, మధ్యమిచ్చిన మత్తు ఎలా శారణమైందో కూడా భారతభాగవతంలో పుష్టంగా వుంది. ఇతిహాసాలలో కూడా ఇలాంటి ఉదాహరణలు కోకొల్లలు. ఈ జాబ్బునమా దాన్ని గుర్తించి దానికి వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేసినవారు మనువుమంది మహాత్మునిదాకా ఎందరో!

ఒకే మనిషిని, మండేకొరివి మవరాకా రావీ మార్తాం అనే మనవత్సం, కలవాడు విలాసాల్లో తేలేందుకు, శ్రామికులు విశ్రాంతి ప్రసాది అని, కడకు పప్పులుండో, పుస్తెలవమ్మో, ఈ మత్తులో మునిగిపోతు వ్వాడు మగువను మావవతిగా, అదికత్తికి అపరాధతాతంగా చూచే ఈ దేశపు విఘంటుకారులుకూడా 'మదిరాక్షి' అన్న పదాన్ని కల్పించారన్నా, భారతంలోని మధ్యపానానంతో మధ్య పైరెల్లదిని వాచవులమర్యాన్ని తెచ్చేందుకు సింహలులు (అదే కీచకుడు) ఇంటికి పంపిందన్నా స్త్రీలలో

కూడా ఈ మదిరావ్యామోహం ఎంత పెరిగిఉంటుందో అని ఆశ్చర్యం కలగకమానదు.

మరి జాతిఅంతా వైతికనిలువలను నిర్ణయించేసే ఈ మదిరామదంలో మునిగివేలవలపివస్తే ఈ అకటరాల సంస్కృతి సంప్రదాయాలగతి ఏమిటి? మనమనుగడకు జీవగ్రలైన ఆధ్యాత్మిక ప్రదేశపరివరాలలోకూడా, ఈ పీపాన తివ్యతేమకుంటున్నదని, భక్తితోవచ్చిన వారిలో శక్తిచాలని కొందరి మత్తుకు బానిసలౌతున్నారని వివటం నిజంగా బాధగానే ఉంటుంది మరి ఈ అస్తవ్యస్త స్థితిమండి, జాతి సంక్షేమాన్ని సంరక్షించుకోవాలంటే చట్టం, చిత్తశుద్ధి, చాలా అవసరం. అందువల్ల రాష్ట్రప్రభుత్వాలు వీలైతే తమ రాష్ట్రస్థంభులని లేదా కపీసం పుణ్యక్షేత్రాలనన్నా మధ్యనిషేధ శాసనపుసరిధులలోకి తీసుకురావటం తప్పనిసరి చేసిన శాసనం చిత్తశుద్ధితో అమలుజరిగేదాతా, దేవస్థానాలు మధ్యమాంసాది సేవనం విషిర్లమనే ప్రకటనలు ఎన్నిచేసినా, అలలు పొచ్చిత్రృప్తజనుల ఎంతప్రయత్నించినా, చెవిటివారిముందు శంఖమూదినట్లే

రాతిలోను, దప్పలోను, కప్పలోను దేవుడున్నాడనే దివ్యభావన జీర్ణించు కున్న మనం, వరునిలోని వారాయణుని దర్శించాలంటే ముందీమత్తులు దిగాలి అప్పుడే అత్యవిశాసం, వరమాత్య సాక్షాత్కారం

అందువల్లనే ఆ గాధలబాధలు పరిశీలించిన విడులు వరులందరినీ పెటనహేతువులైన ఈ 'వర' మదిరామత్తులు కాకుండా పదిమందికి పని కీచేర్చి విధంగా జనరూపణవార్జన సేవలో తమవులు చెల్లించుకొందని అంతగా అనుభవం కావల్సిన వ్యాజ్యం అడవుల్లోకి పోయి పొధించుకొందని మూచించారు.

50. సమత

‘సువిషి ముద్ధి మహాసుర్మటం
మత్తైక్కిలే సురీ వంకటం’

ఈ భావాన్ని మనకందించిన పూర్వకులను ఏ మాటలో అన్నా చాలా గొప్పగా చెప్పారనే ఒక్కకోవాలి వరుడు వాచరాంశజాడు అనే మాట ఎలావున్నా వాచరత్వంలో ఒక వైశిష్ట్యం వుంది. దానిలో అనుకరణశీలం ఎంత స్పష్టమంటగా వుందో బాహ్యవ్రత, నిరంతర సంపదవరత్వం అంత స్పష్టమగా వున్నై ఒకట భావవికాసానికి విపన్నమైతే రెండోది పరిశోధక చిత్తాన్నికి వాంది మూడవది వరాధం హరించుకోవాలనే దుర్గుణం, ఇదియో లంచా ఒకటే

ఇవన్నీ ఎలావున్నా మత్తైక్కిన కోతి చేయలేని అగడమంటూ లేదు. ఎంచుకొని విశిష్టనమ్మవైతూ ధ్వంసం కావంపందే! అంజనేయప్పామి ౩౩ విశిష్ట కాండం కోసం లంకాదహనం చేస్తే మిగిలిన కోతిమూల తమ రాజైన అగ్రీవుని మధువనాన్ని విష్కారణంగా ధ్వంసంచేసి, వద్దన్న దధిముఖుడికి ‘మన’ ఒక్కానం చేసిన విషయం ఆదికావ్యంలో అభివర్ణితం.

మనం ఆవర అంజనేయులం కాలేకపోయినా మనలో మూత్రం మోర్చిట్టమే నొక్కం చేస్తుంది. మనం రోజురోజుకీ సూరాలనూ నాస్త్రాలనూ వల్లనేయటంలోనే మోత పెంచుకుంటున్నాం తప్ప లభించిన ఏదైనాన్ని సమాజవికాసానికి ఉపయోగించే శక్తివున్నా బుద్ధివి మూత్రం కోల్పో చున్నాం నిజానికి మనం వల్లంచేదానికి, ఆచరణకూ ఎక్కడా పొంతన ఏర్పడవలం లేదు. కోతికి కలుమూదిరిగానే మానవుడు అధికార, కీర్తి, పాంచా, కనక వ్యామోహమత్తుడై తన మాట చెల్లుబడికోసం వర్గ విచ్ఛిన్నత వ్యత్యాసాలు అధారంగా దుర్బలులపై నిరుచుకుపడుతున్నాడు. మనం ఇలాంటి వ్యవస్థావిచ్ఛేదకమైన ప్రతిభుటన వ్యక్తుల రోషాలకు వ్యవస్థలు ఏర్పాటుచున్నమాట!

శ్రీరాముడు కురి ఎంగిలిఫలము తిన్నాడని రామాయణంలో వుంది క్షత్రియుడైన శ్రీకృష్ణుడు పెరిగింది గోకులంలో 'చాతుర్వర్ణ్యం మయా సృష్టం గుణకర్మ విభాగః' అన్న ఆ పదమాత్మ, ఆ గీతలోనే ఆత్మపరార్థ భూతాని అవీ, కువి చైవ శ్వాపాకే చ పట్టితాప్రమదర్శనః అవీ జ్ఞాని దవవాడు జీవజాలాన్ని దృష్టిలేదం లేకుండా ఆత్మతత్వాన్ని గుర్తించి ప్రవర్తించాలని పెరిచిచ్చాకు భారతంలోని ధర్మవ్యాధోపాఖ్యానం, పారిశ్రామికుడు వీరభూ హువుపద్ద సేవచేయుటంలాంటి ఇతర కథలు కులంకన్న గుణంమిన్న అనే ధర్మాన్ని బోధించేవే ఇక పురాణ పాటాత్మంలో కూడా ఇంతే అర్థైలా చాడ్చులు శంకరాచార్యులకు సమవర్తి 'చందాల' రూపంలో సమన్యం బోధించటంలో అంతరార్థం, విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంతంలోని మునివాహన భోగం, బ్రహ్మరాక్షసత్వాన్ని పోగొట్టిన మాలదాసరి కథ, కన్నప్పకథ, నందనార్జున కథ ఈ ధర్మాన్ని భంగ్యంతరంగా నిరూపించేవే ఇక రాజకీయంగా మాలినా భారతకాలంలో వైవాహిక విషయాంలో వర్ణ ప్రాధాన్యం లేదనేందుకు ఆధారాలున్నాయి మన వర్తమానంలో కులాలు కులాలుగా పోట్లాడుకున్న సందర్భాలెన్ని? విజానికి మన గ్రామవ్యవస్థలో అందరు అన్న, అక్క, మామ, బాబాయి అనే అనుబంధంలో ప్రతికిమచాచే కాని పహణీనన, సమణీనన, పదవగూహన సిద్ధాంతాలలో ఏర్పడిన మన సమాజ వ్యవస్థకు వేడు మనం విచిత్రమైన రంగులు పులుముతున్నాం

కలకన్నా నిజం కరోరమైంది కోతికైనా కొంత నిలకడ వుందేమోగానీ మనిషి బుద్ధికి మాత్రం లేదు మానవ విజ్ఞానం మార్మమందలం దాటుతున్నా మనమే మాత్రం ఏ మాత్రం ఎదగటం లేదు వ్యక్తిగతమైన అవసరాలు తీర్చుకునేందుకు, పొధించలేని కపిరో, లామ జరిపే అర్హాచారాలకు రక్షణగా పదిమందిని రెచ్చగొట్టేందుకు వాడుకొంటున్న అయుధారోహపు విజానికి మన వ్యవస్థలలో దోషం ఎక్కడా కన్పించదు వ్యక్తుల దోషాలకు నాభ్యును శిక్షించటం మాని వ్యవస్థాభిక్షణకు పూనుకొంటే అది 'కంపి చేసు మేళ'కన్నా వేరే కాదు శిక్షణ, సంస్కారం, శిక్ష కావలసింది వ్యక్తికి అప్పుడు

వ్యవస్థలుకూడా మారటం సహజం పరస్పర విచారోపకలంవల్ల సామూహిక ఓంప్రవయోగంవల్ల పాఠించగలిగేది ఏమీ లేదు. పౌరుగింటి పెప్పతో మన చుట్టూ కాల్యకోహంమకుష్ణంతో కాలం ఇంటికొక వివేకానందుడు పుట్టివా ఇంతే! ఆర్త్యేతం బోధించిన శంకరులు, దాన్ని విశిష్టం చేసిన రామానుజులు ఒకే మానంలో జన్మించిన ఈ పుణ్యభూమిలో మనం వేర్వేకోపలపించి సమవాధర్మాన్ని గురించే ఇంతగాక ఆ ఇద్దరి జన్మ, తిథులు ఒకే రోజున — 251 సంవత్సరాల కొకమారు జరుగుతుందట. భంగ్యంతరంగా ఈ ఇరువురూ ఒకే సందేశాన్ని అందిస్తున్న సంతేతిపైన ఈ సుహృత్తర దివాస మనం మననం చేసుకొని వేర్వేకోపలపించి ఎంతైనా వుంది. కానీ మనం ఎంత మారగలిగాం? ఏదో పాతపాట జ్ఞాపకం వస్తున్నది.

‘మనుషుల బుద్ధులు కోతులకుంటే -- కోతుల బుద్ధులు కొందరివి’

మొదటిది అంజనేయుల వారిది రెండవది మనది. అంతే !!

...

51. వ్యక్తో రక్షతి---

ఏదైనా పోలిక చెప్పాల్సినప్పుడు మనషికన్న భిన్నమైనవాటితోటే పోల్చటం మన కలవాటు మనలోలేని నైశ్చ్యమో నైర్లక్ష్యమో వాటిలో ఉండి అవ్యవస్థుడు ఆ ధర్మపావ్యం మనలో కూడా కన్పించటమే అందుకు కారణం పరహితం కోసం పాటుపడటం అన్న విషయంలో మనంపడనం తటేని ఉదాహరణగా తీసుకునేప్పుడు మన పూర్వులు వాటి ఆరాధనకా అన్వేషణ మన ఆరాధనాయోగిప్పటికీ కొండలనడుమో, కోనందరినో, సాగరతీరానో పెట్టి కొలిచి తరించుకున్నారు అందుకే పరమాత్ముని నర్వాంతర్యామిత్వాన్ని వమ్మే మనకు గిరితరురులు మూర్ఖవంధ్రులంతటి ప్రతిష్ట దైవాలు శ్రీకృష్ణపరమాత్మే వ్యయంగా ఈ పూజలు పాగించినట్లు

భాగవతంలో ఉంది. అంతేకాదు, అర్చనతారంగా మహావిష్ణువు నైకుంత విరక్తితో దివినుండి భువికి దిగి స్వామిపుష్కరిణీతీరాన సప్తత్రైలాగవాసిగా చెలువొందారు.

ఆ స్వామి అవతరించిన కొండ ఎంత పవిత్రమైందో! తిరుమలలో ఒక శిలగానో, సంతలామృత ఝరిగానో, కడకు భక్తజనపరధూరిగానో జన్మించినా బాగుండేదని కులశేఖరులు కలవరించారు. ఆపాదమస్తకము ఆ నేంకటేశ్వర భక్తిని అవహింపజేసుకున్న అన్నమయ్యద్వష్టిలో అది 'కట్టెదుట నైకుంతమే కాణాచైన కొండ', ఉర్వితపసులే తరువులైన కొండ, కదలిక కన్పించక కదిలే చైతన్యాన్ని ఆత్మార్థం చేసుకున్న ఈ స్థావర జీవజలాన్ని గౌరవిస్తూ (అంతరార్థం వేరేవున్నా) నమక చమక మంత్రాల్లో ఉంది. ఈ జీవసముదాయంలో తన రూపం ఎక్కడనేది పరమాత్మ 'అశ్శుభాః సర్వస్వక్షాణాం, సరసా మస్మి సాగరః' అని నిరూపించారు.

కాని ఏం లాభం! వీటిలో ప్రాణమున్నదని పరమాత్మ ఎంత చెప్పినా, మనిషి పరిమిత బుద్ధికి తగ్గట్లు మల్లీ శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పినా, ఆ శంఖా రావం మనకు వినిపించక ఎక్కిన కొమ్మను నరుక్కుంటున్నాం. భూమిని తరుక్కుంటున్నాం.

దీనివల్ల మన కేం జరుగుతోంది? మనిషి పాపవాయువులు పీల్చి వృక్షాలు ప్రాణవాయు వందిస్తున్నాయి. రాళ్లు వినరే చేతికి రవ్వ ఫలా లిస్తున్నాయి. కొమ్మ నరికే చేతికి కోరినంత నీడ నిస్తున్నాయి. కడసారిగా మనిషి కడయాత్రలో కూడా కైదందాలుగా బ్రతుకు కడతేర్చుకుంటు న్నాయి. ఉయ్యాల నుండి ఊరవతలవరకు పాగే అన్ని పనులలోను అన్నకన్న మిన్నగా అండగా ఉన్నాయి.

అయితే మనిషింతటి కృతఘ్నుడు మనిషే, 'ఉపకారికి నపకారము నెవమెన్నుచు చేయువాడు నేర్చరి' అన్న తత్వం అతనిది. రెమ్మదాకా నరికి పొమ్ము పోకు చేసుకుంటున్నాడు. ఉపాధికి కొంతా ఉల్లాసానికి "కొంతా.

ఫలితంగా పైరుపచ్చలు, పండ్లు, ఇళ్లు పడి పొదయి, నేలకు వేడి, మార్కడికి వాడి కలగటంతో పాటు మనిషిపాపం, మహావాయువుగా మారి మనుగడకే ప్రమాదం తెస్తున్నది.

ఈ తీరు కొన్నేళ్లు పోగితే మన రతనాలసీమలు రమణీయ భూములు, సకల జీవర్గురులు తమ రూపు మారి మరుభూములయే మారకయోగం పడుతుంది.

అందుకే దేవస్థానం యథాశక్తిగా తిరుమలలో వనప్రాణావన కార్యక్రమాన్ని చేపట్టి, ఈ ప్రాంతాన్ని దివ్యారామ భూమిగా తీర్చేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నది. వనరక్షణ తత్పరుడు శ్రీ సుందరలాల్ బహుగుణ సౌజన్యసంపత్తితో ఎన్నో చేయాలని ఆరాటపడ్తోంది.

నిజానికి తిరుమల తిరుపతులే కాదు -- విశ్వమంతటా వనరక్షణ సంస్థలు తమ తమ ప్రాంతాల ఆటవీ రక్షణకు పూనుకోవాలి. హరిత భవనాలే కాదు, మరుభూములుకూడ సురవనధామాలు కావాలి. అదే జనసేవా, సర్వజీవ జనార్థనసేవా.

ఇది మనం, మనవి మరచి, మనకెందుకులే అనుకుంటే, మళ్ళీ ఆశలేకుండా మన రోగాలన్నీ ఒక రోజున టక్కున కుదురుతాయి.

మనిషి కన్న ముందున్నది వన సంపద

అది హరించ కలుగుతుంది అపద.